

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOJ REVIZIJI

IZVJEŠĆA O IZVRŠENJU PRORAČUNA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2017. GODINU

Broj: 01-02-06-14-1-1295-3/18

Sarajevo, srpanj 2018. godine

KAZALO

I	MIŠLJENJE REVIZORA	1
1.	MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	1
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	2
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU.....	5
III	IZVJEŠĆE O REVIZIJI	6
1.	UVOD	6
2.	PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE.....	6
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	7
4.	SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	10
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PRORAČUNA I IZVJEŠĆIVANJE	16
6.	FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	17
6.1	GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA	17
6.1.1	Prihodi i primici	17
6.1.2	Rashodi, izdaci i financiranje.....	18
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova djelatnika	19
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	20
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	23
6.1.2.4	Kapitalni transferi	34
6.1.2.5	Interventna sredstva ili sredstva pričuve	35
6.1.2.6	Izdaci za kamate	36
6.1.2.7	Izdaci za finacijsku imovinu.....	36
6.1.2.8	Izdaci za otplatu dugova	36
6.1.3	Tekuća pričuva	37
6.1.4	Finacijski rezultat.....	38
6.2	IMOVINA, OBVEZE I IZVORI SREDSTAVA	39
6.2.1	Gotovina, kratkoročne tražbine, razgraničenja i zalihe.....	39
6.2.2	Stalna sredstva	39
6.2.3	Dugoročni plasmani.....	40
6.2.4	Kratkoročne tražbine i plasmani	41
6.2.5	Kratkoročne obveze i razgraničenja.....	43
6.2.6	Dugoročne obveze i razgraničenja	44
6.2.7	Izvori sredstava	45
6.2.8	Popis sredstava i obveza.....	45
7.	IZVANBILANČNA EVIDENCIJA	46
8.	JAVNE NABAVE	46
9.	KOMENTAR	47
IV	PRIVITAK KONSOLIDIRANA GODIŠNJA FINACIJSKA IZVJEŠĆA I PREGLED REALIZIRANIH TEKUĆIH TRANSFERA.....	48
	Konsolidirano godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2017. godinu	49
	Konsolidirana bilanca stanja na dan 31.12.2017. godine	53
	Konsolidirano izvješće o novčanim tijekovima Razdoblje izvještavanja od 01.01. do 31.12.2017. godine	54
	PREGLED REALIZIRANIH TEKUĆIH TRANSFERA U 2017. GODINI	55

I MIŠLJENJE REVIZORA

Mišljenje revizora se daje temeljem provedene financijske revizije koja uključuje reviziju financijskih izvješća i reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija iskazanih u financijskim izvješćima sa zakonskim i ostalim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Uvod

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu** koji obuhvataju: Račun prihoda i rashoda, Bilancu stanja, Izvješće o novčanim tijekovima, Izvješće o kapitalnim izdacima i financiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnje izvješće o izvršenju proračuna i Godišnje izvješće o izvršenju proračuna – tekstualni dio.

Odgovornost rukovodstva za financijska izvješća

Ministarstvo financija je odgovorno su za izradu i fer prezentaciju **Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2017. godinu** sukladno prihvaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja, koji je definiran Zakonom o proračunima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o financijskim izvješćima temeljem provedene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI 1000-1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da financijska izvješća koji su bili podloga za sačinjavanje **Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu**, ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prevare i greške. Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u financijskim izvješćima. Izbor postupka se temelji na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u financijskim izvješćima usljed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra unutarnje kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentiranje financijskih izvješća u cilju odabira revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti unutarnjih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije financijskih izvješća. Revizor također, ocjenjuje financijsko upravljanje, funkciju unutarnje revizije i sustav unutarnjih kontrola.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Temelj za mišljenje s rezervom:

1. Obveze po pravomoćnim presudama i izvršnim sudbenim rješenjima iz radnog odnosa i ostalih sporova, te dospjele obveze za poticaje u poljoprivredi, u iznosu od 81.760.730 KM, nisu evidentirane na propisanim pozicijama i u financijskim izvješćima u razdobljima na koje se odnose, zbog čega su za navedeni iznos podcijenjeni rashodi i obveze, a financijski rezultat pripadajućih obračunskih razdoblja precijenjen. Navedeno nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH (točke 6.1.4 i 7. Izvješća);

2. Popis imovine i obveza kod jednog broja proračunskih korisnika nije izvršen sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH, s obzirom da istim nije obuhvaćena cjelokupna imovina, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom (točka 6.2.8 Izvješća).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Temelju za mišljenje s rezervom, financijska izvješća, **Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu**, pokazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obveza i izvora sredstava na dan 31.12.2017. godine, izvršenje proračuna i novčane tokove za godinu koja se završava na taj datum, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Skretanje pozornosti

Bez kvalifikacije na dano mišljenje o financijskim izvješćima, skrećemo pozornost na sljedeće:

- Nisu završene aktivnosti vezane za okončanje raspolaganja svim pravima i obvezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom prijašnjeg Federalnog ministarstva obrane i Vojske FBiH, kao i utvrđivanje točnog iznosa dugova, zaduživanja i ostalih obveza navedenih institucija nastalih do 01.01.2006. godine, za koje je Vlada FBiH, sukladno Zakonu o obrani BiH i Zakonu o prestanku važenja Zakona o obrani FBiH i dalje odgovorna (točke 3. i 6.2.8 Izvješća);
- Nisu provedeni zakonski propisi, vezano za rješavanje pitanja imovine, tražbina i obveza institucija koje su u ranijem razdoblju prešle sa federalne na državnu razinu (Carinska uprava, Obavještajno – sigurnosna agencija), radi prikazivanja točnog i istinitog stanja istih u Glavnoj knjizi riznice FBiH (točka 3. Izvješća).

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Uvod

Izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija iskazanih u financijskim izvješćima **Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2017. godinu**, sa značajnim zakonima i drugim propisima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentiranje financijskih izvješća, osim **Ministarstva financija i Vlada Federacije BiH** je odgovorna da osigura da su aktivnosti, financijske transakcije i informacije iskazane u financijskim izvješćima sukladne propisima kojima su regulirane.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH i ISSAI 4000-Standard za reviziju usklađenosti. Pored gore navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o financijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tomu da li su aktivnosti, financijske transakcije i informacije iskazane u financijskim izvješćima, u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tomu da li je poslovanje korisnika **Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2017. godinu** prema definiranim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Temelj za mišljenje s rezervom:

1. Programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, koje donosi Vlada FBiH na prijedlog proračunskih korisnika, nisu adekvatno utvrđeni svi bitni elementi. Navedeno nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i članku 38. Zakona o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu, a imalo je posljedice na realizaciju tekućih i kapitalnih transfera, visinu utrošenih sredstava i ostvarene efekte ulaganja (točke 6.1.2.3 i 6.1.2.4 Izvješća);
2. Značajan dio sredstava Tekuće pričuve nije se koristio samo za nedovoljno planirane ili nepredviđene namjene, što nije sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu (točka 6.1.3 Izvješća);
3. Pojedini proračunski korisnici iskazali su stalna sredstva, a da nisu osigurali dokumentaciju o vlasništvu i posjedu iste, zbog čega nije realno iskazana vrijednost građevinskih objekata kod istih (točke 6.2.2 i 6.2.8 Izvješća);
4. Nisu poduzete adekvatne mjere u cilju naplate tražbina od krajnjih korisnika kredita od pravnih lica u iznosu od 91.333.708 KM i od županija u iznosu od 776.488 KM (točka 6.2.4 Izvješća);
5. Obračunate su i isplaćene naknade za rad radnih tijela u neto iznosu od 1.801.735 KM, a da prethodno nisu ispunjeni uvjeti propisani Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe, niti su na iste obračunati i uplaćeni pripadajući porezi i doprinosi sukladno važećim zakonskim propisima (točka 6.1.2.2 Izvješća);
6. Ugovori o djelu u neto iznosu od 3.435.626 KM zaključivali su se za poslove koji su utvrđeni pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta revidiranih korisnika, što nije sukladno zakonskim propisima kojima je predviđeno da se isti zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, sa točno definiranim poslovima koje treba uraditi (točka 6.1.2.2 Izvješća);
7. Za određeni broj nabava roba, usluga i radova nije blagovremeno započeta procedura nabave, a pojedine nabave vršene su bez provođenja postupka javne nabave. Proračunski korisnici nisu dosljedno pratili realizaciju zaključenih ugovora sukladno prihvaćenim ponudama (točka 8. Izvješća).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Temelju za mišljenje s rezervom, aktivnosti, financijske transakcije i informacije prikazane u financijskim izvješćima Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulirani.

Skretanje pozornosti

Bez kvalifikacije na dano mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- **Od strane nadležnih institucija FBiH još uvijek nisu usvojeni Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor. Sukladno članku 33. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, primjenjuju se propisi vezani za proračunske korisnike i izvanproračunske fondove iz oblasti računovodstva i revizije u javnom sektoru. Svrha usvajanja standarda za javni sektor je izrada pouzdanih finansijskih izvješća koja će biti interno i međunarodno usporediva (točka 4. Izvješća).**

Sarajevo, 27.07.2018. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, dipl. oec.

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, dipl. oec.

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvješća i reviziju usklađenosti. Revizija usklađenosti, u okviru finansijske revizije, podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li je dani predmet revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvješćima, usklađen sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju finansijskih izvješća su sljedeći:

- Zakon o proračunima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu proračuna u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu proračuna u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Kriteriji za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Zakon o proračunima u FBiH;
- Zakon o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu
- Proračun FBiH za 2017. godinu;
- Zakon o riznici u FBiH;
- Zakon o pripadnosti javnih prihoda u FBiH;
- Zakon o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH;
- Zakon o Vladi FBiH;
- Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave;
- Zakon o organizaciji organa uprave u FBiH;
- Zakon o pravima izabranih dužnosnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika u institucijama vlasti FBiH;
- Zakon o igrama na sreću;
- Zakon o izmirenju obveza po osnovu računa stare devizne štednje;
- Zakon o javnim nabavama;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

III IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. UVOD

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine je sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH¹ i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) izvršio reviziju Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu. Navedeno Izvješće Federalno ministarstvo financija (u daljnjem tekstu: Ministarstvo financija) je 05.04.2018. godine uputilo Vladi FBiH, koje je usvojeno 12.04.2018. godine. Izvješće o izvršenju proračuna za 2017. godinu Vlada FBiH je uputila Parlamentu na usvajanje 16.04.2018. godine. Do momenta okončanja ovog Izvješća Parlament FBiH nije usvojio isto.

U Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu ukupno ostvareni prihodi, primici i financiranje u 2017. godini iznosili su 2.530.036.003 KM, rashodi, izdaci i otplate duga 2.417. 874.272 KM i iskazan je višak prihoda nad rashodima u iznosu 112.161.731 KM.

U 2017. godini iz Proračuna FBiH financirana je 61 institucija. Ured za reviziju planirao je reviziju 25 korisnika proračuna kojima je odobren proračun u iznosu od 2.488.535.307 KM, što je 92% od ukupno planiranih sredstava Proračunom FBiH za 2017. godinu (2.697.426.725 KM). Ukupno iskazani rashodi i izdaci kod revidiranih korisnika iznose 2.225.948.814 KM ili 92% ukupno realiziranih rashoda i izdataka u 2017. godini (2.417.874.272 KM).

Ministarstvo financija upravlja Proračunom FBiH i opslužuje isti u dijelu izrade, izvršenja i nadzora nad korištenjem proračunskih sredstava, sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji BiH² i Zakonu o riznici u Federaciji BiH³. Proračunski korisnici su odgovorni za naplatu i ubiranje prihoda iz svoje nadležnosti, kao i za korištenje proračunskih sredstava za namjene i do visine utvrđene u Posebnom djelu Proračuna FBiH. Proračunski korisnici koriste sredstva sukladno godišnjem financijskom planu, a prema dinamici utvrđenoj tromjesečnim i mjesečnim planovima, koje odobrava ministrica financija, sukladno raspoloživim sredstvima.

U pojedinačnim izvješćima o financijskoj reviziji proračunskih korisnika za 2017. godinu, dana su neovisna revizijska mišljenja i objavljene su informacije o uočenim nepravilnostima u poslovanju federalnih institucija, koje su pored ostalog navedene i u ovom Izvješću. Značajan broj nalaza i preporuka koje se odnose na poslovanje pojedinih institucija se ponavlja duži niz godina i veći dio istih su sustavnog karaktera, za čije rješavanje nije odgovorna samo institucija, kod koje je utvrđena nepravilnost. Realiziranjem danih preporuka bi se osigurala dodatna transparentnost u korištenju javnog novca i poboljšala financijska disciplina. Svi proračunski korisnici su se očitovali na dostavljene nacрте izvješća.

Konačna izvješća dostavljena su: Predsjedniku FBiH, Premijeru Vlade FBiH, Predsjedavajućoj Doma naroda FBiH, Predsjedavajućem Predstavničkog doma FBiH i Ministarstvu financija. Nakon dostavljanja konačnih izvješća Parlamentu FBiH, isti su objavljeni na internet stranici Ureda za reviziju institucija u FBiH www.vrifbih.ba.

2. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE

Predmet revizije je Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu i usklađenost poslovanja Vlade FBiH, ministarstava i drugih proračunskih korisnika s pozitivnim zakonskim i drugim relevantnim propisima. Predmet revizije nije bila implementacija razvojno – investicijskih projekata koji su u nadležnosti ministarstava, već samo koordinacija, nadzor, uspostava knjigovodstvenih evidencija i izvješćivanje sukladno Uredbi o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realiziranja programa javnih investicija u FBiH i ostalim propisima i aktima donesenim od strane nadležnih organa i institucija.

¹ „Sl. novine FBiH“ br. 22/06

² „Sl. novine FBiH“ br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15 i 104/16

³ „Sl. novine FBiH“ br. 26/16

Cilj revizije je pribavljanje realne osnove, na temelju pregleda financijskih izvješća i pripadajućih računa korisnika federalnog proračuna, sukladno primjenjivim revizijskim standardima, izraziti mišljenje o tome jesu li financijska izvješća pouzdana i odražavaju li u potpunosti rezultate izvršenja proračuna, kao i izvršiti procjenu jesu li rukovoditelji institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, ocijeniti financijsko upravljanje, funkciju unutarnje revizije i sustav unutarnje kontrole.

Revizija je obavljena sukladno unutarnjim planskim dokumentima revizije i obuhvatila je izvješća o obavljenim revizijama za 2017. godinu, te financijske transakcije Proračuna FBiH, koje se evidentiraju isključivo kroz Glavnu knjigu Riznice (proračunski prihodi, raspodjela prihoda proračuna, servisiranje unutarnjeg i vanjskog duga).

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH je izvršio financijsku reviziju Izvješća o izvršenju proračuna FBiH za 2016. godinu i dao preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. U Izvješću o financijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2016. godinu dano je mišljenje s rezervom o financijskim izvješćima. Ministarstvo financija i Vlada FBiH nisu postupili sukladno članku 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestili o poduzetim mjerama i aktivnostima na realizaciji danih preporuka u cilju prevazilaženja nepravilnosti identificiranih u revizorskom Izvješću za 2016. godinu.

Revizijom Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije BiH za 2017. godinu i uvidom u poduzete aktivnosti, te analizom realizacije danih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizirane preporuke

- 1) Tečajne razlike u Glavnoj knjizi Riznice evidentirane su sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu i Naputkom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH;
- 2) Ministarstvo financija je utvrdilo salda ostalih dugoročnih obveza po pojedinačnim sudskim presudama koje predstavljaju verificirani dug temeljem stare devizne štednje.

Djelomično realizirane preporuke

- 1) Nastavljene su aktivnosti Vlade FBiH i nadležnih institucija na unaprjeđenju rada i organizacije federalnih ministarstava i drugih tijela federalne uprave, u cilju uspostavljanja optimalnih pravilnika o ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta i broja uposlenih, uvažavajući zakonom utvrđene nadležnosti revidiranih korisnika;
- 2) Vlada FBiH i Ministarstvo financija su poduzimali aktivnosti na provedbi Zakona o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru FBiH, Zakona o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Strategije javne interne financijske kontrole u FBiH u dijelu uspostavljanja odgovarajućeg sustava financijskog upravljanja i kontrole, kao i unutarnje revizije i funkcioniranje Centralne harmonizacijske jedinice;
- 3) Unaprijeđeno je Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu u odnosu na prethodno razdoblje, ali isti i dalje ne sadrži sve podatke sukladno članku 97. Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH;
- 4) Većina proračunskih korisnika je blagovremeno pokrenula aktivnosti i predložila programe utroška sredstava transfera, kako bi se osigurala realizacija istih u godini u kojoj su i odobreni;
- 5) Jedan broj proračunskih korisnika unaprijedio je kriterije za raspodjelu tekućih transfera, uz jasno definirane namjene korištenja i osigurao obvezu izvješćivanja o namjenskom utrošku,

te su poduzete aktivnosti na nadzoru realizacije tekućih transfera doznačenih krajnjim korisnicima u prethodnom razdoblju, međutim iste još nisu okončane;

- 6) Unutarnjim aktom Generalnog sekretarijata Vlade FBiH utvrđena je potrošnja za Premijera i sekretara Vlade Federacije BiH, dok su ministri i savjetnici i dalje bez ograničenja, jer nije došlo do izmjene Zaključka Vlade FBiH o pravu uporabe službenih telefona;
- 7) Izdvajanje sredstva Tekuće pričuve Vlade FBiH, u odnosu na prethodnu godinu, je unaprijeđeno, ali jedan dio iste je i u revidiranoj godini odobren za izdatke koji se nisu mogli odobriti iz tekuće pričuve;
- 8) Za jedan dio građevina je osigurana dokumentacija o vlasništvu i posjedu, temeljem koje je izvršeno evidentiranje u Glavnu knjigu Riznice;
- 9) Nadležni proračunski korisnici vrše nadzor i provjeru namjenskog utroška sredstava i realizacije projekata, te poduzimaju aktivnosti u cilju naplate dospjelih plasmana koji su financirani iz kreditnih linija Razvojne banke FBiH i drugih finansijskih institucija;
- 10) Kada je u pitanju primjena Zakona o javnim nabavama stanje se popravilo, ali isto još nije na zadovoljavajućoj razini.

Nerealizirane preporuke

- 1) Potrebno je da Vlada FBiH u suradnji sa Ministarstvom financija inicira usvajanje Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor;
- 2) Potrebno je da Ministarstvo financija osigura suglasnost kreditora za prenesena sredstva iz revolving fonda, u suprotnom izvršiti povrat, kako bi se ista koristila za propisane namjene;
- 3) Osigurati dosljednu primjenu članka 6. i članka 8. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, vezano za obračun plaće za profesionalne zastupnike u Parlamentu FBiH;
- 4) Izračun, isplatu i kontrolu troškova službenog putovanja svi proračunski korisnici trebaju vršiti sukladno Uredbi o naknadama troškova za službena putovanja;
- 5) Potrebno je da svi proračunski korisnici poštuju odredbe Uredbe o uvjetima i načinu uporabe službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH, Pravilnika o uvjetima i načinu uporabe službenih putničkih automobila i Pravilnika o obveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga;
- 6) Potrebno je da Vlada FBiH nastavi aktivnosti na iznalaženju rješenja za trajan i cjelovit smještaj Federalnih organa i institucija;
- 7) Izračun i isplatu naknada za rad radnih tijela vršiti samo ukoliko se ispune uvjeti propisani Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe, a pripadajuće poreze i doprinose na naknadu istih obračunavati i plaćati sukladno važećim zakonskim propisima;
- 8) Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti kako bi se ugovori o djelu zaključivali samo za poslove i radne zadatke za koje je sukladno zakonskim propisima predviđeno zaključivanje navedenih ugovora, da se isti zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, sa točno definiranim poslovima koje treba uraditi;
- 9) Za obavljanje poslova utvrđenih pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta, potrebno je da proračunski korisnici, angažiranje izvršilaca vrše sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- 10) Potrebno je da svi proračunski korisnici provode odredbe Uredbe o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama i vlastitih unutarnjih akata;
- 11) Potrebno je da Vlada FBiH u suradnji sa nadležnim resornim ministarstvima pristupi izmjeni zakonskih propisa koji reguliraju financiranje pojedinih oblasti u zdravstvu, poljoprivredi, subvencioniranju javnim poduzećima i braniteljsko invalidskoj zaštiti;
- 12) Potrebno je da proračunski korisnici u suradnji sa Vladom i Ministarstvom financija poduzmu aktivnosti na preispitivanju opravdanosti financiranja transfera koji nemaju zakonsku

- utemeljenost, a za transfere koji se odobre programima utroška sredstava potrebno je decidno utvrditi svrhu i način uporabe i izvješćivanja o utrošku sredstava sukladno članku 57. Zakona o proračunima u FBiH;
- 13) Vlada FBiH je poduzela aktivnosti kako bi svi učesnici koji su zaključili ugovore o komisionim poslovima sa Razvojnomo bankom FBiH, raspodjelu prikupljenih sredstva vrše sukladno propisima;
 - 14) Planiranje i raspodjelu sredstava transfera vršiti sukladno donesenim programima utroška sredstava koji trebaju biti prilagođeni namjeni transfera i isti ne treba da sadrže interventna sredstva ili sredstva pričuve;
 - 15) Potrebno je da Vlada FBiH utvrdi stvarnu vrijednost stalnih sredstava koja su iskazana na pozicijama institucija koje su prešle na državnu razinu;
 - 16) Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti putem nadležnih institucija u svezi rješavanja statusa poslovnih prostora koji su preuzeti od Prijašnjeg FMO i Vojske FBiH;
 - 17) Potrebno je da Ministarstvo financija, Ministarstvo rada i socijalne politike, Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata i Vlada FBiH kratkoročna razgraničenja i obveze evidentiraju, poštujući odredbe Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu;
 - 18) Usuglasiti stanja na kontima glavnih kategorija 16 i 36 (Financijski obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama) i evidentirati iste sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu;
 - 19) Potrebno je da Ministarstvo financija u Glavnoj knjizi Riznice izvrši sva potrebna evidentiranja knjigovodstvenih promjena koja su nastala odlivom sredstava po kreditu Vlade Kraljevine Španije;
 - 20) Vlada FBiH u suradnji sa Ministarstvom financija treba da uspostavi redovnu komunikaciju sa Federalnim pravobraniteljstvom, te osigura protok informacija iz registra sudbenih presuda (pravomoćne sudbene presude za ratne tražbine, iznosu tražbina i druge informacije o ovim presudama);
 - 21) Pravomoćne sudbene presude evidentirati na pripadajućim pozicijama rashoda i obveza, sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH;
 - 22) Potrebno je da Vlada FBiH u suradnji sa nadležnim institucijama osigura neophodne preduvjete, kako bi Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH i Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata okončali zadatke povjerene im Zaključkom Vlade FBiH iz 2006. godine, a u svezi Prijašnjeg FMO i Vojske FBiH;
 - 23) Popis imovine, obveza i tražbina izvršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH propisano;
 - 24) Ministarstvo financija treba da utvrdi točan iznos bilančnih pozicija Prijašnjeg FMO-a, Vojske FBiH i Obavještajno – sigurnosne službe FBiH i iste iskaže, te sačini detaljan pregled plana postupanja po preporukama danim u Izvješću o reviziji financijskih izvješća Prijašnjeg FMO-a i Vojske FBiH za 2005. godinu;
 - 25) Poštivati važeće zakonske propise vezane za razvojno – investicijske projekte, a izvješća o utrošku sredstava sačinjavati na način koji omogućava praćenje planiranih i realiziranih veličina, uz adekvatnu analizu realizacije projekata, te iste dostaviti nadležnim organima i institucijama na postupanje.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

Za sljedeće preporuke nije izvršena ocjena postupanja, jer su iste ocijenjene revizijom predmetnih proračunskih korisnika – ministarstava:

- 1) Financijske promjene, odnosno transakcije u proračunu Ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata potrebno je evidentirati i iskazivati na odgovarajućim pozicijama, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Kontnom planu;

- 2) Poduzeti aktivnosti kako bi Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja postupio sukladno odredbama zaključenog ugovora o obavljanju poslova medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja u postupku za ostvarivanje prava iz oblasti braniteljsko – invalidske zaštite i ocjene vojnog invaliditeta, u dijelu izvršenja obveze u ugovorenom roku;
- 3) Potrebno je da Ministarstvo energije, rudarstva i industrije i Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta efikasno realiziraju kreditna sredstva i izvrše kontrolu utroška sredstava;
- 4) Potrebno je da Ministarstvo financija i Ministarstvo prometa i komunikacija poduzmu zakonom utvrđene mjere u cilju naplate tražbina od krajnjih korisnika kredita i tražbina od JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, te ista evidentiraju sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu;
- 5) Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata treba da preispita primjenu zaključenih protokola sa bankama i poduzme aktivnosti u cilju naplate tražbina temeljem više isplaćenih sredstva naknada za braniteljsko invalidsku zaštitu;
- 6) Proračunski korisnici kod kojih nije usuglašeno stanje vrijednosti stalnih sredstava i izvora sredstava, te stanje dugoročnih plasmana i ostalih izvora sredstava potrebno je da izvrše usuglašavanje istih;
- 7) Obveze, odnosno rashode, stvarati sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju proračuna u FBiH, samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Proračuna, te iste iskazivati u razdoblju kada je obveza za plaćanje i nastala.

4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Sustav unutarnjih kontrola

Sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji BiH, proračunski korisnici obvezni su urediti sustav unutarnje kontrole po međunarodnim standardima unutarnje kontrole, kako bi se osiguralo izvješćivanje o aktivnostima u okviru osnovne djelatnosti. Ministarstvo financija donosi instrukcije za uspostavu i održavanje sustava unutarnje kontrole, a proračunski korisnici obvezni su donijeti vlastite pravilnike o unutarnjim kontrolama.

Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru FBiH (u daljem tekstu: FUK), unutarnje finansijske kontrole predstavljaju cjelokupan sustav koji uspostavlja izvršna vlast radi kontrole, revizije i izvješćivanja o uporabi proračunskih sredstava i efikasnog ostvarivanja poslovnih ciljeva i zadataka. Cilj ovog sustava je da se osigura transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno upravljanje javnim sredstvima i kontrolu javnih sredstava. Navedenim zakonom uređuje se finansijsko upravljanje i kontrola u javnom sektoru u FBiH i propisuju zajednički okvirni principi i standardi za uspostavljanje, razvoj i implementaciju sustava FUK-a, kao i odgovornosti za uspostavljanje, razvoj i implementaciju sustava FUK-a, te nadležnosti Centralne harmonizacijske jedinice Federalnog ministarstva financija (u daljnjem tekstu: CHJ FMF).

Sustav unutarnjih kontrola u javnom sektoru čine tri osnovna elementa:

- Finansijsko upravljanje i kontrola,
- Unutarnja revizija,
- Centralna Harmonizacijska jedinica (sektor u Federalnom ministarstvu financija ovlašten za razvoj, rukovođenje i koordinaciju FUK-a i unutarnje revizije u javnom sektoru).

Finansijsko upravljanje i kontrola obuhvata objedinjeni sustav finansijskih i drugih kontrola koje su integrirane u sve aktivnosti institucije, uključujući i organizacionu strukturu, metode i procedure koje se primjenjuju na finansijske, operativne i strateške sustave proračunskih korisnika. Finansijsko upravljanje i kontrola provodi se putem pet međusobno povezanih komponenti unutarnjih kontrola na osnovu COSO

modela⁴ koje obuhvataju: kontrolno okruženje, procjenu rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, te praćenje i procjenu.

Kod proračunskih korisnika kod kojih je izvršena finansijska revizija za 2017. godinu, uočen je određen napredak na uspostavi i unaprjeđenju sustava finansijskog upravljanja i kontrole, ali isti je još uvijek nezadovoljavajući u dijelu koji se odnosi na:

- **Kontrolno okruženje** kod federalnih proračunskih korisnika još uvijek ne predstavlja pouzdan temelj za razvoj kvalitetnog sustava finansijskog upravljanja i kontrole. U pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta, kod većine proračunskih korisnika konstatirana su značajna odstupanja između sistematiziranih i popunjenih radnih mjesta, što ukazuje da postojeća sistematizacija nije optimalna, obzirom da korisnici funkcioniraju i obavljaju poslove iz nadležnosti sa postojećim brojem izvršitelja. Provedenom revizijom za korisnike kod kojih je sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH obvezna revizija, utvrđeno je da nije uspostavljeno adekvatno upravljanje ljudskim resursima, koji predstavljaju ključni faktor uspješnog izvršenja postavljenih ciljeva. Također, kod većine, proračun je planiran za veći broj izvršitelja, u odnosu na stvarni broj uposlenih. Navedeno naglašavamo, jer kontrolno okruženje predstavlja etičke vrijednosti, integritet i kompetentnost uposlenih, način rukovođenja, postojanje planskog pristupa poslovanju, uređenu organizacijsku strukturu, sa jasno definiranim ovlaštenjima i odgovornostima. Sukladno Zaključku Vlade FBiH bio na snazi moratorij na zapošljavanje, međutim većina proračunskih korisnika je zaključivala ugovore o djelu, za redovne poslove iz nadležnosti i poslove koji su utvrđeni pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu. Zbog navedenog i činjenice da su tijekom revidirane godine isplaćena značajna sredstva za naknade ugovora o djelu, smatramo da nisu postignuti željeni ciljevi, i da ne možemo potvrditi opravdanost zaključivanja značajnog broja ugovora o djelu za poslove iz nadležnosti revidiranih proračunskih korisnika.
- **Upravljanje rizicima** je komponenta finansijskog upravljanja i kontrole, koja još uvijek nije razvijena u smislu da proračunski korisnici procjene rizike poslovanja sa utvrđenim stupnjem (nizak, srednji ili visok) u smislu procjene i praćenja istih, kako bi se spriječila neželjena dešavanja u poslovanju.
- **Kontrolne aktivnosti** u poslovnim procesima i oblasti zaštite imovine, te kontrole usmjerene na osiguranje zakonitosti i pravilnosti kod donošenja finansijskih i drugih odluka, uglavnom su uređene unutarnjim aktima i procedurama, međutim, kod jednog dijela proračunskih korisnika, koji su bili predmet revizije, utvrđeni su propusti kod planiranja, realiziranja i nadzora nad namjenskim utroškom doznačenih transfera.
- **Informacije i komunikacije** još uvijek nisu na zadovoljavajućoj razini.
- **Praćenje i procjena** sustava finansijskog upravljanja i kontrole koja se izvršava putem pojedinačnih izvješća proračunskih korisnika, uglavnom pokazuje nedovoljan nivo razvoja sustava finansijskog upravljanja i kontrole, koji se najviše odražava u dijelu praćenja uspostavljenih unutarnjih kontrola od strane nedovoljno obučenog kadra i poštivanje principa etičnosti.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Ministarstvo financija u suradnji sa CHJ-FMF, kao organizacijskom jedinicom u okviru Ministarstva, nastavi aktivnosti na uspostavi i razvoju sustava finansijskog upravljanja i kontrole sukladno važećim zakonskim i drugim propisima.***

Unutarnja revizija je nezavisno, objektivno uvjeravanje i konsultantska aktivnost kreirana sa ciljem da se doda vrijednost i unaprijedi poslovanje organizacije. Ona pomaže organizaciji da ostvari svoje ciljeve, osiguravajući sistematičan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja.

⁴ Komponente su utvrđene sa INTOSAI smjernicama za standarde interne kontrole za javni sektor. Skraćenica COSO odnosi se na bbbKomitet sponzorskih organizacija Treadway komisije (eng. Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission)

Sustav unutarnje revizije u federalnim institucijama uređen je Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH⁵ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru u Federaciji BiH⁶. Navedenim Pravilnikom utvrđena je obveza za uspostavu 18 samostalnih jedinica za obavljanje unutarnje revizije za sve proračunske korisnike koji se financiraju iz federalnog proračuna. Pregledom korisnika koji su bili predmet revizije, utvrđeno je da je većina proračunskih korisnika, pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu utvrdila organizacijske jedinice unutarnje revizije, ali upražnjena mjesta su samo dijelom popunjena, ili uopće nisu popunjena, što je utjecalo na pravovremenost i kvalitet obavljenog posla. Pet proračunskih korisnika, iako su bili obvezni i pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu predviđeli su organizacijske jedinice sa četiri izvršioca, iste nisu uopće popunili. Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije za 2017. godinu sačinjeno je u travnju 2018. godine i isto je Vlada Federacije usvojila 24.05.2018. godine. Navedenim Izvješćem je prihvaćeno, da su formirane jedinice unutarnje revizije i kod korisnika, koji su samo pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu utvrdili organizacione jedinice (koje niti su popunjene, niti se može potvrditi da su nadležni radili na popuni istih), obzirom da je provedenim pojedinačnim revizijama utvrđeno da u istim nema niti jednog uposlenog. Za one korisnike koji nisu obvezni da uspostave jedinice unutarnje revizije, reviziju obavlja Ministarstvo financija. U revidiranoj godini Jedinica za unutarnju reviziju pri Ministarstvu financija, izvršila je reviziju tekućih transfera u Ministarstvu okoliša i turizma, kojim su konstatirani propusti u neblagovremenom usvajanju Programa utroška sredstava, te razradi kriterija za dodjelu transfera i planiranje proračuna i proces nabava kod Federalne direkcije za robne rezerve.

Navedeno ukazuje da implementacija zakonskih i drugih propisa, koji se odnose na uspostavu unutarnje revizije traje sporo i neefikasno. Primjera radi, institucije kod kojih nije uspostavljena unutarnja revizija, a kod kojih je trebala biti uspostavljena, sukladno važećim zakonskim i drugim propisima, jer raspolažu sa proračunom preko 105 miliona KM (Federalno ministarstvo unutarnjih poslova; Federalno ministarstvo pravde sa kazneno popravnim zavodima; Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, Federalno ministarstvo kulture i sporta i Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH).

Preporuka:

- ***Potrebno je da Ministarstvo financija u suradnji sa CHJ i Vladom FBiH nastavi aktivnosti u cilju konačne uspostave funkcije unutarnje revizije sukladno važećim propisima, te da svi u lancu u okviru svojih nadležnosti ubrzaju aktivnosti na uspostavi funkcionalne unutarnje revizije u federalnim institucijama.***

Centralna harmonizacijska jedinica (CHJ-FMF) razvija metodologiju za procjenu rizika koju će koristiti sve institucije na razini Federacije BiH i priprema smjernice metodologije u vezi sa financijskim upravljanjem i kontrolom i unutarnjom revizijom, procjenjuje aktivnosti jedinica za unutarnju reviziju i financijsko upravljanje i kontrolu, nadgleda primjenu navedenih zahtjeva i analizira funkciju jedinica za unutarnju reviziju i financijsko upravljanje i kontrolu unutar ministarstava i drugih organa javne uprave.

Konsolidirano izvješće o sustavu financijskog upravljanja i kontrole u institucijama u Federaciji BiH za 2017. godinu, nije sačinjeno sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Ministarstvo financija – CHJ u suradnji sa proračunskim korisnicima, poduzme neophodne aktivnosti na uspostavi operativnih i funkcionalnih struktura unutarnje revizije sa objedinjenim sustavom financijskog upravljanja i kontrole u cilju transparentnog, ekonomičnog, efikasnog i objektivnog upravljanja javnim sredstvima.***

Proračunska inspekcija je formirana i ista je počela sa radom u 2018. godini.

⁵ „Sl. novine FBiH“ br. 47/08

⁶ „Sl. novine FBiH“ br. 82/13 i 74/14.

Računovodstvene politike i finansijsko izvješćivanje

Sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji BiH, Ministarstvo financija, između ostalog, donosi pravilnike i napatke za postupanje po određenim procesima u oblasti računovodstva i knjigovodstva. Tako je tijekom 2017. godine Ministarstvo donijelo instrukciju za evidentiranje obveza po sudbenim presudama iz radnog odnosa, ali samo na zahtjev proračunskih korisnika koji su tražili instrukciju za postupanje. Navedeno je imalo za posljedicu da su obveze, kod jednog broja proračunskih korisnika evidentirane na vanbilančnoj evidenciji, po Instrukciji Ministarstva financija, dok su oni koji su tražili instrukciju za postupanje tijekom 2017. godine, iste evidentirali na poziciji razgraničenih rashoda i obveza, što je rezultiralo da je saldo ovih obveza na datum bilance bio 0 KM, što je utjecalo na točnost i istinitost ukupno iskazanih obveza u Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu. Ovakav način iskazivanja je rezultirao da rashodi i izdaci nisu iskazani sukladno članku 76. Zakona o proračunima u Federaciji BiH, kojim je regulirano da se isti priznaju temeljem nastanka poslovnog događaja (obveze) u izvještajnom razdoblju na koji se odnose neovisno od plaćanja. Evidentiranje ovih obveza nije sukladno članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna FBiH i članku 35. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Također, Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu, utvrđeni prioriteti izvršavanja Proračuna FBiH, gdje su na prvom mjestu predviđene otplate kamata vanjskog i unutarnjeg duga FBiH, zatim transfer za braniteljske invalidnine, druga braniteljska davanja i invalidnine za neratne invalide i civilne žrtve rata, potom plaće i naknade troškova zaposlenih. Na sljedećem mjestu je transfer za poljoprivredu i razvojni projekti, transfer za raseljene i izbjegle osobe, potom tekući transferi županijama, te nižim razinama vlasti, javnim poduzećima i kapitalne investicije. Na posljednjem mjestu prioriteta je kategorija ostalo, za koju nije decidno navedeno koje obveze obuhvata. **Obzirom na navedeno, može se zaključiti da su i obveze po osnovu pravomoćnih sudbenih presuda i izvršnih rješenja na posljednjem mjestu prioriteta izvršavanja Proračuna FBiH. Ovo naglašavamo iz razloga jer, obveze po osnovu pravomoćnih sudbenih presuda i izvršnih rješenja čine značajan iznos obveza FBiH, koji se dodatno uvećavaju za sudbene troškove i troškove zateznih kamata, a točan iznos istih biće poznat i konačan danom isplate glavnog duga. Obzirom na iznos ovih sredstava, datum nastanka glavnog duga i odgovornost nadležnih za planiranje i realizaciju ovih obveza, kao i utvrđivanje prioriteta plaćanja istih, ne može se potvrditi opravdanost svrstavanja ovih obveza u zadnji red prioriteta u izvršavanju Proračuna u FBiH.**

Provedenom revizijom finansijskih izvješća u 2017. godini proračunskih korisnika koji su bili predmet revizije, utvrdili smo da su proračunski korisnici u FBiH različito postupali kod evidentiranja ovih obveza. Naime po instrukciji Ministarstva financija, jedan broj proračunskih korisnika ove obveze je evidentirao na vanbilančnoj evidenciji (Instrukcija o načinu realizacije sudbenih odluka (presuda/rješenja o izvršenju od 28.12.2015. godine) i razgraničenim obvezama i razgraničenim rashodima (Uputa za postupanje po osnovu pravosnažnih sudbenih presuda i izvršnih sudbenih rješenja iz radnih odnosa zaposlenih u Ministarstvu od 02.06.2017. godine). Zbog navedenog načina evidentiranja, u bilanci stanja nije iskazano saldo za ove pozicije, što je u konačnici utjecalo na točnost iskazanih obveza i rashoda, te samim tim i na finansijski rezultat u Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu.

Svih 19 proračunskih korisnika, koji su sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji BiH bili predmet obvezne revizije, sačinili su i podnijeli finansijska izvješća za 2017. godinu. Temeljem pregleda dostavljenih izvješća po proračunskim korisnicima utvrđeno je da pojedini korisnici uz finansijska izvješća nisu dostavili tekstualna obrazloženja istih, sukladno Pravilniku o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Da unutarnje kontrole kod proračunskih korisnika nisu uspostavljene sukladno naprijed navedenim zakonskim i drugim propisima, potvrđuje i činjenica da su proračunski korisnici pravilnicima o unutarnjim kontrolama i unutarnjim kontrolnim postupcima uredili unutarnje kontrole sukladno međunarodnim standardima unutarnje kontrole, kako bi istim osigurali izvršavanje aktivnosti u okviru osnovne djelatnosti. Za kontrole utvrđene na ovakav način ne možemo u potpunosti potvrditi da su istim, uistinu utvrđene i suštinske kontrole u cilju primjerenosti trošenja javnog novca i zaštite javne imovine. Navedeno potvrđuje i činjenica da pravilnicima nisu obuhvaćeni svi procesi rada iz zakonom utvrđene nadležnosti, niti su

procijenjeni rizici za značajne procese poslovanja, kao ni jasno definirani upravljački, administrativno-kontrolni i računovodstveno-kontrolni postupci, postupci procjene rizika i provođenja monitoringa menadžmenta nad uspostavljenim unutarnjim kontrolama. Iako su proračunski korisnici unutarnjim aktima uredili kontrole pojedinih rashoda i izdataka, u većini slučajeva nije vršen nadzor nad uspostavljenim kontrolnim aktivnostima, kao ni identifikacija slabosti i poslovnih aktivnosti koje treba poboljšati, kako bi se unutarnji akti izmijenili i prilagodili stvarnim potrebama.

S obzirom na ovako uspostavljene unutarnje kontrole, tijekom revizije utvrđeni su određeni nedostaci i nepravilnosti u poslovanju svakog pojedinačno revidiranog korisnika, koji su dani u izvješćima o financijskoj reviziji i koje upućuju na zaključak da sustav unutarnjih kontrola još uvijek nije na zadovoljavajućoj razini i isti je utjecao na konstatirane propuste u izvršenju Proračuna FBiH kao cjeline. Navedeno potvrđuje sljedeće: planiranje proračuna kod većine korisnika još uvijek nije utemeljeno na mjerljivim ciljevima i realnim ulaznim pokazateljima, sukladno donesenim programima rada, što automatski dovodi do toga da i izvješćivanje nije utemeljeno na realiziranju planiranih ciljeva koji se mogu izmjeriti; akti vezani za putne troškove, troškovi telefona, izdatke za gorivo i održavanje vozila kod jednog broja proračunskih korisnika se ne primjenjuju, ili se samo djelomično primjenjuju; nabave roba, usluga i ugovaranje radova pojedini proračunski korisnici su vršili suprotno Zakonu o javnim nabavama, a što se odnosi na blagovremeno pokretanje nabava i odabira odgovarajućeg postupka, dijeljenja nabava, neutemeljenog stvaranja obveza za narednu proračunsku godinu i praćenje zaključenih ugovora sa izabranim dobavljačima; Zakon o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu nije poštovan u dijelu planiranja, blagovremenog predlaganja i usvajanja programa raspodjele tekućih i kapitalnih transfera sa utvrđenim kriterijima, kao i izvješćivanja i praćenja namjenskog trošenja istih, te raspodjele i korištenja sredstava tekuće pričuve; provođenje godišnjeg popisa sredstava i obveza usuglašavanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom nije bilo sukladno važećim zakonskim i drugim propisima; značajan broj vanjskih suradnika se angažirao putem ugovora o djelu za poslove koji su u nadležnosti revidiranih korisnika i koji su utvrđeni pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu; i dalje se značajni iznosi stvorenih obveza revidirane godine evidentiraju na izvanbilančnoj evidenciji ili na razgraničenim rashodima što u konačnici utiče na točnost i istinitost iskazanih pokazatelja o ukupnim rashodima i izdacima. Prema naputku i podacima Ministarstva financija u Glavnoj knjizi Riznice obveze po sudbenim presudama evidentirane su na poziciji obveza i razgraničenih rashoda, što u konačnici daje saldo nulu i što utječe na istinitost i točnost financijskih izvješća. Kod jednog broja proračunskih korisnika ove obveze su „ostale“ na izvanbilančnoj evidenciji što također utječe na točnost ukupno iskazanih obveza i rashoda.

Za utvrđene nepravilnosti dane su preporuke u izvješćima o izvršenoj financijskoj reviziji.

Kod određenih proračunskih korisnika, odlukama Vlade FBiH, kao vršioci dužnosti na određeno razdoblje (od devedeset dana), odnosno do okončanja konkursne procedure su imenovani ravnatelji – državni službenici. Konkursne procedure se ne pokreću u razdoblju od devedeset dana (dok traje mandat vršioca dužnosti), tako da se u praksi dešava da vršioci dužnosti obnašaju funkcije ravnatelja više godina. Ovakav način imenovanja rukovoditelja federalnih institucija nije reguliran važećim zakonskim propisima koji ne poznaju kategoriju vršitelja dužnosti, a direktori imenovani na određeno razdoblje, obnašaju funkciju u daljem periodu, bez da je Vlada FBiH donijela akt o produženju „mandata“, što dovodi u pitanje validnost obnašanja navedene funkcije. Ovakva praksa imenovanja ima štetne posljedice na funkcioniranje institucija, jer na neki način ugrožava zakonitost, nezavisnost i efikasnost rada same institucije.

Preporuke:

- ***Potrebno je da Ministarstvo financija, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH donese jasne instrukcije po pitanju evidentiranja pravosnažnih sudbenih presuda iz radnog odnosa, a sve u cilju jedinstvenog postupanja svih proračunskih korisnika po istom;***
- ***Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti na pokretanju konkursnih procedura i da okonča imenovanja rukovodećih državnih službenika sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH.***

Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor (MRSJS) na razini Federacije BiH, ni u

tijeku 2017. godine nisu usvojeni, za čije je usvajanje nadležan Savez računovođa, revizora i finansijskih djelatnika Federacije BiH (SRRiF-FBiH). Usvajanjem navedenih standarda osigurala bi se izrada izvješća koji bi interno i međunarodno bila usporediva. Sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH⁷ do objavljivanja MRSJS proračunski korisnici i fondovi u Federaciji BiH primjenjivat će posebne propise za proračunske korisnike i izvanproračunske fondove iz oblasti računovodstva i revizije u javnom sektoru.

Preporuka:

- ***Preporučujemo da Ministarstvo financija u suradnji sa Vladom FBiH i nadležnim Savezom nastavi aktivnosti u svezi usvajanja Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor.***

Prevenција korupcije

Vlada Federacije BiH je 07.04.2016. godine formirala Antikoruptivni tim, koji je nadležan da sačini analizu identificiranih slabosti u otkrivanju koruptivnih krivičnih dijela i isti dostavi Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i nadležnim tužiteljstvima u BiH. Također, Antikoruptivni tim je ovlašten da prati implementaciju Strategije za borbu protiv korupcije i Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. godine Federacije BiH.

Antikoruptivni tim je u 2017. godini održao sedam sjednica, uz napomenu da je od formiranja Tima do kraja izvještajnog razdoblja, održano ukupno 13 sjednica. Vlada Federacije BiH je Strategiju i Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. godina Federacije BiH, usvojila Odlukom 16.09.2016. godine. Težište aktivnosti Antikoruptivnog tima, od konstituiranja do usvajanja Strategije i Akcionog plana, bilo je usmjereno na pomoć i podršku radnoj grupi i ekspertima pri izradi finalne verzije navedenih dokumenata. Uspostavljanje tzv. „antikoruptivne mreže“ unutar federalnih javnih institucija je vrlo važna pretpostavka za nesmetano dvostrano komuniciranje Tima sa federalnim javnim institucijama i efikasno i efektivno provođenje antikoruptivnih aktivnosti.

Temeljem odredaba Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije⁸, Agencija je propisala jedinstvenu metodologiju i smjernice za izradu planova integriteta i pružanje pomoći svim javnim institucijama i pravnim osobama, kao orijentaciju pri izradi Planova integriteta. Planove integriteta je usvojilo 68 od 88 obveznika federalnih organa uprave, uz napomenu da Federalno tužiteljstvo i Vrhovni sud Federacije BiH ovu obvezu realiziraju temeljem „Smjernica za izradu i provođenje Plana integriteta u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine“, koje je sačinilo Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH. Od 132 Federalne institucije, 128 je imenovalo osobe zadužene za koordinaciju antikorupcijskih aktivnosti unutar institucija.

Na sjednici Tima od 29.12.2017. godine usvojena je Informacija o realizaciji aktivnosti Akcionog plana za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije, koja je prosljeđena Vladi Federacije BiH na upoznavanje i donošenje odgovarajućih zaključaka. Tim je identificirao i određene uzroke zbog kojih pojedine aktivnosti nisu provedene, ili čija realizacija nije pokrenuta, a odnose se na:

- Određeni broj institucija nije dostavio izvješće/informaciju o provođenju Strategije ili su podaci iz izvješća neprecizni, ili nisu sukladni indikatorima aktivnosti;
- Pojedine aktivnosti nisu adekvatno uspostavljene u smislu neusklađenosti rokova sa aktivnostima, nejasnih indikatora i neadekvatnih provoditelja aktivnosti;
- Nedovoljna kompetentnost subjekata provođenja;
- Nedostatak finansijskih i drugih resursa.

Izvješće o radu Antikoruptivnog tima za 2017. godinu, Vlada FBiH je usvojila 21.03.2018. godine.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH nastavi aktivnosti na realiziranju Plana integriteta, prema Akcionom planu za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2016-2019. godine.***

⁷ „Sl. novine FBiH“ br.83/09

⁸ „Sl. glasnik BiH“ br. 103/09 i 58/13

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PRORAČUNA I IZVJEŠĆIVANJE

Proračun FBiH za 2017. godinu⁹ Parlament Federacije BiH je usvojio 30.12.2016. godine u iznosu od 2.747.628.075 KM. Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2017.¹⁰ godinu usvojene su 07.12.2017. godine i objavljene 13.12.2017. godine. Prihodi i primici uravnoteženi su i planirani u iznosu od 2.697.426.725 KM.

U strukturi planiranih rashoda i izdataka najznačajnije učešće imaju: tekući transferi i drugi tekući rashodi 1.015.443.193 KM (37,64%), izdaci za otplate dugova 1.031.274.555 (38,34%), izdaci za bruto plaće i naknade djelatnika 230.954.814 KM (8,56%), izdaci za kamate 145.161.401 KM (5,38%) i izdaci za materijal i usluge 87.749.937 KM (3,25%). Preostali dio sredstava u iznosu od 186.842.825 KM ili 6,83% planiran je za izdatke za nabavu stalnih sredstva 36.665.942 KM, izdatke za finansijsku imovinu 7.343.700 KM, kapitalne transfere 137.678.183 KM i tekuću pričuvu 5.155.000 KM.

Ministarstvo financija je Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu dostavilo Vladi Federacije BiH i drugim nadležnim organima i institucijama sukladno važećim propisima i u utvrđenom roku.

Provedenom revizijom planiranja i izvršavanja proračuna, te finansijskog izvješćivanja, utvrđena je neusuglašenost, koja se odnosi na:

- 1) Registar proračunskih korisnika FBiH nije usuglašen sa Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH. Parlament FBiH i Predsjednik i dva dopredsjednika FBiH, proračun i dalje planiraju kao tri proračunska korisnika, bez obzira što se „vode“ pod jednim identifikacijskim brojem, a Kazneno-popravni zavodi kao jedan proračunski korisnik, iako se radi o sedam posebnih pravnih osoba;
- 2) Sredstva za rad Kazneno-popravnih zavoda proračunom za 2017. godinu planirana su za sve zavode u jednom iznosu (za jednu proračunsku glavu), a ne pojedinačno, u okviru razdjela Ministarstva pravde (proračunska glava 1502), iako Zakonom o ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave nije navedeno da su isti u sastavu Ministarstva pravde, dok sukladno Zakonu o izvršavanju kaznenih sankcija u FBiH navedeni zavodi imaju svojstvo pravne osobe. Ovo ima za posljedicu da raspodjelu proračunom odobrenih sredstava za kazneno-popravne zavode vrši Ministarstvo pravde, bez za to utvrđenih zakonskih nadležnosti, a ne nadležno zakonodavno tijelo (Parlament FBiH). Ovakvim načinom realiziranja proračuna, rukovoditelji zavoda nisu izravno odgovorni za planiranje, izvršavanje i izvješćivanje odobrenog proračuna. Navedeno ima za posljedicu da se izvješća o izvršenju proračuna kazneno popravnih zavoda ne sačinjavaju sukladno Pravilniku o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH;
- 3) U planove novčanih tijekova nisu uključena sredstva (vlastiti prihodi) proračunskih korisnika, koji iste ostvaruju po posebnim zakonskim i drugim propisima;
- 4) Jedan dio sredstava tekuće pričuve nije se koristio sukladno propisima, samo za nepredviđene namjene, za koje u proračunu nisu planirana sredstva ili za namjene za koje se tijekom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dostatna sredstva, jer ih pri planiranju proračuna nije bilo moguće predvidjeti. Tekuća pričuva je odobravana za rashode i izdatke za koje smatramo da su poznati i predstavljaju redovnu aktivnost, tako da su se mogli predvidjeti i planirati Proračunom FBiH za 2017. godinu;
- 5) Naputak o načinu vođenja knjigovodstva, finansijskog izvješćivanja i godišnjeg obračuna za razvojno investicijske projekte krajem 2014. godine je stavljen van snage, a nije donesen novi, zašto smatramo da može značajno utjecati na primjenu određenih zakonskih propisa kod resornih ministarstava, u dijelu finansijskog izvješćivanja o realizaciji i nadzoru nad implementacijom razvojno investicionih projekata;
- 6) Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu nije sukladno sadržaju i klasifikaciji računa proračuna, jer ne sadrži sve informacije i podatke propisane člankom 97. Zakona o proračunima u FBiH (početno i završno stanje imovine, obveza i izvora vlasništva, objašnjenje većih odstupanja,

⁹ „Sl. novine FBiH“ br. 104/16

¹⁰ „Sl. Novine FBiH“ br. 96/18

podatke o svim promjenama temeljem zaduživanja i upravljanja dugom i o garancijama danim u toku fiskalne godine);

- 7) Programima utroška sredstava tekućih transfera nisu jasno definirani kriteriji raspodjele, niti je izvršeno utvrđivanje procjene efekata postignutih utrošenim sredstvima transfera, a što bi uticalo na planiranu visinu i namjenu sredstava za narednu godinu.

Uvažavajući naprijed navedeno, ne može se potvrditi da su Vlada FBiH, Ministarstvo financija i Ministarstvo pravde (što je konstatirano i u prethodnim revizijama) dosljedno ispoštovali zakonsku proceduru vezano za planiranje i odobravanje sredstva po pojedinim proračunskim razdjelima za jedan broj proračunskih korisnika. Prezenterano Izvješće o izvršenju proračuna nije sačinjeno sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH. Zakonom o izvršavanju proračuna za 2017. godinu utvrđeni su prioriteti plaćanja po osnovnim kategorijama, bez potkategorija u okviru istih, kako bi se istim zaštitila javna sredstva. Registar proračunskih korisnika je sačinjen na način da je prihvaćeno postojeće stanje, što u konačnici može da utječe na neracionalnost korištenja ljudskih i materijalnih resursa. Instrukcije Ministarstva financija koje se odnose na pojedina knjiženja nisu jasne, preraspodjele su donošene u prosincu poslije usvajanja Izmjena i dopuna Proračuna za 2017. godinu.

Preporuke:

- *Potrebno je da Ministarstvo financija u suradnji sa Vladom FBiH i ostalim proračunskim korisnicima u okviru danih nadležnosti poduzme aktivnosti na otklanjanju utvrđenih nepravilnosti koje se odnose na planiranje, izvršenje i izvješćivanje Proračuna FBiH;*
- *Potrebno je da Ministarstvo financija uskladi Registar proračunskih korisnika sa Zakonom o proračunima u FBiH.*

6. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

6.1 GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu, ukupno ostvareni prihodi, primici i financiranje iskazani su u iznosu od 2.530.036.003 KM, što je u odnosu na plan (2.622.426.725 KM) manje za 92.390.722 KM. U odnosu na prethodnu godinu (2.373.753.366 KM) isti su veći za 156.282.637 KM. Dan je tablični pregled ostvarenih prihoda i primitaka:

U KM

Naziv	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2017.g.	Ostvareni prihodi i primici za 2017. godinu	Ostvareni prihodi i primici za 2016. godinu	Index (3/2X100)	Index (3/4X100)
1	2	3	4	5	6
I. Prihodi od poreza (1+2+3)	1.620.277.705	1.600.094.278	1.430.922.837	99	112
Prihodi od neizravnih poreza	1.553.492.601	1.524.473.930	1.366.672.733	98	112
Porez na dobit	66.655.104	75.573.677	63.886.886	113	118
Ostali porezi	130.000	46.670	363.218	36	13
II. Neporezni prihodi	504.528.300	519.699.270	379.684.891	103	137
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	369.016.955	384.038.165	278.646.922	104	138
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	119.665.690	121.724.415	82.153.934	102	148
Novčane kazne	15.839.632	13.930.270	14.940.156	88	93
Drugi tekući prihodi	6.023	6.419	3.943.879	107	0
III. Primljeni transferi i donacije	29.121	40.929	43.910	141	93
A Ukupno (I+II+III)	2.124.835.126	2.119.834.478	1.810.651.638	100	117
IV. Primici od prodaje stalnih sredstava	120.165.998	120.165.998	53.246	100	225.681
V. Primici od zaduživanja	377.425.601	290.035.527	563.048.482	77	52
Zajmovi primljeni kroz državu (MMF- Stand by aranžman)	87.245.808	0	102.521.201	-	-
Primici od inozemnog zaduživanja	179.793	203.645	203.890	113	100
Primici od domaćeg zaduživanja (Dugoročne obveznice)	30.000.000	29.999.154	139.912.010	100	21
Primici od domaćeg zaduživanja (Trezorski)	260.000.000	259.832.728	320.411.381	100	81

zapisi)					
B Financiranje (IV+V)	497.591.599	410.201.525	563.101.728	82	73
Ukupno (A+B)	2.622.426.725	2.530.036.003	2.373.753.366	96	107

Prihodi i primici su iskazani u iznosu od 2.240.000.476 KM, a u strukturi istih najveći udio imaju porezni prihodi ostvareni u iznosu od 1.600.094.278 KM (99% u odnosu na plan) i neporezni prihodi 519.699.270 KM (103% u odnosu na plan). U odnosu na prethodnu godinu porezni prihodi su veći za 12%, dok je rast neporeznih prihoda veći za 37%.

Primici od prodaje stalnih sredstava iskazani su u planiranom iznosu. U okviru ovih prihoda 120.048.992 KM se odnosi na primitak od sukcesije, klirinški dug bivšeg SSSR-a. Izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2017. godinu na poziciji Ministarstva prometa i komunikacija bila su planirana sredstva za kapitalne transfere za izgradnju autocesta i brzih cesta u iznosu od 107.000.000 KM, koji su se trebali financirati iz primitaka od sukcesije klirinškog duga. Navedeni transfer nije realiziran i ova sredstva su iskorištena za financiranje redovnih proračunskih rashoda i izdataka zajedno sa ostalim prihodima koji su ostvareni u 2017. godini.

Primici od zaduživanja iskazani su u iznosu od 290.035.527 KM, od čega su najznačajniji primici od kratkoročnog zaduživanja 259.832.728 KM temeljem jedanaest emisija trezorskih zapisa i primici od dugoročnog zaduživanja temeljem jedne emisije dugoročnih obveznica 29.999.154 KM.

Preporuka:

- **Potrebno je da Vlada FBiH u suradnji sa nadležnim ministarstvima (Ministarstvo financija i Ministarstvo prometa i komunikacija) preispita opravdanost utroška naplaćenih prihoda od klirinškog duga za financiranje redovne proračunske potrošnje.**

6.1.2 Rashodi, izdaci i financiranje

U Godišnjem Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu, ukupno ostvareni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 2.417.874.272 KM, što je u odnosu na plan (2.697.426.725 KM) manje za 279.552.453 KM. U odnosu na prethodnu godinu (2.288.784.801 KM) isti su veći za 129.089.471 KM. Dan je tablični pregled ostvarenih rashoda i izdataka:

u KM

Opis	Izmjene i dopune Proračuna Federacije BiH za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2016. godinu	Index (3/2 x100)	Index (3/4x100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Tekući rashodi	1.479.309.345	1.379.727.628	1.367.543.075	93	101	57
1.1. Plaće i naknade troškova zaposlenih	208.576.119	198.077.369	199.174.205	95	99	8
1.2. Doprinosi poslodavca	22.378.695	21.378.197	21.532.838	96	99	1
1.3. Izdaci za materijal i usluge	87.749.937	69.550.001	79.498.549	79	87	3
1.4. Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.015.443.193	992.870.357	967.810.309	98	103	41
1.5. Izdaci za kamate	145.161.401	97.851.704	99.527.174	67	98	4
2. Tekuća pričuva Vlade FBiH	5.155.000			0		
3. Kapitalni izdaci	174.344.125	38.984.908	20.816.652	22	187	2
3.1. Nabavka stalnih sredstava	36.665.942	15.079.909	9.449.798	41	160	1
3.2. Kapitalni transferi	137.678.183	23.904.999	11.366.854	17	210	1
4. Izdaci za finansijsku imovinu	7.343.700	2.661.700	13.847.700	36	19	0
4.1. Izdaci za kupovinu dionica	4.343.700	661.700	3.447.700	15	19	0
4.2. Ostala domaća pozajmljivanja	3.000.000	2.000.000	10.400.000	67	19	0
5. Otplate dugova	1.031.274.555	996.500.036	886.577.374	97	112	41
5.1. Vanjski dug	561.509.642	561.261.461	391.070.109	100	144	23
5.2. Domaća pozajmljivanja	430.000.000	400.379.528	339.603.140	93	118	17
5.3. Unutarnji dug	39.664.913	34.859.047	155.904.125	88	22	1
5.4. Izdate garancije	100.000	0	0	0		
RASHODI I IZDACI (1+2+3+4+5)	2.697.426.725	2.417.874.272	2.288.784.801	90	106	100
6. Pokriće ostvarenog deficita	0					
UKUPNO (1+2+3+4+5+6)	2.697.426.725	2.417.874.272	2.288.784.801	90	106	100

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova djelatnika

Plaće i naknade troškova djelatnika iskazane su u iznosu od 198.077.369 KM, od čega se na bruto plaće i naknade odnosi 173.244.804 KM i na naknade troškova zaposlenih 24.832.565 KM. U odnosu na prethodnu godinu ovi izdaci su manji za 1.096.836 KM.

Plaće i naknade troškova izabranih dužnosnika, nositelja izvršnih funkcija i savjetnika u organima zakonodavne i izvršne vlasti Federacije BiH, državnih službenika i namještenika, zatvorskih policajaca-stražara i službenika sudbene policije uređene su Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH¹¹. Osnovica za obračun plaća za djelatnike koja se primjenjivala u revidiranoj godini, kao i prethodne godine iznosila je 315 KM. Prema Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu, na dan 31.12.2017. godine, u federalnim institucijama bilo je uposlano 6.690 djelatnika, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 43.

Obračun plaća i naknada plaća djelatnika kod proračunskih korisnika, koji su bili predmet revizije uglavnom je vršen sukladno zakonskim i drugim propisima i unutarnjim aktima. Nepravilnosti su konstatirane u Parlamentu FBiH, u dijelu osiguranja evidencija prisutnosti na poslu profesionalnih zastupnika, koje su značajne iz razloga, jer iste su temelj obračuna naknada za uposlene (topli obrok, prijevoz i dr.) i Ministarstvu pravde kod obračuna dodataka na plaću za posebne uvjete rada.

Naknade troškova djelatnika ostvarene su u iznosu od 24.832.565 KM. Ove naknade najvećim dijelom se odnose na naknade za: topli obrok 11.805.446 KM, prijevoz na posao i sa posla 4.893.903 KM, regres za godišnji odmor 2.876.727 KM, otpremnine za odlazak u mirovinu 1.666.315 KM, pomoći u slučaju smrti, teže i ostalih bolesti 1.553.816 KM, odvojeni život od obitelji 970.318 KM, najam stanova 581.495 KM, prijevoz u dane vikenda za državne službenike i savjetnike 256.391 KM, naknada polaznicima na Policijskoj akademiji 121.600 KM, kao i troškove smještaja dužnosnika 84.051 KM.

Ukupne naknade troškova izabranih dužnosnika i savjetnika u Parlamentu Federacije BiH, iznosile su 1.430.522 KM, a najznačajniji iznosi odnose se na naknade za: zakup stana 474.635 KM, odvojeni život 362.348 KM, topli obrok 285.542 KM, troškove prijevoza u dane vikenda - četiri vikenda mjesečno 213.914 KM i smještaj 11.663 KM.

Povjerenstvo za rješavanje statusnih pitanja članova Vlade FBiH i njihovih savjetnika, odnosno Administrativno povjerenstvo oba doma Parlamenta, za izabrane dužnosnike, nositelje izvršnih funkcija i savjetnike, čije je mjesto prebivališta udaljeno više od 70 km od sjedišta rada institucije, donosi rješenja o naknadi troškova prijevoza do mjesta prebivališta obitelji. Istim se ostvaruje pravo na naknadu troškova prijevoza do mjesta prebivališta obitelji, do četiri puta mjesečno u visini cijene karte prijevoza u drumskom ili željezničkom prometu na relaciji koju koriste. Kod jednog broja korisnika koji su bili predmet revizije, uočeno je da se navedena naknada za prijevoz korisnicima odvojenog života obračunava i isplaćuje svaki mjesec uglavnom četiri puta mjesečno u visini cijene karte prijevoza u drumskom prometu na relaciji koju koriste. **Uredbom o naknadama koje pripadaju članovima Vlade FBiH i njihovim savjetnicima koje nemaju karakter plaća¹², propisano je pravo na naknadu troškova prijevoza do mjesta prebivališta obitelji, do četiri puta mjesečno, ali istom nije uređen način korištenja navedenog prava, koji bi bio temelj za isplatu, što ima za posljedicu da je plaćan maksimalno odobreni iznos. Obzirom da je Uredbom o naknadama koje nemaju karakter plaće¹³, državnim službenicima i namještenicima navedeno pravo ukinuto 2012. godine, smatramo da bi ove isplate ministrima i savjetnicima trebalo preispitati, a odredbe ove dvije uredbe u dijelu spomenute naknade usuglasiti.**

U Ministarstvu unutarnjih poslova i Ministarstvu financija konstatirano je da pojedini djelatnici koji putuju na istim relacijama, ostvaruju različite iznose naknade za prijevoz na posao i sa posla, a u Ministarstvu pravde navedena naknada se isplaćuje temeljem cijene dnevne karte, što nije sukladno

¹¹ „Sl. novine FBiH“ br. 45/10,20/17

¹² „Sl. novine FBiH“ br. 87/10, 22/11,45/13 i 09/16

¹³ „Sl. novine FBiH“ br. 63/10, 22/11,66/11 i 51/12

Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH i Pravilniku o plaćama i naknadama Ministarstva pravde.

Preporuka:

- **Potrebno je da Vlada FBiH preispita propise vezane za ostvarivanje prava naknade članovima Vlade FBiH, njihovim savjetnicima i izabranim dužnosnicima, koje nemaju karakter plaća, u dijelu ostvarivanja prava na naknade za prijevoz korisnicima odvojenog života.**

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 69.550.001 KM, što je odnosu na planirana sredstva od 87.749.937 KM 79%. Vrsta i struktura navedenih izdataka prikazana je u sljedećoj tabeli:

KM

Opis	Izmjene i dopune Proračuna Federacije BiH za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2016. godinu	Index (3/2x 100)	Indeks (3/4x 100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Putni troškovi	3.037.279	2.461.753	2.274.206	81	108	3
2. Izdaci za energiju	6.151.250	5.293.518	5.205.014	86	102	8
3. Izdaci za komunikacije i kom. usluge	5.940.311	5.429.742	5.233.909	91	104	8
4. Nabavka materijala i sitnog inventara	16.491.601	14.730.624	15.064.037	89	98	21
5. Izdaci za usluge prijevoza i goriva	2.824.530	1.973.363	1.809.795	70	109	3
6. unajmljivanje imovine i opreme	8.615.258	8.127.781	7.450.615	94	109	12
7. Izdaci za tekuće održavanje	4.581.409	3.895.863	3.747.348	85	104	6
8. Izdaci osiguranja, bankarski i platni pr.	2.033.861	1.513.221	1.431.756	74	106	2
9. Ugovorene druge i posebne usluge	38.074.438	26.124.136	37.281.869	69	70	37
UKUPNO	87.749.937	69.550.001	79.498.549	79	87	100

Izdaci za ugovorene usluge iskazani su 26.124.136 KM i za 11.157.733 su manji u odnosu na prethodnu godinu. U okviru navedenih izdataka najznačajniji iznosi se odnose na ugovore o djelu, naknade povjerenstvima, troškove spora i zatezne kamate po sudbenim sporovima.

Naknade za rad stručnih povjerenstava i drugih radnih tijela iskazane su u neto iznosu 1.801.735 KM, što je za 111.067 KM više u odnosu na prethodnu godinu. Isplate se odnose na naknade članovima povjerenstava formiranim sukladno Uredbi o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe¹⁴, koje se isplaćuju iz proračunskih sredstava i naknade članovima povjerenstva, koja su formirana sukladno posebnim zakonskim propisima, a iste se financiraju od naplate usluga fizičkih i pravnih osoba za izvršene poslove po posebnim propisima i iz namjenskih sredstva. Provedenim revizijama proračunskih korisnika, kao i u prethodnom razdoblju, konstatirana je nedosljedna primjena navedene Uredbe, kod isplate naknade članovima povjerenstva za poslove iz nadležnosti proračunskih korisnika; definiranja i primjene kriterija za utvrđivanje visine naknade članovima radnih tijela, kao i angažiranju pojedine osobe u više od dva radna tijela. Ne možemo potvrditi opravdanost isplata naknada članovima povjerenstava, koji su uposlenici institucija, a koji obavljaju poslove iz nadležnosti revidiranih institucija (javne nabave, slaganje arhivske građe, prijem djelatnika i sl.). Naglašavamo da članstvo u određenom radnom tijelu ne podrazumijeva obveznu isplatu naknade jer je člankom 8. stavak 1. Uredbe isplata naknade uvjetovana obavljanjem poslova izvan radnog vremena, a što se ne može potvrditi u svim slučajevima u kojima je došlo do isplate.

Skrećemo pozornost da, iako je određen broj povjerenstava formiran temeljem posebnih propisa, u istim se radi o poslovima i zadacima koji su u nadležnosti ministarstava, te da bi isti trebali biti u okviru redovnih radnih zadataka (kao npr. povjerenstva formirana u Ministarstvu zdravstva i Ministarstvu unutarnjih poslova).

¹⁴ „Sl. novine FBiH“ br. 48/14, 77/14, 97/14 i 58/15

Također i za poslove iz nadležnosti **Povjerenstva za administrativna pitanja i Povjerenstva za statusna pitanja** članova Vlade FBiH i njihovih savjetnika, a koji se odnose na pripremu prijedloga rješenja o imenovanju, odnosno postavljenju rukovodećih državnih službenika koje imenuje Vlada FBiH, donošenje rješenja o plaćama i drugim materijalnim pravima koje nemaju karakter plaće za članove Vlade i ostale koje imenuje Vlada, odlučivanje o dodjeli stanova za privremeni smještaj, donošenje pojedinačnih akata o pitanjima koja se odnose na stambenu problematiku iz nadležnosti Vlade, rješavanje u upravnom postupku o pitanjima iz nadležnosti Vlade i ostale poslove koji se zaključkom Vlade stave u nadležnost povjerenstva, smatramo da su to redoviti poslovi iz nadležnosti Vlade FBiH, sukladno Zakonu o Vladi FBiH i Poslovniku o radu Vlade FBiH, zbog čega ne možemo potvrditi opravdanost izvršenih isplata za navedena povjerenstva.

Izračun poreza i doprinosa članovima povjerenstva iz reda djelatnika, nije imao tretman plaće, kako je propisano odredbama Zakona o porezu na dohodak¹⁵. Naime, naknade koje poslodavac isplaćuje djelatniku za njegovo angažiranje izvan radnog vremena na poslovima koji imaju karakteristike nesamostalne djelatnosti ili pretežno karakteristike nesamostalne djelatnosti, bilo da se izvršavaju u radno vrijeme ili izvan redovnog radnog vremena, smatraju se oporezivim prihodom temeljem nesamostalne djelatnosti iz članka 10. stavak 2. točka 3. naprijed navedenog Zakona i oporezuju se na način propisan člankom 27. istog Zakona.

Preporuke:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH preispita Uredbu o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela utemeljenih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe, uvažavajući činjenicu da se značajan dio proračunskih sredstava izdvaja za naknade povjerenstvima čiji su članovi uposlenici proračunskih korisnika;***
- ***Potrebno je da Ministarstvo financija preispita dane naputke, koji se odnose na pitanje izračuna poreza i doprinosa na naknadu za rad članova povjerenstava i da osigura kako bi svi iste obračunavali i plaćali sukladno važećim zakonskim propisima.***

Naknade temeljem ugovora o djelu iskazane su u neto iznosu 3.435.626 KM, što je više u odnosu na prethodnu godinu za 781.631 KM. Kao što je konstatirano u izvješću prethodne godine i u revidiranoj godini ugovori o djelu su se zaključivali za obavljanje poslova i zadataka utvrđenih Pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu, odnosno za poslove, koji opisom odgovaraju poslovima iz nadležnosti revidiranih institucija. Navedeno je pravdano nedostatkom potrebnog broja izvršitelja, kako bi se osigurao kontinuitet u radu i neodložnost obavljanja stručnih poslova, odnosno nemogućnost zapošljavanja zbog važećeg moratorija Vlade FBiH na zapošljavanje. Ugovori su se sa izvršiteljima posla zaključivali u kontinuitetu (sa kraćim prekidima) tijekom cijele 2017. godine, a pojedini i više godina, temeljem pribavljene suglasnosti Vlade FBiH. Iz prezentirane dokumentacije nije se mogao potvrditi način utvrđivanja visine naknade, odnosno vrednovanje poslova koji su bili predmet ugovora, kao ni transparentnost izbora osoba za zaključivanje ugovora o djelu. **Višegodišnje ponavljanje obavljanja poslova putem ugovora o djelu, ukazuje da takvi poslovi nisu privremenog karaktera, tako da se ne bi trebali obavljati na ovakav način. Smatramo da ugovori o djelu zaključeni na ovakav način predstavljaju netransparentan način zapošljavanja, što se ne može prihvatiti, kada je u pitanju javni sektor. Popuna nedostajućeg kadra neophodnog za poslovanje institucija, nije se provodila uz poštivanje odredbi Zakona o državnoj službi u FBiH i Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH. Ugovori o djelu nisu zaključivani jednokratno i za obavljanje točno utvrđene vrste posla i zadatka, koji traje dok se ugovoreno djelo ne izvrši, nego kontinuirano tijekom cijele godine.**

Preporuke:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti kako bi se ugovori o djelu zaključivali samo za poslove i radne zadatke predviđene zakonskim propisima, te da se isti zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, s točno definiranim poslovima koje treba uraditi;***
- ***Za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih***

¹⁵ „Sl. novine FBiH“ br. 10/08, 09/10, 44/11, 07/13 i 65/13

mjesta, potrebno je da proračunski korisnici, angažiranje izvršitelja vrše sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

Izdaci za unajmljivanje imovine iskazani su u iznosu 8.127.781 KM i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 708.995 KM. Na unajmljivanje prostora i zgrada odnosi se 4.408.174 KM, od čega je po ugovoru o najmu poslovnih prostora na poziciji Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH iskazano 3.184.925 KM. Na ime unajmljivanja skladišta utrošeno je 1.337.011 KM, od čega se 95% odnosi na robe u Federalnoj direkciji robnih rezervi. Troškovi unajmljivanja opreme iznose 1.567.840 KM, a unajmljivanje stalnih sredstava u obliku prava (licence) iskazano je u iznosu 814.755 KM i isto je evidentirano na poziciji Vlade FBiH.

Za smještaj federalnih institucija sa sjedištem u Sarajevu zaključeno je devet ugovora o najmu, za što je utrošeno 2.506.376 KM, i to: 1.652.366 KM za smještaj četiri ministarstva i tri proračunska korisnika (ugovor sa Unipromet d.d. Sarajevo), 495.654 KM za Vladu FBiH i druge institucije (ugovor sa Socijaldemokratskom partijom), te 358.356 KM za tri proračunska korisnika po ugovorima sa različitim najmodavcima.

Temeljem tri ugovora o najmu poslovnog prostora, za smještaj federalnih institucija sa sjedištem u Mostaru (četiri ministarstva i Porezna uprava) iskazano je ukupno 677.469 KM.

Iako su pokrenute određene aktivnosti za smještaj federalnih institucija, isto nije rezultiralo konkretnim rješenjima ni u 2017. godini, a što bi utjecalo na smanjene troškova najma poslovnih prostora i ostvarenje ušteda u Proračunu FBiH. Naime, Vlada FBiH je imenovala Pregovarački tim Vlade FBiH za vođenje pregovora sa timom Vlade Kantona Sarajevo u vezi kupovine zgrade JU „Studentski centar“ Nedžarići, za rješavanje trajnog smještaja federalnih organa i tijela u Sarajevu. Međutim, po danom mišljenju Federalnog pravobraniteljstva, Vlada FBiH je odustala od navedene kupovine.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH nastavi aktivnosti na iznalaženju rješenja za trajan i cjelovit smještaj federalnih organa i institucija.***

Izdaci za gorivo, auto gume, održavanje i osiguranje vozila iskazani su 3.231.743 KM, od čega se odnosi na: gorivo 1.683.317 KM, auto gume 169.905 KM, održavanje vozila 979.194 KM i osiguranje vozila 399.327 KM. Kao i prethodne godine, konstatirano je, da se Uredba o uvjetima i načinu uporabe službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH i unutarnji pravilnici o uporabi službenih putničkih automobila kod jednog broja proračunskih korisnika nisu primjenjivali u dijelu: popunjavanja putnih naloga na propisanom PN4 obrascu (nije evidentirana relacija kretanja, broj osoba u vozilu, potpis osobe koji je upravljao vozilom, ne upisuje se pređena kilometraža ili se upisuje znatno veći broj km od navedene relacije na putnom nalogu, datum polaska i dolaska, utrošeno gorivo i sl.). Kod korisnika koji su bili predmet revizije, u pojedinim slučajevima u isto vrijeme, na istoj relaciji korišteno je više automobila, što smatramo neracionalnim, obzirom da se na broj osoba na službenom putu putovanje moglo obaviti i jednim vozilom, konstatirana je uporaba službenog vozila za put u inozemstvo, bez odobrenja i bez izdanog putnog naloga za službeno putovanje od strane nadležnog rukovodioca. Kod pojedenih proračunskih korisnika, u određenom vremenskom periodu vršeno je servisiranje i opravka motornih vozila, nabava potrošnog materijala i rezervnih dijelova za vozila bez zaključenog ugovora. Također, uočeno je da su fakturirane cijene za isporučeno gorivo na isti dan bile različite, u zavisnosti od toga na kojoj je benzinskoj crpki izabranog dobavljača gorivo točeno, a što nije sukladno sačinjenim ugovorima. Na osnovu naprijed navedenog, utvrđeno je da nisu uspostavljene adekvatne kontrole kod uporabe i raspolaganja službenim automobilima. Navedene nepravilnosti finansijski nisu značajne, ali uvažavajući činjenicu da se radi o korisnicima javnog novca smatramo da iste nisu primjerene.

Preporuka:

- ***Potrebno je Vlada FBiH u suradnji sa Ministarstvom financija i proračunskim korisnicima unaprijedi unutarnje kontrole i osigura uredno vođenje evidencija uporabe službenih vozila, koje su neophodne za praćenje i kontrolu troškova, a time i namjensku uporabu istih.***

Izdaci za fiksne, mobilne telefone i internet usluge iskazani su u iznosu 2.315.595 KM, od čega se na usluge mobilne telefonije odnosi 632.064 KM. Zaključkom Vlade FBiH definirano je pravo uporabe službenih telefona i utvrđeni mjesečni iznosi potrošnje za rukovoditelje federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija (do 150 KM) i rukovodeće državne službenike, državne službenike i namještenike (do 50 KM). Generalni sekretarijat Vlade FBiH je u 2017. godini internim aktom ograničio troškove uporabe službenog telefona za Premijera i tajnika Vlade FBiH, ali nije izmijenjen Zaključak u dijelu utvrđivanja ograničenja za sve članove Vlade FBiH. **Uporaba telefona za ministre nije limitirana, a Zaključkom nisu obuhvaćeni savjetnici premijera Vlade FBiH i savjetnici ministara.**

Preporuka:

- **Potrebno je da Vlada FBiH preispita Zaključak o pravu korištenja službenih telefona u dijelu limitiranja potrošnje za ministre i savjetnike.**

Putni troškovi iskazani su u iznosu 2.461.753 KM, od čega se na troškove u zemlji odnosi 1.737.816 KM, a na troškove u inozemstvu 723.937 KM. Način, postupak ostvarivanja i visina naknade troškova za službena putovanja regulirani su Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja.¹⁶

Provedenim revizijama kod dijela proračunskih korisnika uočeni su određeni nedostaci kod priznavanja i izračuna troškova putovanja, obzirom da se iz izvješća o obavljenom službenom putu ne mogu sa sigurnošću utvrditi bitni elementi za izračun dnevnica i drugih troškova, koji su propisani spomenutom Uredbom (izjava da li je osigurana ishrana na službenom putu, podatak o najkraćoj udaljenosti kod uporabe osobnog automobila, dokaz o putovanju u inozemstvo, odobrena visina troškova za smještaj i drugi).

Izdaci za reprezentaciju iskazani su u iznosu 500.945 KM. Kod određenih proračunskih korisnika utvrđeno je da unutarnji akti nisu sukladni Uredbi o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama koju je usvojila Vlada FBiH, da istim nisu propisani limiti, odnosno gornja granica do koje korisnici imaju pravo na stvaranje izdataka za reprezentaciju. Obzirom na navedeno, konstatirano je da pojedini proračunski korisnici nisu uspostavili adekvatnu kontrolu ovih troškova, te da nije postupljeno sukladno navedenoj Uredbi.

Preporuka:

- **Potrebno je da Vlada FBiH osigura primjenu Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja i Uredbu o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama svih proračunskih korisnika.**

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi (grantovi) iskazani su u iznosu 992.870.357 KM i u ukupnim rashodima Proračuna FBiH za 2017. godinu učestvuju 41%. U odnosu na prethodnu godinu viši su za 3% ili 25.060.048 KM, a u odnosu na plan manji su za 2%.

U tabličnom pregledu dani su iznosi i procentualni udio pojedinih tekućih transfera prema računovodstvenoj klasifikaciji:

u KM

Opis	Izmjene i dopune Proračuna Federacije BiH za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2016. godinu	Index (3/2x100)	Index (3/4x100)	% Učešće
1	2	3	4	5	6	7
Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.015.443.193	992.870.357	967.810.309	98	103	100
Tekući transferi drugim razinama vlasti	353.703.005	351.506.849	336.187.064	99	105	36
Tekući transferi pojedincima	472.665.500	468.504.631	466.396.265	99	100	47
Tekući transferi neprofitnim organizacijama	22.320.624	23.115.808	22.872.243	104	101	2
Potpore javnim poduzećima	40.856.054	39.095.660	35.785.119	96	109	4
Potpore privatnim poduzećima i poduzetnicima	97.389.632	93.090.843	81.705.747	96	114	9

¹⁶ „Sl. novine FBiH“ br. 44/16, 50/16

Tekući transferi u inozemstvo	0	2.112.313	1.394.984		151	0
Drugi tek. rash. (izvršne sudske presude)	28.508.378	15.444.253	23.468.887	54	66	2

Najznačajnija sredstva tekućih transfera realizirana su putem Ministarstva rada i socijalne politike i Ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, u ukupnom iznosu od 714.867.065 KM, što predstavlja 72% realiziranih tekućih transfera, čija je raspodjela sredstava utvrđena zakonskim propisima. Navedena sredstva su se doznajavala krajnjim korisnicima putem redovnih mjesečnih tranši.

Obavljenom revizijom tekućih transfera revidiranih proračunskih korisnika utvrđeno je sljedeće:

- 1) Proces planiranja i odobravanja sredstava nije u svim slučajevima proveden sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji BiH i članku 37. Zakona o izvršavanju Proračuna Federacije BiH za 2017. godinu u dijelu utvrđivanja bitnih elemenata programa, koji se odnose na naziv i svrhu programa, kriterije za raspodjelu sredstava, iznos i izvore sredstava, kategoriju korisnika sredstava, te načine i rokove za izvješćivanje, što je utjecalo na način realizacije tekućih transfera, iznos utrošenih sredstava i rezultate, odnosno postignute efekte ulaganja u iste;
- 2) Pojedini lex specialis zakonima utvrđeno je financiranje određenih područja iz Proračuna FBiH u znatno većem iznosu sredstava nego što se ista planiraju i realno mogu izdvojiti iz Proračuna FBiH (financiranje Federalnog fonda solidarnosti; poljoprivreda - poticaji u biljnoj i animalnoj proizvodnji; potpore javnim poduzećima, od kojih se najznačajniji dio odnosi na JP Željeznice Federacije BiH, te braniteljsko invalidsku zaštitu). Člankom 105. Zakona o proračunima u FBiH utvrđeno je da u slučaju da su odredbe drugih zakona i propisa u suprotnosti s navedenim zakonom, primjenjivat će se Zakon o proračunima u FBiH. Navedeni problemi su prisutni već duži niz godina, zbog čega se može zaključiti da nije izvršena adekvatna procjena utjecaja pojedinih zakona i propisa na Proračun FBiH, pa bi za iste trebalo pokrenuti izmjene i dopune i uskladiti ih sa Zakonom o proračunima u FBiH;
- 3) Programi utroška sredstava nisu pravodobno doneseni, što je utjecalo na raspodjelu i knjigovodstveno evidentiranje sredstava, te nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava u fiskalnoj godini;
- 4) Nije ostvarena potpuna transparentnost raspodjele transfera, jer za raspodjelu pojedinih transfera nije objavljen javni poziv. U većini slučajeva nisu uspostavljeni odgovarajući i mjerljivi kriteriji za raspodjelu, te su korisnici sredstava i iznosi određeni temeljem subjektivne procjene članova povjerenstva, koji su predlagali raspodjelu;
- 5) Pojedini proračunski korisnici, koji su bili predmet revizije, nisu osigurali javno objavljivanje o dodijeljenim sredstvima transfera, kako korisnika, tako dodijeljenih iznosa;
- 6) Sredstva tekućih transfera se planiraju i odobravaju, a da nije utvrđena zakonska obveza financiranja istih iz Proračuna FBiH (transferi neprofitnim organizacijama, udruženjima, političkim strankama i drugi);
- 7) Nije uspostavljen odgovarajući nadzor i izvješćivanje o utrošku transfera na relaciji: korisnici sredstava - nadležna ministarstva - Ministarstvo financija - Vlada FBiH - Parlament FBiH;
- 8) Nadležni organi i institucije ne vrše procjenu učinaka dodijeljenih transfera;
- 9) Nije uspostavljena sveobuhvatna i adekvatna baza podataka korisnika tekućih transfera (poljoprivreda, braniteljsko - invalidska zaštita, socijalna zaštita, razvoj, poduzetništvo i obrt, okoliš i turizam i druga područja), tako da se financiranje pojedinih oblasti, programa i projekata na federalnom nivou (horizontalno) vrši istovremeno od strane dva ili više proračunskih korisnika, a također i sa viših i nižih razina vlasti (vertikalno);
- 10) Revizijom jednog dijela proračunskih korisnika utvrđeno je da su isti planirali transfere koji nemaju zakonski osnov (Vlada FBiH, Ministarstvo rada i socijalno politike, Ministarstvo obrazovanja i nauke, Ministarstvo okoliša i turizma, Ministarstvo financija i Ministarstvo kulture i sporta);
- 11) Kao i prethodnih godina prilikom planiranja transfera i donošenja programa utroška po pojedinim transferima u okviru istih, planirana su takozvana interventna sredstva ili sredstva rezerve, koja se raspodjeljuju po odlukama rukovodilaca proračunskih korisnika, a da za isto nije osigurana transparentnost i kriteriji raspodjele, koji bi bili osnov za visinu dodijeljenih sredstava.

Preporuke:

- *Blagovremeno predlagati programe utroška sredstava transfera, kako bi se isti i realizirali u godini za koju su i planirani;*
- *Sukladno nadležnostima, potrebno je da Vlada FBiH u suradnji s resornim ministarstvima poduzme aktivnosti na prijedlogu izmjena i dopuna zakonskih propisa koji reguliraju financiranje pojedinih oblasti u zdravstvu, poljoprivredi, potpore javnim poduzećima i braniteljsko – invalidskoj zaštiti;*
- *Programima o utrošku sredstava tekućih transfera utvrditi mjerljive kriterije, jasno definirati svrhu odobravanja sredstava, utvrditi obvezu izvješćivanja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, te osigurati kontrolu nad utroškom ovih sredstava;*
- *Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija poduzmu mjere za ocjenu opravdanosti financiranja transfera koji nemaju zakonsku utemeljenost;*
- *Programima utroška sredstava precizirati svrhu i način korištenja i izvješćivanja o utrošku sukladno članku 57. Zakona o proračunima u FBiH.*

Strukturu izvršenja tekućih transfera po namjeni dajemo u sljedećoj tabeli:

Opis	Izmjene i dopune Proračuna Federacije BiH za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2016. godinu	Index (3/2x100)	Index (3/4x100)
1	2	3	4	5	6
Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.015.443.193	992.870.357	967.810.309	98	103
Tekući transferi u oblasti socijalnih prava	718.896.757	714.867.065	705.630.981	99	101
Tekući transferi - poticajna sredstva	97.389.632	93.090.844	81.705.747	96	114
Tekući transferi - subvencije	40.856.054	39.095.660	35.785.119	96	109
Tekući transferi grant (nepovratna) sredstva	99.654.948	113.202.580	104.635.001	114	108
Tekući transfer za financiranje obveza Proračuna FBiH	87.850.000	11.883.932	11.494.585	14	103
Tekući transfer iz namjenskih sredstava (podračuna)	5.287.424	5.286.023	5.089.989	100	104
Drugi tekući rashodi (izvršne sudbene presude)	28.508.378	15.444.253	23.468.887	54	66

6.1.2.3.1 Tekući transferi iz oblasti socijalnih prava

Izvršenje tekućih transfera iz oblasti socijalnih prava je u okviru planiranog proračuna i isti su utvrđeni Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom, Zakonom o mirovinskom i invalidskom osiguranju i Zakonom o prijevremenom povoljnijem umirovljenju branitelja domovinskog rata. Iz godine u godinu ova izdvajanja se povećavaju od 1 do 2%, tako su u odnosu na prethodnu godinu veća za 1,31%. Sredstva se realiziraju preko Ministarstva rada i socijalne politike i Ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata i doznačavaju krajnjim korisnicima putem redovnih mjesečnih tranši. Doznačena sredstva iz oblasti socijalnih prava odnose se na:

• Transfer za MIO/PIO	252.840.454 KM
• Transfer civilnim žrtvama rata	25.432.943 KM
• Transfer za invalidnine	281.628.690 KM
• Implementacija Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja	15.331.677 KM
• Transfer za lica sa invaliditetom – neratni invalidi	139.633.101 KM
UKUPNO:	714.867.065 KM

Transfer Fondu MIO/PIO odnosi se na refundaciju isplaćenih plaća pod povoljnijim uvjetima (prava za demobilizirane branitelje i članove njihovih obitelji; prava branitelja i članova njihovih obitelji; preuzete obveze za korisnike mirovina pripadnika bivše JNA; pokriće dijela mirovine po osnovu priznatog posebnog staža; pokriće dijela mirovina po osnovu članka 130. Zakona o MIO/PIO; pokriće minimalnih mirovina; sredstva na ime verifikacije duga prema Zavodu MIO/PIO; transfer po Zakonu o službi u Vojsci FBiH i transfer po Zakonu o prijevremenom povoljnijem umirovljenju branitelja), od čega se iznos od 186.235.262 KM (ili 74%) odnosi na pokriće dijela mirovine po osnovu priznatog posebnog staža i transfer po Zakonu o prijevremenom povoljnijem umirovljenju branitelja.

Transfer za invalidnine, prema podacima Ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata doznačen je, za 87.270 korisnika, što je u odnosu na prethodnu godinu manji za 1.130 korisnika ovog prava. Sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o pravima branitelja i članova njihovih obitelji¹⁷, utvrđeno je da će se visina osnovice usklađivati sa odredbama Zakona o proračunima u FBiH, a da će se za obračun i isplatu mjesečnih novčanih naknada primjenjivati koeficijent sukladno navedenom Zakonu, temeljem čega je za 2017. godinu izvršeno usklađivanje i primjenjivana je osnovica od 867,50 KM sa koeficijentom za izračun i isplatu mjesečnih novčanih naknada korisnika braniteljsko - invalidske zaštite u FBiH (invalidnina) od 0,965257. Sukladno Zakonu o pravima branitelja i članova njihovih obitelji, Ministarstvo vrši nadzor nad provođenjem navedenog Zakona i propisa donesenih na osnovu istog, izdaje instrukcije i vrši neposredni upravni nadzor i kontrolu namjenskog trošenja sredstava za ostvarivanje prava po ovom Zakonu. Izračun invalidnina u 2017. godini vršio se putem novog Informacionog sustava za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata (ISVDV).

Transfer za lica sa invaliditetom – neratni invalidi realizira se preko Ministarstva rada i socijalne politike i isti je u odnosu na prethodnu godinu veći za 1.939.194 KM. Navedeni iznos se odnosi na tekuće obveze iz 2017. godine, utvrđene Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom iz 2009. godine¹⁸ i izmjenama i dopunama istog. U odnosu na prethodnu godinu povećan je broj korisnika ovog prava, temeljem realiziranja Odluke Ustavnog suda BiH iz 2013. godine, kojom je utvrđeno da osobe sa invaliditetom, koji je nastao nakon 65. godine života, a kod kojih je, sukladno mišljenju Instituta, utvrđena potreba za korištenjem prava na dodatak za negu i pomoć od druge osobe, ovo pravo ostvaruju sukladno propisu županije. Do kraja 2017. godine Parlament FBiH nije usvojio izmjene i dopune navedenog Zakona po nalogu Ustavnog suda BiH, iako je Ministarstvo više puta upućivalo dopise, u cilju podsjećanja na obvezu postupanja po Odluci Ustavnog suda BiH. Broj korisnika sredstava ovog transfera u prosincu 2017. godine u odnosu na prosinac 2016. godine povećan je sa 43.872 na 44.046, dok je broj rješenja o ostvarivanju prava sa 47.546 smanjen na 47.084 iz razloga što jedan korisnik ostvaruje pravo po više osnova.

Na ostalima tražbinama iskazano je 749.530 KM, koji se odnosi na povrat neovlašteno isplaćenih naknada za 460 korisnika prava, za neratne invalide – osobe sa invaliditetom. Obzirom na visinu navedenih tražbina u Ministarstvu nije poduzelo zakonom utvrđene aktivnosti za povrat istih.

Transfer civilnim žrtvama rata se realizira preko Ministarstva rada i socijalne politike. Korisnici prava ostvaruju naknadu sukladno Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom. Osnovica za izračun iznosi 70% od osnovice utvrđene federalnim propisima o pravima branitelja i članova njihovih obitelji i usklađuje se na način kako se vrši usklađivanje novčanih primanja za navedene korisnike. Osnovica za izračun u 2017. godini bila je kao i prethodnih godina 586,15 KM.

Za realiziranje ovih sredstava u 2006. godini donesen je Naputak o načinu isplate novčanih primanja civilnih žrtava rata i o načinu vođenja evidencija o korisnicima prava, koje općinske službe nisu primjenjivale u dijelu da se sve promjene od utjecaja na ostvarivanje prava korisnika unose u bazu podataka i da se u roku od 15 dana sa dokaznom dokumentacijom dostave nadležnim županijskim organima. Navedeno je imalo za posljedicu da je iz federalnog proračuna vršena isplata sredstava korisnicima koji su ta prava izgubili. Povrat sredstava nije vršen na način da se ista vraćaju u Proračun FBiH, već se umanjuju obveze prema županijama za tekući mjesec za iznos više isplaćenih sredstava u prethodnom razdoblju. Način povrata ovih sredstava nije uređen propisima.

Na datum bilance tražbine po ovom temelju iznosile su 93.300 KM. Tijekom godine izvršen je povrat od 41.144 KM, za tri korisnika u tijeku je sudbeni spor u vrijednosti od 69.956 KM, a za preostalih 14 korisnika vrši se povrat u ratama ili se čeka na povrat.

Implementaciju Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja¹⁹ provodi Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata. Broj korisnika koji su ostvarili ovo pravo u prosincu 2017. godine (4.951) je manji za 26 u odnosu na siječanj iste godine (4.977). Osnovica za isplatu mjesečnih

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 14/09

novčanih naknada dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih obitelji u 2017. godini je iznosila 641,66 KM sa koeficijentom od 0,965248.

6.1.2.3.2 Tekući transferi – poticajna sredstva

Izvršenje tekućih transfera – poticajna sredstva učestvuje sa 9% u ukupnom izvršenju tekućih transfera i isti su realizirani preko **Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva 74.054.308 KM, Ministarstva razvoja poduzetništva i obrta 18.714.946 KM i Ministarstva energije, rudarstva i industrije 303.606 KM.**

Preko Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva realizirani su **poticaji za poljoprivredu**, u okviru kojih se na obveze iz prethodnih godina odnosi 7.700.000 KM, a na poticaje za veterinarstvo 2.317.559 KM. Kao i prethodnih godina, za model poticanja proizvodnje - biljna i animalna proizvodnja Ministarstvo je prilikom izrade i izvršenja Programa utroška sredstava poticaji za poljoprivredu za 2017. godinu odobravalo sredstva, iako su ukupni zahtjevi za podršku unutar modela proizvodnji i modela kapitalnih ulaganja bili znatno veći od iznosa utvrđenog u Programu potpore. **Navedeno nije sukladno Zakonu o novčanim potporama, tako da Ministarstvo kontinuirano stvara veće obveze od Proračunom odobrenih sredstava, što je posljedica dugogodišnjih izračuna poticaja bez realnih podloga i neodgovarajućih i neprimjerenih cijena utvrđenih Programom u proizvodnjama, temeljem zahtjeva klijenata, za koje su nadležna županijska ministarstva i koja izračun proizvodnje dostavljaju Federalnom ministarstvu na isplatu.** Cijene u Programu nisu usuglašene sa Planom proizvodnje i raspoloživim sredstvima Proračuna, kako bi se izbjeglo stvaranje obveza iznad visine odobrenog Proračuna za tekuću godinu i kontinuirano prenošenje obveza iz jednog razdoblja u naredno. Također, planiranje nije zasnovano na stratejskim ciljevima razvoja poljoprivrede u Federaciji BiH. Zbog navedenog stvorene obveze, koje se odnose na poticaje za proizvodnje za period 2014 - 2017. godine, na dan 31.12.2017. godine evidentirane su u iznosu od 14.198.060 KM u pomoćnim evidencijama i vanbilančnoj evidenciji Ministarstva, ali ne i u Glavnoj knjizi Riznice, kako je regulirano važećim zakonskim i drugim propisima.

Poticajna sredstva za **financiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja** sa pozicije Ministarstva razvoja poduzetništva i obrta iskazana su u iznosu od 15.625.314 KM, što je 82% od planiranih 19.000.000 KM. Sukladno Uredbi o poticanju zapošljavanja, realizacija ovog transfera je započela prethodne godine, putem Federalnog zavoda za zapošljavanje i županijskih službi za zapošljavanje, s tim da se sredstva osiguravaju u proračunu Ministarstva. Ministarstvo je za financiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja u 2017. godini, poslodavcima doznačilo 15.671.893 KM, što zajedno sa realiziranim iznosom iz 2016. godine, iznosi 23.708.283 KM (ugovoreno 25.875.378 KM). Razlika između ugovorenog i realiziranog iznosa poslodavcima će se doznačiti na teret Proračuna 2018. godine. Uredbom je predviđeno da poslodavac ima obvezu novoupislenog radnika zadržati u radnom odnosu onoliko mjeseci koliko mu je bila osigurana subvencija, odnosno maksimalno još godinu dana nakon isteka subvencije. Izvršenim kontrolama na terenu utvrđeno je da određeni broj poslodavaca nije ispoštovao ugovore, zbog čega je do 31.12.2017. godine pokrenuta procedura raskida 56 potpisanih ugovora po kom osnovu je utvrđena obveza povrata od 331.070 KM, od čega je u 2017. godini vraćeno 97.443 KM. Također, 35 poslodavaca po potpisivanju ugovora u vrijednosti od 335.797 KM, nisu započeli realizaciju istih do 31.12.2017. godine, te su ugovori sa istim raskinuti. Vrijednost zaključenih ugovora za poticaj zapošljavanju sa 25.875.378 KM smanjena je za iznos raskinutih ugovora na 25.539.561 KM, međutim nismo mogli kvantificirati točan broj novoupislenih osoba, obzirom da se navedeno odrazilo na početni broj od ugovorenih 3.787 osoba. Imajući u vidu naprijed navedeno, kao i činjenicu da su zadužene institucije za provedbu zapošljavanja do 31.12.2017. godine stvarno realizirale 23.708.283 KM (47%), može se zaključiti da realizacija Programa utroška sredstava nije bila na zadovoljavajućem

¹⁹ „Sl. novine FBiH“ br.70/05, 61/06, 9/10, 90/17

nivou, što upućuje na slabosti poduzetih mjera i aktivnosti od strane Ministarstva i drugih institucija koje su učestvovala u realizaciji ovog transfera.

Na ime **subvencija privatnim poduzećima i poduzetnicima** Ministarstvo, razvoja poduzetništva i obrta realiziralo je 3.089.632 KM, a isti se odnose na poticaje za: opstanak tradicionalnih i starih obrta 180.000 KM; razvoj vezanih i posebnih obrta 698.796 KM; novoosnovane subjekte malih i srednjih poduzeća (MSP) 976.512 KM i jačanje konkurentnosti MSP 1.234.324 KM.

Tekući transfer za izgradnju poduzetničkih zona realiziran je u iznosu od 940.368 KM i odnosi se na izgradnje nove i unapređenje postojeće komunalne infrastrukture u poduzetničkim zonama FBiH, tamo gdje ista predstavljaju prepreku razvoju poduzetništva, kao i unapređenje usluga za upravljanje razvojem poduzetničkih zona u FBiH. Korisnici sredstava su isključivo jedinice lokalne samouprave, koje imaju pravo podnošenja projektnih prijedloga za financiranje sukladno utvrđenim kriterijima, iz Programa utroška sredstava.

Subvencije privatnim poduzećima Ministarstva energije, rudarstva i industrije iskazane su u iznosu 303.606 KM. Programom utroška sredstava predviđeno je da se sredstva odobravaju privatnim poduzećima i poduzetnicima za uplatu doprinosa djelatnicima koji ostvaruju uvjete za mirovinu do kraja proračunske 2017. godine. Sredstva su odobrena „Krivaja-Mobel“ d.o.o. u stečaju u iznosu 139.070 KM za umirovljenje 63 djelatnika, „Helios“ d.d. Banovići 44.541 KM za umirovljenje 4 djelatnika i „BNT Hidraulika“ d.d. u stečaju Novi Travnik 150.000 KM za umirovljenje 6 djelatnika. Sa korisnicima su zaključeni ugovori, kojima je definirana obveza da isti u roku od tri mjeseca dostave potvrde Porezne uprave o izmirenju doprinosa za osobe iz zahtjeva, ili će u protivnom Ministarstvo dati nalog nadležnim institucijama da izvrše povrat odobrenih sredstava. Vlada FBiH je 09.05.2018. godine usvojila Izvješće o kontroli namjenskog utroška sredstava Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima za uplatu doprinosa mirovinskog i invalidskog osiguranja u cilju umirovljenja djelatnika i zadužila Ministarstvo da pokrene aktivnosti na povratu nerealiziranog dijela doznačenih sredstava.

6.1.2.3.3 Tekući transferi – subvencije

Izvršenje tekućih transfera – subvencija, najvećim dijelom je realiziralo Ministarstvo prometa i komunikacija 23.860.000KM, Ministarstvo energije rudarstva i industrije 12.922.585 KM i Ministarstvo rada i socijalne politike 2.343.445 KM. Prilikom realizacije, nadzora i izvješćivanja ovih transfera, konstatirani su propusti koji se najvećim dijelom odnose na: nedosljednu primjenu zakonskih propisa u stvaranju preduvjeta za financiranje istih, pravovremeno zaključivanje ugovora sa korisnicima, uspostavljanje adekvatnog nadzora i izvješćivanje o namjenskom utrošku doznačenih sredstava.

Ministarstvo prometa i komunikacija doznačilo je JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo 21.340.000 KM. Proračunom FBiH odobravala su se i doznačavala sredstva koja nisu bila dovoljna u odnosu na stvarne troškove JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, zbog čega se Zakon o financiranju željezničke infrastrukture i sufinanciranju putničkog i kombiniranog saobraćaja provodio samo djelomično. Također, Zakon o finansijskoj konsolidaciji JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo za period od 01.01.2008. do 31.12.2012. godine²⁰, nije realiziran. Navedeno ukazuje da u proteklom razdoblju nije posvećena dovoljna i potrebna pozornost željezničkom saobraćaju, obzirom da JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo u Planu finansijskih sredstava prihode iz Proračuna FBiH planiraju u iznosima od 62.161.300 KM do 66.622.836 KM (za 2017. godinu u iznosu od 65.047.359 KM), koji predstavljaju realne izdatke. **Bitno je istaći da Ministarstvo nije ostvarilo potpun i adekvatan nadzor nad utroškom transfera javnim poduzećima i nije osiguralo tromjesečno izvješćivanje propisano Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu.**

Ministarstvo prometa i komunikacija doznačilo je 1.860.000 KM na ime unaprjeđenja avio prometa u Federaciji BiH i to za: JP „Međunarodna zračna luka-aerodrom Mostar“ d.o.o. (u daljem

²⁰ „Sl. novine FBiH“ broj: 4/09

tekstu: Aerodrom Mostar) 1.430.000 KM i JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. (u daljem tekstu – Aerodrom Tuzla) 430.000 KM.

Revizijom je utvrđeno da je Aerodrom Mostar u Izvješću o utrošku sredstava, između ostalog prikazao i troškove struje, usluge mobilne i fiksne telefonije, uredskog materijala, materijala za čišćenje, sanaciju ograde i druge troškove koji nisu odobreni Odlukom o usvajanju programa utroška, što ukazuje da sredstva nisu u cijelosti utrošena sukladno utvrđenoj namjeni. Također, ne možemo potvrditi da je Ministarstvo izvršilo adekvatan nadzor nad utroškom sredstava, kako je utvrđeno Odlukom o usvajanju programa utroška, a za nenamjenski utrošena sredstva sukladno ugovoru, Aerodrom Mostar nije izvršio povrat doznačenih sredstava.

Odlukom Vlade FBiH za unaprjeđenje avio saobraćaja odobreno je JP Aerodrom Mostar 1.000.000 KM za pokretanje nove redovne zračne linije Mostar - Zagreb. Ugovor o prijenosu sredstava zaključen je 27.12.2017. godine, a sredstva su doznačena tek u veljači 2018. godine. Obzirom da su sredstva doznačena u 2018. godini, Aerodrom Mostar nije ispunio ugovorenu obvezu za dostavu izvješća o utrošku do 28.02.2018. godine, te je Ministarstvo u ožujku 2018. godine uputilo urgenciju poduzeću.

Aerodrom Tuzla Izvješće o utrošku sredstava sa pratećom dokumentacijom i Odlukom Nadzornog odbora o usvajanju istog, nije dostavio u utvrđenom roku. U Izvješću su navedene zbirne pozicije utrošenih sredstava.

Sa pozicije Ministarstva energije, rudarstva i industrije subvencije su doznačene: **Operatoru – Terminali Federacije za uspostavu rezervi naftnih derivata u iznosu 9.999.000 KM, Energoinvestu d.d. Sarajevo za izmirenje duga za potrošeni plin Ruskoj Federaciji u iznosu od 1.580.544 KM i javnim poduzećima za uplatu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje u svrhu umirovljenja djelatnika u iznosu od 1.302.671 KM.**

Zakonom o naftnim derivatima u FBiH propisana je pristojba za uspostavu rezervi naftnih derivata, koja je namjenski **prihod Operatora – Terminali FBiH**. Namjena utroška prikupljenih sredstava je definirana Odlukom Vlade FBiH o načinu namjenskog utroška sredstava ostvarenih temeljem pristojbe za uspostavu rezervi naftnih derivata za razdoblje 2014. – 2018. godine. Planom namjenskog utroška pristojbe predviđeno je da se određeni procenat prihoda realizira za troškove rada Operatora (za 2014. godinu 100 %, za 2015. godinu 44,98%, za 2016. godinu 40%, a za 2017. godinu 36,16%), te da se preostali prihodi koriste za nabavu rezervi naftnih derivata, nabavu i izgradnju novih skladišta i osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti postojećih skladišnih kapaciteta. Ministarstvo je Rješenjem o proceduri prijenosa raspoloživih sredstava, predvidjelo da se prikupljena sredstva doznačavaju mjesečno kroz dva naloga u omjerima 40,71% i 59,29%, sukladno utvrđenoj namjeni sredstava. Kako Operator ne raspolaže tehničkim preduvjetima za skladištenje rezervi naftnih derivata, tako nema niti mogućnosti nabave istih, što je bila i temeljna namjera prilikom usvajanja Zakona o naftnim derivatima u FBiH, dok se prikupljena sredstva ne realiziraju za definiranu namjenu, već stoje neiskorištena na namjenskim računima (8.718.682 KM za izgradnju novih skladišta i osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti postojećih skladišnih kapaciteta i 4.150.606 KM za nabavu naftnih derivata, ugovaranje osiguranja rezervi naftnih derivata i kontrolu kvaliteta).

Subvencije javnim poduzećima, za uplatu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje, Ministarstvo energije, rudarstva i industrija realiziralo je 1.312.671 KM po dva javna poziva za umirovljenje 95 djelatnika, koji su bili zaposleni u poduzećima sa većinskim učešćem državnog kapitala („Tehničko remontni zavod“ d.d. Hadžići, „Vitezit“ d.o.o. Vitez, „Zrak“ d.d. Sarajevo, „Pretis“ d.d. Vogošća, „KTK Visoko“ d.d. Visoko i „Željezara Zenica“ d.o.o. Zenica). Revizijom i Zapisnikom povjerenstva za kontrolu namjenskog utroška odobrenih sredstava od 21.02.2018. godine je utvrđeno da korisnici sredstava po I javnom pozivu, kojima su sredstva doznačena 14.09.2017. godine, nisu u definiranom roku dostavili uvjerenje Porezne uprave, zbog čega se ne može potvrditi da je ostvaren cilj koji se želio postići realizacijom spomenutih sredstava. Također, Ministarstvo nije dalo nalog Federalnom zavodu za mirovinsko i invalidsko osiguranje da izvrši povrat odobrenih sredstava u Proračun FBiH, iako je isto bilo dužno učiniti sukladno odredbama zaključenih ugovora. Sa

pozicije Ministarstva rada i socijalne politike na ime subvencija javnim poduzećima za subvencioniranje troškova električne energije uplaćeno je 2.343.445 KM.

6.1.2.3.4 Tekući transferi grant (nepovratna) sredstva

Tekući transferi koji se doznaju kao grant (nepovratna sredstva) krajnjim korisnicima, neprofitnim organizacijama, iskazani su u iznosu od 113.202.580 KM, što predstavlja 11% od ukupnog izvršenja tekućih transfera. Ovi transferi su realizirani putem Ministarstva zdravstva (40.834.445 KM), Ministarstva rada i socijalne politike (2.315.000 KM), Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica (21.096.272 KM), Ministarstva financija (30.121.443 KM), Ministarstva kulture i sporta (8.623.885 KM), Ministarstva obrazovanja i nauke (6.945.849 KM), Ministarstva okoliša i turizma (4.879.328 KM), Ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata (12.851.476 KM), Vlade Federacije BiH (4.100.000 KM), Ministarstvo prostornog uređenja (2.114.000 KM), Predsjednika i dopredsjednika Federacije BiH (560.151 KM) i Parlamenta Federacije BiH (238.203 KM).

Od ovih transfera u Izvješću dat ćemo kraća obrazloženja za one transfere koji su značajniji po iznosu odobrenih sredstva i po utvrđenim nepravilnostima kako slijedi:

Ministarstvo zdravstva iskazalo je 40.834.445 KM, što se odnosi na transfere za: Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH u iznosu od 30.402.280 KM, sanaciju zdravstvenih ustanova 9.000.000 KM, Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH 1.125.000 KM i Agenciju za akreditaciju u zdravstvu 300.000 KM. Sredstva transfera u proračunskom zahtjevu planirana su na osnovu zahtjeva korisnika, a da Ministarstvo prethodno nije izvršilo suštinski uvid u dokumentaciju dostavljenih zahtjeva i izvješća o realizaciji prethodnih godina, kako bi se potvrdio iznos i opravdanost zahtjeva. Izuzetak je transfer za sanaciju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH, koji nije bio u proračunskom zahtjevu Ministarstva, već je odobren amandmanima Doma naroda parlamenta FBiH prilikom usvajanja Proračuna FBiH za 2017. godinu.

Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Odlukom Vlade FBiH o izdvajanju sredstava u Fond solidarnosti FBiH utvrđeno je da će se 10,2% od ukupnih prihoda ostvarenih temeljem doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje izdvajati iz Proračuna FBiH na propisani račun za potrebe **Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH**. Proračunski zahtjev Ministarstva je sačinjen temeljem Instrukcije Ministarstva financija na usuglašen prijedlog Ministarstva zdravstva i Zavoda. Problem financiranja federalnog Fonda solidarnosti je evidentan već duži niz godina. Ministarstvo je u prethodnom razdoblju pokrenulo izmjene Zakona o zdravstvenom osiguranju, u kojem je predviđeno i financiranje federalnog Fonda solidarnosti, ali je isti vraćen iz parlamentarne procedure. Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o zdravstvenom osiguranju Vlada FBiH je 18.01.2018. godine utvrdila i uputila u Parlament FBiH, ali do okončanja predmetne revizije isti nije usvojen.

Za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH (Klinički centar Univerziteta u Sarajevu, Sveučilišna klinička bolnica Mostar i Univerzitetsko-klinički centar Tuzla) odobreno je po 3.000.000 KM, za financiranje osiguravanja dostignutog nivoa standarda sigurnosti i kvaliteta zdravstvenih usluga sekundarnog i tercijarnog nivoa, koje se pružaju pacijentima iz cijele FBiH kroz održavanje i poboljšanje likvidnosti javnih zdravstvenih ustanova čiji je osnivač FBiH. Sredstvima transfera iste trebaju izmiriti dio dospjelih obveza za nabavu lijekova i drugog potrošnog materijala, te servisiranje i obnavljanje medicinske opreme zbog dotrajalosti. Provedenom revizijom nismo mogli potvrditi način utvrđivanja visine sredstava, niti kriterij za odabir korisnika obzirom da su zdravstvenim institucijama odobrena sredstva u istom iznosu, iako se iste razlikuju po broju zaposlenih, visini stvorenih obveza i iskazanim gubicima.

Tekući transferi raseljenim osobama, povratnicima i izbjeglicama realizirani su putem **Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica**. Plan povratka, obnove, gradnje i razvoja održivog povratka za 2017. godinu, je na prijedlog Ministarstva usvojila Vlada FBiH. Planom je navedeno da je u cilju realizacije Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma za BiH i Revidirane strategije za provedbu istog, neophodno nastaviti aktivnosti na osiguranju pretpostavki za povratak i njegovu održivost. Osnovne pretpostavke u realizaciji navedenog cilja su obnova devastiranog stambenog fonda, ekonomska održivost, ruralni razvoj, obnova infrastrukture u povratničkim naseljima i reintegracija povratnika u lokalnu zajednicu.

Sredstva u iznosu 21.096.272 KM odnose se na sljedeće transfere: raseljene osobe i povratnike 16.096.905 KM, zajedničke međuentitetske, općinske projekte i projekte sa nevladinim organizacijama 1.999.861 KM i programe podrške razvoja održivosti povratka u RS 2.999.506 KM. Plan monitoringa i kontrole namjenskog utroška realiziranih sredstava iz Proračuna FBiH za 2017. godinu, Ministarstvo je sačinilo početkom 2018. godine. Istim je obuhvaćeno 156 klijenata uz korisnike Programa zapošljavanja povratnika u maloj privredi i Programa podrške investicijskim projektima u cilju zapošljavanja povratnika, koji se redovno prate sukladno trajanju ugovora. Ministar je imenovao dva povjerenstva za izradu zapisnika o monitoringu realizacije svih projekata održivosti povratka u 2017. godini, sa zadatkom da pristupe pregledu dokumentacije, vrše obilazak na terenu, traže dostavljanje izvješća, kao i da kontinuirano prate realizaciju nezavršenih projekata do ukupnog utroška doznačenih sredstava. Povjerenstva su dostavljala urgencije korisnicima koji izvješća nisu dostavili do kraja godine, te sačinila evidenciju prispjelih izvješća. Aktivnosti su nastavljene i u 2018. godini, nakon isteka roka za dostavljanje izvješća namjenskog utroška sukladno utvrđenim planom nadzora po regijama. **Evidenciju korisnika dodijeljenih sredstava i realizaciju istih Ministarstvo prati na godišnjem nivou. U prezentiranom Izvješću realizacija sredstava transfera je iskazana po programima i provedenim mjerama, u ukupnim iznosima po programu i broju korisnika. Ministarstvo objavljuje na web stranici, službenim novinama i dnevnoj štampi javne pozive, preliminarne i konačne liste potencijalnih korisnika sredstava po programima, ali obzirom da nisu objavljene odluke po korisnicima i iznosima doznačenih sredstava, Ministarstvo nije osiguralo potpunu transparentnost dodjele sredstava sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.**

Ministarstvo financija je iskazalo transfere drugim razinama vlasti u iznosu od 12.951.488 KM i transfere neprofitnim organizacijama 5.286.023 KM.

Odlukom Vlade FBiH od 10.10.2017. godine, o utvrđivanju kriterija raspodjele sredstava na ime finansijske potpore županijama namijenjeno je 9.000.000 KM a općinama i gradovima 3.000.000 KM. Za raspodjelu sredstava županijama i općinama propisani su kriteriji (broj stanovnika, površina, broj učenika u osnovnom i srednjem obrazovanju, smanjenje broja zaposlenih i projekti od značaja za razvoj pojedinih općina) za čiju primjenu će se koristiti podaci Federalnog zavoda za statistiku i Porezne uprave FBiH.

Odlukom o raspodjeli sredstava predviđena su sredstva za osam županija i iste su zadužene da sredstva troše sukladno principima i načelima restriktivne proračunske politike koju sprovodi Vlada FBiH, a koja se između ostalog odnosi i na ograničenje rasta troškova plaća i naknada za zaposlene te smanjenje ukupne javne potrošnje. Revizijom smo utvrditi da je raspodjela sredstava županijama izvršena bez primjene propisanih kriterija. Na ime finansijske potpore i financiranja projekata od značaja za razvoj gradova i općina odlukama Vlade FBiH od 20.11.2017. godine odobrena su 2.000.000 KM za 28 općina i gradova u rasponu od 10.000 KM do 400.000 KM, te dodatno 1.000.000 KM za jednu općinu. Korisnici sredstava su dužni da, do 30.06.2018. godine, Ministarstvu financija dostave izvješća o namjenskom utroška sredstava. Ističemo da nisu utvrđeni kriteriji i parametri za dodjelu sredstava općinama i gradovima, te da prethodno nije utvrđeno o kojim se projektima radi i koji vid finansijske potpore se pruža, odnosno nije utvrđena konkretna namjena sredstava, niti efekti koji se očekuju od utroška proračunskih sredstava. Također, nije objavljen poziv za dostavljanje aplikacija i potrebite dokumentacije za vrednovanje istih, niti je isto propisano Odlukom, što je u konačnici uticalo na transparentnost dodjele sredstava županijama i općinama. Zbog navedenog, ne može se potvrditi način realiziranja sredstava tekućih transfera Ministarstva financija.

Ministarstvo rada i socijalne politike je realiziralo 11 tekućih transfera, u iznosu 5.595.164 KM, koji nemaju zakonski temelj planiranja i financiranja iz proračuna, a plaćanje je izvršeno za: Subvencije troškova električne energije 2.343.445 KM, kamate na revolving kredit 1.364.719 KM, ustanove socijalne zaštite za zbrinjavanje na razini FBiH 934.000 KM, organizacije civilnih invalida 371.000 KM, Savez logoraša BiH – Projekat provedbe Odluke MSP 180.000 KM, IDA – istraživačko dokumentacijske aktivnosti i zaštita žrtava svjedoka genocida 130.000 KM, Ekonomsko socijalno vijeće 125.000 KM, Hrvatsku udrugu logoraša domovinskog rata u BiH 85.000 KM, Dječiju nedjelju 32.000 KM, aktivnosti predviđene Uredbom o primjeni odgojnih preporuka prema maloljetnicima u FBiH 20.000 KM i zapošljavanje Roma 10.000 KM.

Za pojedine tekuće transfere (Dječija nedjelja, aktivnosti predviđene Uredbom o primjeni odgojnih preporuka prema maloljetnicima u FBiH i zapošljavanje Roma) javnim pozivima je definirana procedura i način pregledanja i odabira pristiglih prijava, međutim odredbama istog nije predviđeno obavješćavanje aplikanata o rezultatima, povjerenstvo nije u utvrđenom roku dostavilo izvješće o svom radu, te Odlukom o usvajanju Programa utroška sredstava niti drugim dokumentom nisu precizirani rokovi za formiranje povjerenstva ili drugog tijela zaduženog za nadzor nad utroškom sredstava.

Sredstva su realizirana na osnovu Odluke o usvajanju programa utroška sredstava. Revizijom smo utvrdili da Ministarstvo nije donijelo unutarnje procedure i politike o rokovima i načinu planiranja transfera, kontroli utroška i izvješćivanju, kojim bi se jasno propisali zadaci, rokovi, forma izvješća i dokumentacija kojom bi se pravdao utrošak doznačenih transfera. Također, ugovorima nije precizirana obveza dostavljanja Plana utroška sredstava, dok Izvješće o utrošku sredstava ne ukazuje na efekte ostvarene utroškom proračunskih sredstava, niti pruža informacije o opravdanosti istih.

Ministarstvo kulture i sporta iskazalo je 8.590.000 KM od čega se 5.292.000 KM odnosi na oblast kulture i sporta, mladih, udruženja građana, kulturno – graditeljskog naslijeđa i institucija znanosti i kulture od značaja za FBiH, 200.000 KM na kulturna društva Preporod, Napredak, Prosvjetu i Benevalenciju i 3.098.000 KM na fondacije. Ministarstvo već duži vremenski period ne poduzima pravovremeno aktivnosti na pripremi, usvajanju i provedbi programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele tekućih transfera, zbog čega se isti kontinuirano realiziraju na teret proračuna naredne godine. Revizijom je utvrđeno da raspodjela 82% sredstava transfera iz oblasti kulture i sporta, mladih, udruženja građana, kulturno – graditeljskog naslijeđa i institucijama nauke i kulture od značaja za FBiH nije izvršena sukladno utvrđenim kriterijima iz Programa utroška sredstava, iz razloga što povjerenstvo, prilikom utvrđivanja broja bodova, nije raspolagalo relevantnom dokumentacijom kojom bi se potvrdio dodijeljeni broj bodova po pojedinom kriteriju.

Ministarstvo obrazovanja i znanosti iskazalo 6.841.849 KM od čega se na transfere drugim nivoima vlasti odnosi 3.133.932 KM i na neprofitne organizacije 3.757.917 KM. Ministarstvo je u 2017. godini sačinilo Analizu podržanih projekata iz sredstava tekućih transfera s ciljem utvrđivanja efikasnosti uložених sredstava i procjene da li je potrebno nastaviti dalju realizaciju istih ili ih zamijeniti drugim projektima. Najveći dio tekućih transfera realiziran je u skladu sa Programom utroška sredstava i utvrđenim kriterijima raspodjele sredstava, a u postupku revizije nisu utvrđene značajnije nepravilnosti. Kao i prethodnih godina, iako ne postoji zakonski osnov za planiranje Transfera za institucije nauke i kulture od značaja za BiH, Ministarstvo je realiziralo 1.100.000 KM odobrenih sredstava Proračunom FBiH za 2017. godinu.

Vlada FBiH iskazala je 3.970.000 KM tekućih transfera, od čega je 3.800.000 KM na transfer za političke stranke i koalicije i 170.000 KM za reformu javne uprave. Za političke stranke i koalicije Vlada FBiH nije utvrdila svrhu korištenja sredstava, niti su predviđeni način i rokovi izvješćivanja korisnika sredstava. Osim Zakonom o izvršavanju proračuna FBiH za 2017. godinu, financiranje političkih partija nema zakonski osnov za planiranje transfera. Također, prihvataju se izvješća korisnika sredstava bez relevantne dokumentacije, zbog čega se ne može izvršiti adekvatan nadzor nad utroškom danih sredstava i smanjiti mogućnosti zloupotreba i nenamjenskog trošenja proračunskih sredstava.

Ministarstvo prostornog uređenja iskazalo je 2.070.000 KM tekućih transfera koji se odnose na sanaciju šteta nastalih usljed poplava i klizišta 1.100.000 KM i za projekte utopljanja zgrada radi uštede energije 970.000 KM. Revizijom je utvrđeno da nisu propisani adekvatni kriteriji za vrednovanje projekata, da isti nisu u potpunosti mjerljivi kako bi osigurali objektivno vrednovanje i rangiranje projekata, te da omogućavaju favoriziranje pojedinih projekata. Također, raspodjela interventnih sredstava nije izvršena sukladno Odluci o usvajanju programa utroška sredstava transfera kojom je propisano da se odabir korisnika vrši temeljem propisanih kriterija, niti je dokazana hitnost realizacije projekata odobrenih iz interventnih sredstava – rezerve Ministra. Ističemo da je iz interventnih sredstava ukupno odobreno 870.000 KM (600.000 KM za sanaciju šteta nastalih usljed poplava i klizišta i 270.000 KM za projekte utopljanja zgrada radi uštede energije).

Ministarstvo okoliša i turizma iskazalo je 4.600.000 KM tekućih transfera koji se odnose na: transfere za okoliš 1.400.000 KM, transfer za razvoj turizma 2.700.000 KM i transfer za JP Nacionalni park Una 500.000 KM. Kao i u prethodnim godinama programi utroška sredstva su kasno usvojeni, što u konačnici utječe na pravovremenost obavljanja nadzora nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava. Nije usvojena strategija za razvoj turizma koja bi trebala biti temelj planiranja i raspodjele transfera za turizam. Kriteriji za vrednovanje projekata nisu jasno precizirani, niti kojom relevantnom dokumentacijom se potvrđuje ispunjenost određenog kriterija i način određivanja broja bodova. Bodovanje jednog dijela kriterija je izvršeno na osnovu podataka iskazanih u popunjenim aplikacijskim obrascima za prijavu projekta na Javni poziv. Za pojedine projekte, bodovi su dodijeljeni na osnovu subjektivnog mišljenja članova komisije (npr. Pripremljenost projekta čije sufinanciranje traži pripremljenost tehničke dokumentacije, postojeće dozvole, stepen spremnosti za početak radova i dokaz da je osigurana minimalno jedna trećina novčanih sredstava u odnosu na sveukupno potrebna sredstva). Obzirom na navedeno, doneseni kriteriji i potkriteriji nisu jasni i mjerljivi za bodovanje primljenih aplikacija, niti je ispunjenost uslova po određenim kriterijima potvrđena jasno definiranom dokumentacijom.

Predsjednik i dva dopredsjednika FBiH (430.000 KM), **Predsjedavajući i dopredsjedavajući domova Parlamenta FBiH** (238.203 KM) i **premijer i zamjenici premijera Vlade FBiH** (150.000 KM iz Tekuće pričuve) iskazali su ukupno 810.203 KM. Sredstva su odobrena pojedincima, neprofitnim organizacijama i nižim nivoima vlasti temeljem zahtjeva istih, a najvećim dijelom se odnose na jednokratne potpore pojedincima i financiranje udruga iz oblasti kulture, sporta, turizma, zaštite okoliša, te braniteljskih i vjerskih organizacija, kao i ostalih udruga građana. **Za planiranje ovih sredstava, sa pozicija Predsjednika i dopredsjednika FBiH i Parlamenta FBiH, nema posebne zakonske regulative, niti je Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu uređen način raspodjele istih. Navedenim Zakonom regulirana je visina sredstva koju mogu odobriti premijer i zamjenici premijera Vlade FBiH i podnošenje izvješća o utrošku ovih sredstava.** Sredstva se realiziraju temeljem pojedinačnih odluka o odobravanju sredstava. Definirana je namjena sredstava, ali nisu definirani jasni i mjerljivi kriteriji za odabir korisnika i utvrđivanje visine sredstava za raspodjelu. Provedenom revizijom ne može se potvrditi da je osigurana dokumentacija na osnovu koje bi se potvrdio način izbora krajnjih korisnika sredstava tekućih transfera, niti da je osigurana transparentnost i javnost raspodjele istih. Također, raspodjela navedenih sredstava transfera je u nadležnosti izvršne vlasti, odnosno pojedinih federalnih ministarstava.

6.1.2.3.5 Tekući transferi za financiranje obveza Proračuna FBiH

Izvršenje tekućih transfera za financiranje obveza Proračuna iznosi 11.883.932 KM, što predstavlja 1% izvršenja tekućih transfera, a isti su realizirani putem Ministarstva financija. U okviru navedenog izvršenja je povrat pogrešno ili više isplaćenih poreza 7.407.784 KM, izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju, izmirenje preuzetih obveza Prijašnjeg FMO i VF 3.731.028 KM i izvršenje odluka Ustavnog suda BiH/Europskog suda za ljudska prava 745.120 KM. Realizacija navedenih transfera izvršena je sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Zakonu o izvršavanju proračuna za 2017. godinu i drugim zakonskim propisima kojima je definirano izmirenje navedenih obveza.

6.1.2.3.6 Transferi iz namjenskih sredstava na podračunima u okviru Jedinственог računa riznice

Transferi neprofitnim organizacijama realizirani su preko Ministarstva financija u iznosu od 5.286.023 KM i odnose se na raspodjelu prihoda ostvarenih temeljem naknada za priređivanje igara na sreću, uplaćenih u Proračun Federacije BiH u 2016. godini. Raspodjela sredstava od igara na sreću izvršena je nakon javnog natječaja, koji za raspodjelu sredstava prikupljenih u prethodnoj godini raspisuje nadležna ministarstva, najkasnije do 31. siječnja tekuće godine. Javni natječaj mora sadržavati opće kriterije za dodjelu sredstava propisane Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika raspodjele dijela prihoda ostvarenih u proračunu Federacije BiH²¹, kao i posebne kriterije. Po okončanju propisane procedure, prikupljena sredstva su raspodijeljena na projekte po ministarstvima: Ministarstvu rada i socijalne politike, Ministarstvu nauke i obrazovanja, Ministarstvu

²¹ „Sl. novine FBiH“, br. 89/15 i 11/17

kulture i sporta, Ministarstvu zdravstva i Ministarstvu razvoja, poduzetništva i obrta, a koja dalje sredstva raspoređuju krajnjim korisnicima.

Provedenom revizijom utvrđeno je da su pojedini krajnji korisnici sredstava (Ministarstvo obrazovanja i nauke i Ministarstvo kulture i sporta) ista planirali i utrošili u svrhu redovnih troškova poslovanja (plaće zaposlenih, troškovi telefona, grijanja, troškovi interneta, bankarske usluge i sl.). Zbog navedenog, pojedini izdaci ne mogu se smatrati namjenski utrošenim sredstvima, jer isti nisu nastali u svrhu realiziranja odobrenih projekata.

6.1.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi realizirani su u iznosu od 23.904.999 KM, što predstavlja izvršenje 17% od plana, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 12.538.145 KM ili 210%. Najznačajniji iznosi navedenih transfera realizirani su putem Ministarstva prometa i komunikacija u iznosu od 15.573.066 KM, Ministarstva energije, rudarstva i industrije od 4.000.000 KM, Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica 1.499.433 KM, Ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata realiziralo je 1.491.000 KM i Ministarstva rada i socijalne politike 1.000.000 KM.

Ministarstvo prometa i komunikacija odobrilo je potpore Zračnoj luci Mostar, aerodromima Tuzla i Bihać, javnim poduzećima od prikupljenih prihoda od GSM licence, te za eksproprijaciju nekretnina za izgradnju ceste Neum – Stolac. Revizijom je utvrđeno da Ministarstvo nije ostvarilo adekvatan nadzor nad utroškom sredstava kapitalnih transfera, s obzirom da isti nisu pravovremeno doznačeni krajnjim korisnicima. Izvješća o utrošku sredstava, koja su dostavili korisnici sredstava i koje je Ministarstvo prosljedilo Federalnom ministarstvu financija više su narativnog karaktera i iz njih se ne može sagledati pravo stanje namjenskog utroška sredstva. Razmatranjem dostavljenih izvješća, bez uvida u stvarno stanje, samo je zadovoljena forma, a nije ostvaren potpun i adekvatan nadzor nad utroškom doznačenih sredstava. Planirani kapitalni transferi javnim poduzećima - Transfer za izgradnju autocesta i brzih cesta u iznosu od 107.000.000 KM predviđen Izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2017. godinu nije realiziran, obzirom da Ministarstvo nije sačinilo prijedlog programa utroška sredstva niti je od strane Vlade FBiH donesena Odluka o programu utroška sredstava sukladno Zakonu o izvršavanju proračuna Federacije BiH za 2017. godinu.

Ministarstvo energije, rudarstva i industrije financiralo je razvojne projekte javnih poduzeća iz oblasti namjenske industrije. Projekti su imali za cilj povećanje broja zaposlenih, rast indeksa industrijske proizvodnje, primjenu novih naprednih tehnologija i tehnoloških postupaka, razvoj novih proizvoda, modernizaciju proizvodnih procesa i poboljšanje općeg gospodarskog stanja. Predviđeni kriteriji za odobravanje sredstava su da su gospodarska društva razvrstana u grupu namjenske industrije i da zapošljavaju najmanje 50 uposlenika. Objavljena su dva javna poziva i temeljem odluka ministra sredstva su dodijeljena poduzećima „Pretis“ d.d. Vogošća 2.000.000 KM, Vitezit“ d.o.o. Vitez 800.000 KM, te po 300.000 KM poduzećima „Zrak“ d.d. Sarajevo, „Tehnički remontni zavod“ d.d. Hadžići, „Binas“ d.d. Bugojno i „BNT – Tvornica mašina i hidraulike“ d.d. Novi Travnik. Sa korisnicima sredstava zaključeni su ugovori kojima je definirana obveza da odmah po realizaciji dobivenih sredstava a najkasnije šest mjeseci od dodjele istih dostave Ministarstvu izvješće o namjenskom utrošku, a u slučaju nepoštivanja istog dužni su dobivena sredstva vratiti u Proračun FBiH. Revizijom je utvrđeno da su sredstva dodijeljena i korisnicima koji nisu izmirili poreze i doprinose iz prethodnog perioda, niti su dostavili izvješća o namjenskom utrošku odobrenih sredstava iz 2016. godine. Do okončanja predmetne revizije nisu dostavljena izvješća o namjenskom utrošku odobrenih sredstava po odobrenim transferima iz 2017. godine.

Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata sredstva je realiziralo za nabavu 60 putničkih automobila za potrebe ratnih vojnih invalida 100% prve grupe. Ministarstvo nije javno objavilo podatke o dodijeljenim sredstvima i korisnicima kojima su sredstva odobrena, kako je to propisano člankom 4. Zakona o proračunima u FBiH, prema kome se, između ostalih, izvršavanje proračuna zasniva na načelu transparentnosti.

Ministarstvo rada i socijalne politike odobrilo je sredstva ustanovama za zbrinjavanje na razini FBiH, čiji je osnivač Federacija BiH. Njihovo financiranje uređeno je Zakonom o preuzimanju prava i obveza osnivača nad ustanovama socijalne skrbi u FBiH na način da se sredstva za rad istih osiguravaju iz naknada na temelju obavljenih usluga. Imajući u vidu da ovim Zakonom nije predviđeno financiranje iz Proračuna FBiH, ne smatramo opravdanim kontinuirano financiranje kapitalnih ulaganja u ustanove socijalne skrbi u FBiH. Ministarstvo nije blagovremeno i sukladno svojim nadležnostima poduzelo potrebite aktivnosti kako bi se proračunska sredstva od 650.000 KM odobrena u prethodnom razdoblju, koristila za predviđene namjene sukladno odlukama Vlade FBiH za izvedbene projekte i pripremne radove, odnosno nenamjenski utrošena sredstva vratila u Proračun FBiH.

Zbog naprijed navedenog, ne može se potvrditi da je raspodjela sredstava kapitalnih transfera izvršena sukladno Zakonu o izvršavanju proračuna FBiH za 2017. godinu, usvojenim programima utroška sredstava Vlade FBiH i jasnim i mjerljivim kriterijima za raspodjelu sredstava transfera predloženih od strane proračunskih korisnika, uz javno objavljivanje podataka o korisnicima i visini dodijeljenih sredstava, niti je izvršen adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom sredstava sa analizom ostvarenih efekata.

Preporuka:

- ***Sukladno Zakonu o izvršavanju proračuna u FBiH, od strane nadležnih osigurati realizaciju kapitalnih transfera, uz jasne i mjerljive kriterije za raspodjelu i iste javno objaviti sa podacima o korisnicima i visinom dodijeljenih sredstava.***

6.1.2.5 Interventna sredstva ili sredstva pričuve

Proračunski korisnici programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera planiraju interventna sredstva ili sredstva pričuve. Raspodjela ovih sredstava vrši se bez uporabe kriterija za raspodjelu i prijave potencijalnih korisnika na javni poziv, zbog čega se ne može potvrditi osnovanost i opravdanost planiranja i realizacije istih. Smatramo, da navedena sredstva predstavljaju jednu vrstu tekuće pričuve, čija je namjena i korištenje regulirano posebnim propisima, a u pojedinim slučajevima sredstva pričuve ili interventna sredstva odobravaju se korisnicima koji nisu zadovoljili propisane kriterije i čiji se zahtjevi, nakon ocjene povjerenstva nalaze na listi aplikanata koji nisu ispunili uvjete iz javnog poziva. Obzirom da interventna sredstva na neki način imaju karakter pričuve, koja ministrima, u čijoj nadležnosti je raspodjela istih, daje pravo raspodjele sredstava krajnjim korisnicima bez kriterija, smatramo da se na ovakav način ministrima kroz programe i Zakon o izvršavanju proračuna daje veće pravo nego što je predviđeno Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju proračuna. Sukladno navedenom, imajući u vidu namjenu korištenja i način raspodjele ovih sredstava, može se zaključiti da ne postoji osnov za planiranje sredstava rezerve ili interventnih sredstava u programima utroška tekućih i kapitalnih transfera.

Primjera radi navodimo da u **Ministarstvu okoliša i turizma** (235.900 KM) i **Ministarstvu kulture i sporta** (324.900 KM) povjerenstva nisu vršila vrednovanje pristiglih zahtjeva za dodjelu interventnih sredstava niti su sektori Ministarstva učestvovali prijedlozima za donošenje odluka o raspodjeli planiranih sredstava.

Pojedini korisnici transfera za sufinansiranje izgradnje spomen obilježja, uređenja mezarja i grobalja (199.500 KM) iz nadležnosti **Ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata** nisu ispunjavali uvjete iz Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele i Javnog poziva, obzirom da se isti nisu mogli svrstati u braniteljsku populaciju, niti u vjerske zajednice. Raspodjela interventnih sredstava (40.000 KM) nije izvršena sukladno Odluci o usvajanju Programa utroška sredstava, obzirom da su sredstva dodijeljena za projekte gdje se ne radi o hitnim i nepredviđenim slučajevima. Neprofitnim organizacijama dodijeljeno je 160.000 KM, iako istima nije odobreno sufinansiranje iz redovnih sredstava, te se ne može potvrditi opravdanost raspodjele interventnih sredstava.

Iz interventnih sredstava **Ministarstvo prostornog uređenja** je raspodijelilo 406.000 KM. Sredstva su odobrena u visini traženih iznosa, bez primjene propisanih kriterija za vrednovanje projekata i bez dokaza o hitnosti realizacije istih.

Preporuka:

- **Potrebno je da Vlada FBiH u suradnji sa proračunskim korisnicima, programe utroška sredstava transfera donosi bez interventnih sredstava.**

6.1.2.6 Izdaci za kamate

Izdaci za kamate iskazani su u iznosu 97.851.704 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 1.675.470 KM, dok je indeks realizacije u odnosu na izmjene i dopune proračuna za 2017. godinu 67%. Kamate po vanjskom dugu iskazane su u iznosu od 77.086.232 KM, od čega su kamate na pozajmice primljene kroz Državu – relevantne obveze 74.624.618 KM, a kamate na pozajmice direktnih inostranih obveza FBiH 2.461.614 KM. Izdaci za kamate po vanjskom dugu se izmiruju sukladno otplatnim planovima po kreditima uz dostavu obavijesti Ministarstva financija i riznice BiH, izvoda Centralne banke BiH i uz suglasnost Federalnog ministarstva financija.

Kamate na domaće pozajmljivanje iskazane su 20.765.472 KM, a čine ih kamate po emitiranim dugoročnim obveznicama 20.345.000 KM i kamate po emisiji trezorskih zapisa 420.472 KM.

6.1.2.7 Izdaci za financijsku imovinu

Izdaci za financijsku imovinu iskazani su u iznosu od 2.661.700 KM i izvršenje istih je 36 % u odnosu na plan. Ovi izdaci se odnose na Ministarstvo financija 641.700 KM, Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta 2.000.000 KM i Federalnu upravu civilne zaštite 20.000 KM.

Izdaci za financijsku imovinu realizirani preko Ministarstva financija odnose se na sufinanciranje Projekta „Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda u FBiH“ – WATSAN FBiH za 2017. godinu od 500.000 KM za Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, a preostalih 141.700 KM na sufinanciranje Projekta CEB II – Zatvaranje kolektivnih centara i alternativnih smještaja pružanjem javnih stambenih rješenja za 2017. godinu za Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica.

Izdaci za ostala domaća pozajmljivanja iskazani su u iznosu od 2.000.000 KM u okviru **Ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta**, a odnose se na plasman sredstava putem Razvojne banke Federacije BiH za realizaciju Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“, sukladno ugovoru o komisionim poslovima i aneksima na isti, te Odluci Vlade Federacije BiH o odobravanju utroška sredstava sa navedene pozicije (23.02.2017. godine). Određeni broj potencijalnih korisnika nije u mogućnosti da izvrši kompletiranje tražene dokumentacije, ili da nakon provedene procedure provjere kreditnog rizika zadovolji uvjete za plasman sredstava, ili iz drugih razloga odustane od kreditnog zaduženja, te odobrena sredstva ostanu neiskorištena. Navedeno potvrđuje i stanje raspoloživih sredstava za dalji plasman u iznosu od 4.226.354 KM, koje je Razvojna banka FBiH iskazala na dan 31.12.2017. godine u Izvješću o implementaciji kreditnih linija. Zbog navedenog ne možemo potvrditi opravdanost odobravanja pozajmljivanja sredstava u 2017. godini.

Preporuka:

- **Potrebno je da Vlada FBiH sa nadležnim ministarstvom poduzme adekvatne aktivnosti u cilju što efikasnijeg korištenja proračunskih sredstava koja se nalaze na računu namjenskog dugoročnog depozita Vlade FBiH kod Razvojne banke FBiH.**

6.1.2.8 Izdaci za otplatu dugova

Izdaci za otplatu dugova iznose 996.500.036 KM što predstavlja izvršenje 97% od plana, a u odnosu na prethodnu godinu povećani su za 109.922.662 KM. Otplata dugova planirana je u iznosu 1.031.274.555 KM. Struktura navedenih izdataka je slijedeća: otplate dugova primljenih kroz Državu – relevantne obveze 557.328.669 KM, otplate domaćeg pozajmljivanja 400.379.528 KM, otplate unutarnjeg duga 34.859.047 KM i vanjske otplate u iznosu 3.932.792 KM.

6.1.3 Tekuća pričuva

Sredstva tekuće pričuve su odobrena Proračunom i Izmjenama i dopunama Proračuna Federacije BiH za 2017. godinu u iznosu 5.155.000 KM, a realizirana su 3.106.996 KM. Namjena sredstava tekuće pričuve propisana je Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu, kojima je definirano da se ista koriste za nepredviđene namjene, za koje u proračunu nisu planirana sredstva ili za namjene za koje se tokom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dovoljna sredstva, jer ih pri planiranju proračuna nije bilo moguće predvidjeti. Procedure za dodjelu ovih sredstava definirane su Odlukom o procedurama za dodjelu sredstava iz tekuće pričuve Proračuna Federacije BiH²².

Pregled planirane i realizirane tekuće pričuve po nosiocima dat je u tabeli:

KM

Redni Broj	Opis	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2017. godinu	Ostvareno u 2017. godini	Index (4/3)
1	2	3	4	5
1	Tekuća pričuva Vlade FBiH	5.000.000	2.956.996	59
2	Tekuća pričuva Premijera	75.000	72.500	97
3	Tekuća pričuva zamjenika Premijera (ministar rada i soc. politike)	40.000	37.500	94
4	Tekuća pričuva zamjenika Premijera (ministrice financija)	40.000	40.000	100
Ukupno:		5.155.000	3.106.996	60

Tekuća pričuva Vlade Federacije BiH realizirana je temeljem odluka Vlade Federacije BiH, a iskazana je kod proračunskih korisnika na pozicijama: transferi neprofitnim organizacijama 996.776 KM, subvencije poduzećima 700.000 KM, tekući transferi pojedincima 371.250 KM, ostali transferi 27.000 KM, materijalni izdaci 253.940 KM i nabava stalnih sredstava 608.030 KM.

U okviru ovih sredstava Generalnom Sekretarijatu Vlade FBiH odobreno je 904.856 KM, a realizirano 897.719 KM. Sredstva su odobrena: Fondaciji za održivi razvoj – Odraz iznos od 647.415 KM, za izmirenje obveza prema radnicima; Organizaciji Međunarodne Investicijske Konferencije – Sarajevo Biznis Forum 2017 30.000 KM; Institucijama kulture u svrhu podrške projektima 150.000 KM (5 korisnika u iznosima od 10.000 KM do 50.000 KM); Udruženju „Srce za djecu koja boluju od raka u FBiH“ 49.361 KM i za nabavu opreme za potrebe nesmetanog rada i stabilnosti Elektronskog registra udruženja i fondacija Federacije BiH 20.943 KM.

Iz tekuće pričuve Vlade Federacije BiH, proračunskim korisnicima su se odobravalala sredstva u iznosu od 2.052.140 KM za različite namjene: Ministarstvu prometa i komunikacija 700.000 KM za eksproprijaciju u vezi izgradnje ceste Neum- Stolac; Ministarstvu kulture i sporta 361.200 KM, od čega 300.000 KM za organizaciju Evropskog zimskog omladinskog festivala „EYOF 2019“ i 61.200 KM za nagrade iz oblasti sporta; Ministarstvu rada i socijalne politike 300.000 KM za provođenje Zakona o Jedinostvenom registru korisnika gotovinskih naknada; Kazneno-popravnom zavodu zatvorenog tipa Zenica 230.000 KM za izdavanje odobrenja građenja paviljona IX; Uredu Vlade Federacije BiH za evropske integracije 135.000 KM za financiranje prevođenja pravnih akata za potrebe Upitnika Evropske komisije i Ministarstvu trgovine 50.000 KM za financiranje kampanje „Made in BiH“.

Prema naprijed navedenom, konstatiramo da se tekuća pričuva odobravalala za financiranje izdataka i rashoda koji su se mogli i trebali planirati u okviru proračuna i redovnih aktivnosti resornih/nadležnih proračunskih korisnika, da se ista nisu koristila samo za nepredviđene namjene ili ih je pri planiranju proračuna bilo moguće predvidjeti kako je propisano Zakonom o proračunima FBiH i Zakonom o izvršavanju proračuna FBiH za 2017. godinu. Primjera radi, odobravanje sredstava iz tekuće pričuve za institucije kulture i sufinanciranje međunarodne Investicijske konferencije vrši se već duži niz godina.

²² „Sl. novine FBiH“, br. 106/14

Preporuka:

- *Sredstva tekuće pričuve Vlade Federacije BiH koristiti za namjene propisane Zakonom o proračunima u FBiH.*

6.1.4 Financijski rezultat

U financijskim izvješćima za 2017. godinu iskazano je ostvarenje prihoda, primitaka i financiranja u odnosu na rashode i izdatke kako slijedi:

R. br.	Opis	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2017. godinu	Ostvareno u 2017. godini	Ostvareno u 2016. godini	Index (4/3)	Index (4/5)
1	2	3	4	5	6	7
I	PRIHODI (1+2+3)	2.124.835.126	2.119.834.478	1.810.651.638	100	117
1	Prihodi od poreza	1.620.277.705	1.600.094.278	1.430.922.837	99	112
2	Neporezni prihodi	504.528.300	519.699.270	379.684.891	103	137
3	Transferi i donacije	29.121	40.929	43.910	138	93
II	RASHODI (1+2+3+4)	1.622.142.528	1.403.632.627	1.378.909.929	87	102
1	Tekući rashodi	1.334.147.944	1.281.875.924	1.268.015.901	96	101
2	Kapitalni transferi	137.678.183	23.904.999	11.366.854	17	210
3	Izdaci za kamate	145.161.401	97.851.704	99.527.174	67	98
4	Tekuća pričuva	5.155.000	0	0	-	-
III	TEKUĆI SUFICIT/TEKUĆI DEFICIT (I-II)	502.692.598	716.201.851	431.741.709	142	166
IV	NETO NABAVA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	-83.500.056	-105.086.089	9.396.552	126	-1.118
1	Primici od prodaje stalnih sredstava	120.165.998	120.165.998	53.246	100	225.681
2	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	36.665.942	15.079.909	9.449.798	41	160
V	UKUPAN SUFICIT/DEFICIT (III-IV)	586.192.654	821.287.940	422.345.157	140	194
VI	NETO POVEĆANJE FINACIJSKE IMOVINE (1-2)	67.656.300	-2.661.700	-13.847.700	-4	19
1	Primici od finacijske imovine	75.000.000	0	0	-	-
2	Izdaci za finacijsku imovinu	7.343.700	2.661.700	13.847.700	36	19
VII	NETO ZADUŽIVANJE (1-2)	-653.848.954	-706.464.509	-323.528.892	108	218
1	Primici od zaduživanja	377.425.601	290.035.527	563.048.482	77	52
2	Izdaci za otplate dugova	1.031.274.555	996.500.036	886.577.374	97	112
VIII	UKUPAN FINACIJSKI REZULTAT/SUFICIT (V+VI+VII)	0	112.161.731	84.968.565	-	132
NERASPOREĐENI VIŠAK PRIHODA NAD RASHODIMA/SUFICIT ISKAZAN U BILANCI STANJA PRORAČUNA FBiH NA DAN 31.12.2017.G.			122.458.457	10.164.527	-	1.205

U revidiranoj godini ukupni prihodi i primici iskazani su u iznosu 2.240.000.476 KM, financiranje u iznosu 290.035.527 KM, rashodi i izdaci u iznosu 1.421.374.236 KM, otplate primljenih kredita i zajmova u iznosu 996.500.036 KM, te višak prihoda nad rashodima/suficit u iznosu 112.161.731 KM.

Akumulirani višak prihoda nad rashodima/suficit iskazan u Bilanci stanja Proračuna FBiH na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 122.458.457 KM, ne može se potvrditi za 81.760.730 KM, s obzirom na to da je izvršenom revizijom financijskih izvješća jednog broja proračunskih korisnika utvrđeno, da obveze i rashodi u Glavnoj knjizi Riznice nisu evidentirani sukladno važećim propisima, odnosno isti nisu evidentirani na propisanim bilančnim pozicijama. Zbog navedenog rashodi i izdaci su za navedeni iznos podcijenjeni, odnosno manje iskazani.

Iskazani financijski rezultat/suficit ne može se potvrditi iz sljedećih razloga:

- Obveze temeljem pravomoćnih presuda i sudbenih izvršnih rješenja iz radnog odnosa (25.850.058 KM) i ostalih pravomoćnih presuda i sudbenih izvršnih rješenja i upravnih sporova (29.199.930 KM) iskazane su u iznosu od 55.049.988 KM na razgraničenim rashodima, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH. Ovakav način evidentiranja na bilančnim pozicijama imao je za posljedicu, da u konačnici navedene obveze ne prikazuju i odražavaju stvarno stanje na datum bilance. O istom nije dana ni informacija u zabilježkama uz financijska izvješća, niti je obrazloženo u Izvješću o izvršenju proračuna za 2017. godinu, koje je Ministarstvo financija uputilo Vladi FBiH, a Vlada FBiH u parlamentarnu proceduru na konačno usvajanje. Navedene obveze nisu obuhvaćene godišnjim

popisom, te se ne može točno potvrditi, koji se iznos obveza odnosi ponaosob na svakog proračunskog korisnika.

- Dospjele obveze u iznosu od 26.710.742 KM iskazane su na vanbilančnoj evidenciji. Od navedenog iznosa 12.512.682 KM, odnosi se na pravomoćne presude i sudbena izvršna rješenja iz radnog odnosa proračunskih korisnika, a 14.198.060 KM, na poticaje za poljoprivredu.

Pored naprijed navedenog, ističemo da je rezultat iskazanog suficita u Izvješću, dijelom i rezultat neizvršenja planiranih kapitalnih izdataka i kapitalnih transfera, od čega su nerealizirani kapitalni transferi 83% (planirani 137.678.183 KM, realizirani svega 23.904.999 KM). Financiranje infrastrukturnih projekata iz akumulirane dobiti javnih poduzeća i naplate klirinškog duga bivšeg SSSR-a, planirano Rebalansom Proračuna FBiH za 2017. godinu nije realizirano.

6.2 IMOVINA, OBVEZE I IZVORI SREDSTAVA

U konsolidiranim financijskim izvješćima Proračuna Federacije BiH na dan 31.12.2017. godine iskazana je imovina u iznosu od 1.467.696.839 KM, a odnosi se na: dugoročna razgraničenja 378.138.001 KM, dugoročne plasmane 340.983.909 KM, stalna sredstva 243.581.664 KM (nabavne vrijednosti 477.082.001 KM, otpisane vrijednosti 233.500.337 KM), novčana sredstva 328.137.800 KM, kratkoročne tražbine 137.729.477 KM, kratkoročne plasmane 35.991.183 KM, kratkoročna razgraničenja 1.720.815 KM, financijske i obračunske odnose sa drugim povezanim jedinicama 759.934 KM i vrijednosne papire 654.056 KM.

Obveze i izvori sredstava iskazani su u iznosu od 1.467.696.839 KM, a čine ih dugoročne obveze i razgraničenja 5.647.397.699 KM, kratkoročne obveze i razgraničenja 488.283.897 KM i izvori stalnih sredstava u iznosu -4.667.984.757 KM (aktivni konto).

6.2.1 Gotovina, kratkoročne tražbine, razgraničenja i zalihe

Novčana sredstva iskazana su na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 328.137.800 KM i u odnosu na prethodnu godinu veća su za 103.879.243 KM.

Stanje na transakcijskim računima na dan 31.12.2017. godine iznosilo je 318.877.201 KM, a u okviru istih, na posebnim namjenskim računima, iskazano je 64.051.068 KM. Najznačajniji iznosi posebnih namjenskih sredstava odnose se na sredstva za zaštitu i spašavanje 21.516.387 KM, sredstva za avio-promet 21.198.050 KM, PDV-revolving 4.776.262 KM, prikupljanje prihoda od GSM licenci 4.496.379 KM, prihodi od lutrije 3.449.360 KM, taksu za uspostavu rezervi naftnih derivata 2.298.356 KM, sredstva Escrow računa 1.831.902 KM, sredstva od polaganja specijalističkih i stručnih ispita zdravstvenih djelatnika 1.686.752 KM, te prikupljena sredstva od uplate naknada prihoda za šume 1.440.108 KM. **U tijeku 2017. godine na pojedinim računima kao što su Escrow račun, PDV-revolving, računi za prikupljanje prihoda od GSM licenci i prihoda za šume, nije bilo odliva sredstava, što dovodi u pitanje pravovremenost namjenskog trošenja prikupljenih sredstava sukladno zakonskim osnovama za prikupljanje i raspolaganje istim.**

6.2.2 Stalna sredstva

Stalna sredstva su na dan 31.12.2017. godine iskazana u iznosu od 243.581.664 KM sadašnje vrijednosti (nabavna vrijednost 477.082.001 KM, ispravka vrijednosti 233.500.337 KM) i ista nisu usuglašena sa izvorima stalnih sredstava (240.595.415 KM) za 2.986.249 KM.

U postupku revizije proračunskih korisnika izvršena je provjera dokumentacije temeljem koje su iskazani građevinski objekti i zemljišta, te je utvrđeno da su pojedine građevine (zgrade, stanovi, garaže) evidentirani, iako za iste proračunski korisnici ne posjeduju vjerodostojnu dokumentaciju o posjedu i nemaju uknjiženo pravo vlasništva nad imovinom, obzirom da je ista prema prezentiranoj dokumentaciji u vlasništvu i posjedu drugih pravnih osoba.

Obzirom da pojedine nekretnine nisu iskazane temeljem vjerodostojnih knjigovodstvenih

isprava, niti je FBiH u posjedu svih objekata, konstatirali smo da nije realno iskazana vrijednost građevinskih objekata u Glavnoj knjizi Riznice i financijskim izvješćima, kako je to propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Zakonom o proračunima u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH.

Preporuka:

- *Potrebno je osigurati vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu građevina i zemljišta, temeljem kojih je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje u Glavnoj knjizi Riznice.*

6.2.3 Dugoročni plasmani

Dugoročni plasmani na dan 31.12.2017. godine iskazani su u iznosu od 340.983.909 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 76.248.264 KM. Navedeni predstavljaju realizaciju plasmana putem Razvojne banke FBiH i Union banke Sarajevo.

Sredstva uložena u Razvojnu banku FBiH u okviru Ministarstva financija, sukladno ugovorima o komisionim poslovima, iskazana su u iznosu od 172.597.900 KM, što je u odnosu na stanje istih sa 31.12.2016. godine (191.723.578 KM) manje za 19.125.678 KM. Navedeno smanjenje ulaganja nastalo je kao rezultat pozitivnih tečajnih razlika. Razvojna banka FBiH je u 2017. godini po komisionim kreditima naplatila ukupno 15.641.232 KM (od čega se na glavnici odnosi 12.957.414 KM a na kamatu 2.683.818 KM). Iz komisionih sredstava, Razvojna banka FBiH je naplatila naknadu 650.249 KM i za svoj račun kompenzirala sredstva u iznosu od 330.331 KM. Kompenzirana sredstva odnose se na naknadu po Ugovoru o reprogramu kredita odobrenom društvu Pretis d.d. Vogošća, te naknade po kreditima odobrenim društvima PS Vitezit d.o.o Vitez i Binas d.d. Bugojno po odlukama Vlade FBiH iz ranijih godina.

Vlada FBiH je u ožujku 2017. godine donijela Odluku o davanju suglasnosti za zaključivanje Ugovora o namjenskom depozitu između Razvoje banke FBiH i Vlade FBiH u svrhu osiguranja kredita JP Autoceste FBiH d.o.o. Mostar u iznosu do 48.084.578,77 KM. Namjenski garantni depozit formira se od novčanih sredstava koja su naplaćena i koja će biti naplaćena iz založenih tražbina po kreditima odobrenim iz komisionih kreditnih linija kojima Razvojna banka FBiH upravlja, u ime i za račun Vlade FBiH. Ministarstvo financija je tijekom godine slalo dopise Razvojnoj banci FBiH, kojim je tražilo prijenos (uplatu) naplaćenih kreditnih sredstava koja su potrebna Federaciji BiH za servisiranje vanjskog duga po pojedinim supsidijarnim sporazumima, koje Razvojna banka FBiH nije uplatila. U odgovorima na navedene dopise Ministarstva, Razvojna banka FBiH je navela da nije u mogućnosti izvršiti prijenos traženih sredstava, jer postupa sukladno navedenoj Odluci Vlade FBiH i potpisanim ugovorom.

Razvojna banka FBiH izvršila je uplatu raspoloživih slobodnih sredstava novčanog depozita nastalog servisiranjem kreditnih obveza JP Autoceste FBiH u iznosu od 12.000.000 KM na Jedinstveni račun Riznice. Aneksom broj 1 Ugovora o namjenskom garantnom depozitu, iznos do kojeg je ugovoreno formiranje namjenskog garantnog depozita umanjeno je za navedeni uplaćeni iznos sredstava.

Od ukupno planiranih prihoda od Razvojne banke FBiH temeljem kredita danih u komisijon u iznosu od 7.991.774 KM u 2017. godini, na depozitni račun Proračuna FBiH uplaćene su samo obračunate kamate, sukladno Ugovoru o formiranju namjenskog dugoročno oročenog depozita iz 2013. godine, u iznosu od 49.719 KM. Iznos planiranih prihoda od Razvojne banke FBiH temeljem kredita danih u komisijon, nije ostvaren u planiranom iznosu, jer je Vlada FBiH donijela odluku da se naplaćena sredstva od komisijonih kredita usmjere na garantni depozit koji je formiran u 2017. godini.

U okviru Ministarstva energije, rudarstva i industrije dugoročni plasmani su na dan bilanciranja iskazani u iznosu 12.847.364 KM i isti predstavljaju realizaciju plasmana u iznosu 2.021.505 KM putem Union banke Sarajevo i 1.825.860 KM putem Razvojne banke FBiH, depozit kod Izvozno kreditne agencije BiH u svrhu osiguranja garancije 5.000.000 KM i oročeni depozit kod Intesa Sanpaolo banke u iznosu 4.000.000 KM, a koji služi kao instrument osiguranja povrata kredita

odobrenog Operatoru – terminali Federacije. Tijekom 2017. godine umanjena je pozicija dugoročnih plasmana za 27.899.533 KM, obzirom da su ista prodana Union banci. Predmetom prodaje su bili plasmani realizirani preko Union Banke u razdoblju 2013. do 2016. godine Mjera 1. Modernizacija tehnološkog procesa i Sanacija posljedica izazvanih elementarnim nepogodama.

Ministarstvo prometa i komunikacija iskazalo je dugoročne plasmane u iznosu od 35.266.036 KM, koji se odnose se na učešće Vlade FBiH u osnovnom kapitalu JP „B&H Airlines“ d.o.o. Sarajevo. Prema raspoloživim podacima iz aktuelnog izvoda iz sudskog registra Općinskog suda u Sarajevu na dan 15.01.2016. godine, upisanim u registar jedini osnivač bila je Federacija BiH sa 100%-im udjelom osnivača ugovorenim (upisanim) i uplaćenim kapitalom u iznosu od 18.773.273 KM. **Za preostali iznos od 16.492.763 KM udjela Vlade FBiH u osnovnom kapitalu BH Airlines, koji je evidentiran u poslovnim knjigama Ministarstva nije izvršeno usklađivanje stanja za povećanje udjela upisom u registar kod nadležnog suda, kako je propisano Zakonom o registraciji poslovnih subjekata u FBiH. U 2016. godini pokrenut je stečaj u BH Airlines, zbog gubitka koji u značajnom dijelu premašuje ukupni kapital, te je neizvjesno da će od iskazanih dugoročnih plasmana biti ekonomskih koristi.**

Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta je od 2015. do 2017. godine, po osnovu zaključenih ugovora o komisionim poslovima sa Razvojnog Bankom odobrilo ukupna sredstva u iznosu od 22.648.465 KM. Sukladno odlukama Vlade FBiH²³, navedena sredstva se plasiraju na revolving osnovi sa rokom povrata na Jedinstveni račun Riznice, u Proračun FBiH do 2030. godine.

Dugoročni plasmani kod Ministarstva okoliša i turizma iskazani su u iznosu od 277.542 KM i odnose se na tražbine za deponovana sredstva u Razvojnoj banci FBiH za Program „Sufinanciranje kamata na kredite koji se koriste za izgradnju turističko-ugostiteljskog kapaciteta, održivog razvoja turizma na selu, te izgradnja osnovne turističke infrastrukture“ iz 2010. godine i Program utroška sredstava „Transfera za razvoj turizma u FBiH“ iz 2014. godine. Ministarstvo je zaključenim Protokolima sa Bankom definiralo način sufinanciranja kamata.

6.2.4 Kratkoročne tražbine i plasmani

Kratkoročne tražbine iskazane su u iznosu od 137.729.477 KM, od čega se 91.333.708 KM odnosi na tražbine od krajnjih korisnika kreditnih sredstava temeljem dospjelih, a neizmirenih obveza koje su izmirene iz Proračuna FBiH i isto je evidentirano kod Ministarstva financija, a ostatak kod ostalih proračunskih korisnika. **Navedeno direktno utiče na primitke i likvidnost Proračuna Federacije BiH, obzirom da Federacija BiH obveze prema kreditorima mora izmiriti u ugovorenom roku i dospjelim iznosu.**

U okviru iskazanih tražbina nisu iskazane dospjele tražbine od županija po Stand by aranžmanima sa MMF-om u iznosu od 32.373.506 KM, niti se može potvrditi da su poduzete sve zakonom propisane radnje za naplatu istih.

Najveći dio tražbina nastao je po kreditima iz ranijeg razdoblja, prije donošenja Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama u Federaciji BiH, kada u cilju naplate istih, nisu osigurani instrumenti osiguranja naplate kredita od krajnjih korisnika. Ministarstvo financija je slalo opomene za neizmirenje obveza, međutim u revidiranoj godini nisu poduzimane druge mjere na naplati navedenih tražbina, niti je prezentirana dokumentacija o izvršenim usuglašavanjima navedenih iznosa putem izvoda otvorenih stavki na dan 31.12.2017. godine.

Tražbine od županija za dospjele anuitete po odobrenim kreditnim sredstvima iskazane su u iznosu od 776.488 KM, od čega se po III Stand by aranžmanu zaključenom sa MMF-om, na tražbine za kamate od Bosansko-podrinjskog kantona odnosi 772.439 KM.

Tijekom 2017. godine poduzimane su aktivnosti na naplati duga po osnovu kredita danih krajnjim korisnicima, upućivane su opomene za plaćanje koje su samo djelomično dale rezultat, ali nisu pokrenuti sudbeni postupci za naplatu istih.

²³ Odluke o izmjenama i i dopunama Odluka o odobravanju utroška dijela sredstava „Transfera za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ utvrđenih Proračunom FBiH donesenim za 2008. – 2012. godinu, kao i Odluke za 2015., 2016. i 2017. godinu.

Ministarstvo financija nije za nenaplaćene tražbine starije od šest mjeseci poduzelo sve zakonom propisane radnje za naplatu istih, niti je iste evidentiralo na poziciji sumnjivih i spornih tražbina a što nije sukladno članku 46. Zakona o proračunima u FBiH kao i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.

Ministarstvo pravde je za tražbine temeljem izvršenja mjera pritvora sa stanjem na dan 11.12.2017. godine dužnicima dostavilo izvode otvorenih stavki, na usuglašavanje, a iste je potvrdilo sedam županija s kojima su zaključeni ugovori u ukupnom iznosu od najmanje 2.180.302 KM i dvije županije s kojima nisu zaključeni ugovori, u ukupnom iznosu od 49.830 KM. Distriktu Brčko, Županiji 10 i Ministarstvu pravde BiH dostavljene su potvrđene na usuglašavanje na ukupan iznos od 299.520 KM na ime dugovanja prema Ministarstvu, međutim iste nisu potvrđene.

Navedeno usuglašavanje nije sukladno članku 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, kojim je definirano da se stanje obveza i tražbina utvrđuje na dan 31.12. tekuće godine.

Provedenom revizijom konstatirano je da Ministarstvo, tražbine na ime zaključenih ugovora, nije evidentiralo u svojim financijskim izvješćima sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu. Navedene tražbine iskazane su na poziciji KPZ-a.

U okviru **Ministarstva prometa i komunikacija** iskazane su kratkoročne tražbine u iznosu 8.085.493 KM. **Tražbine od poduzeća Željeznice FBiH** iznose 3.835.000 KM, za danu pozajmicu za PDV-e, po osnovu odluka o odobravanju izdvajanja sredstava iz Proračuna FBiH za 2010. i 2011. godinu Ministarstvu, koja su uplaćena istom društvu za izmirenje obveza za PDV (2010. godina 1.700.000 KM i 2011. godina 2.135.000 KM). U proteklom razdoblju, Vlada FBiH je više puta donosila Odluke o reprogramu ovih tražbina. Željeznice FBiH nisu ispoštovale rok 15.10.2017. godine, te su zahtjevom od 13.10.2017. godine zatražile prolongiranje datuma vraćanja sredstava, temeljem čega je Ministarstvo uputilo zahtjev za reprogramom ovih sredstava Federalnom ministarstvu financija. Vlada Federacije BiH je isto prihvatila, te donijela Odluku o izmjeni Odluke o reprogramiranju obveza po Odluci za 2010. godinu²⁴ i Odluci za 2011. godinu²⁵ kojim je rok vraćanja ovih sredstava ponovno produžen do 15.10.2018. godine.

Imajući u vidu da se već duži vremenski period, temeljem zahtjeva Željeznice FBiH, konstantno prolongiraju rokovi za naplatu tražbina, a od kojih je značajan iznos stariji od šest mjeseci (iz 2010. i 2011. godine), utvrđeno je da nije izvršeno evidentiranje istih na poziciji sumnjivih i spornih tražbina, kako je propisano odredbama Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu. Također, Ministarstvo u suradnji s nadležnim institucijama nije poduzelo konkretne aktivnosti, kako bi društvo postupilo po odlukama Vlade FBiH, te u utvrđenom roku izvršilo povrat sredstava na Jedinствени račun riznice FBiH.

Tražbine od pravnih osoba u iznosu 1.872.923 KM odnose se na tražbine temeljem putničke takse od avioprijevoznika u inostranstvo 1.305.913 KM, putničke takse od avioprijevoznika u zemlji 543.060 KM i za isporučene usluge preuzete od Federalne direkcije za civilnu avijaciju 23.950 KM.

U okviru ostalih tražbina iskazane su sumnjive i sporne tražbine u iznosu 2.377.571 KM, od čega se 2.067.291 KM odnosi na tražbine prema avio-prijevoznicima temeljem Odluke o putničkoj taksi – naknadi za razvoj i unapređenje avio-prometa u Federaciji BiH i 310.280 KM i na tražbine od općina temeljem nepravosnažnih sudbenih presuda u svezi povrata sredstava iz 2008. godine.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Ministarstvo financija sa nadležnim institucijama i organima poduzme sve zakonom propisane radnje za naplatu tražbina starijih od šest mjeseci, te iste evidentira na poziciji sumnjivih i spornih tražbina.***

²⁴ „Sl. novine FBiH“ br: 15/10; 63/11; 92/12; 2/13; 55/14; 66/15; 82/16 i 93/17

²⁵ „Sl. novine FBiH“ br: 63/11; 22/13; 56/14; 66/15; 82/16 i 93/17

6.2.5 Kratkoročne obveze i razgraničenja

Kratkoročne obveze u konsolidiranim finansijskim izvješćima Proračuna FBiH na dan 31.12.2017. godine iskazane su u iznosu od 488.283.897 KM. U okviru ovih obveza najznačajniji iznos odnosi se na: kratkoročne tekuće obveze prema pravnim i fizičkim osobama 175.781.721 KM, obveze prema djelatnicima 90.274.111 KM, obveze po trezorskim zapisima 100.000.000 KM i kratkoročna razgraničenja 122.154.723 KM.

U okviru **kratkoročnih tekućih obveza prema pravnim i fizičkim osobama** najznačajnije su obveze prema dobavljačima 96.088.766 KM, ostale kratkoročne obveze 55.452.994 KM i obveze za subvencije 17.557.239 KM.

Kada su u pitanju kratkoročne tekuće obveze, to su obveze za prosinac 2017. godine i najznačajniji iznosi se odnose na ministarstva koja su raspolagala većim proračunskim sredstvima i koja su u okviru proračunskog razdjela bila zadužena za raspodjelu transfera na godišnjoj razini preko 300 miliona KM. (Ministarstvo za pitanje branitelja i invalida domovinskog rata i Ministarstvo rada i socijalne politike) i ministarstva sa proračunom između 10 i 100 miliona KM (Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstvo prometa i komunikacija, Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica, Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo energije rudarstva i industrije).

Za prevladavanje problema likvidnosti proračuna u tijeku 2017. godine, jedanaest puta je izvršena emisija trezorskih zapisa ukupne nominalne vrijednosti 260.000.000 KM, uz kamatnu stopu do 0,2%. Po navedenom temelju prikupljeno je 259.832.728 KM. Na naplatu je dospio iznos od 159.855.848 KM glavnog duga i 144.152 KM kamata. Na datum bilance **obveze po osnovu izdanih trezorskih zapisa** iskazane su u iznosu od 100.000.000 KM.

Kratkoročna razgraničenja najvećim dijelom se odnose na razgraničene prihode u iznosu od 84.358.880 KM i ostala razgraničenja, koja u saldu („prebijenom stanju“) iznose 37.795.843 KM.

Kratkoročno razgraničeni rashodi (55.452.994 KM), kod većine proračunskih korisnika odnose se na obveze po sudbenim presudama i izvršnim sudbenim rješenjima iz radnih odnosa.

Obzirom da obveze po sudbenim presudama i izvršnim sudbenim rješenjima predstavljaju dospjele obveze i da nisu ispunjeni uvjeti za evidentiranje istih na poziciji kratkoročnih razgraničenja, može se zaključiti da navedene obveze nisu evidentirane sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu. Također, člankom 76. Zakona o proračunima u FBiH propisano je da se rashodi i izdaci priznaju temeljem nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom razdoblju na koji se odnose nezavisno, od plaćanja. Navedeno je imalo utjecaj da su obveze u finansijskim izvješćima manje iskazane, odnosno podcijenjene za navedeni iznos.

Stanje na kontima 360000-Financijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama na dan 31.12.2017. godine iznosi 0 KM i isto ne korespondira sa stanjem iskazanim na kontima glavne kategorije 160000 - Financijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama koje je iskazano u iznosu od 759.934 KM. Navedeno je suprotno odredbama Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu.

Razgraničeni prihodi iskazani su u iznosu od 84.358.880 KM i najvećim dijelom se odnose na namjenska sredstva naplaćena po posebnim zakonskim i drugom propisima za čiju realizaciju su zadužena pojedina ministarstva i isti iznose 76.577.749 KM, dok se na naplaćene redovne prihode odnosi 6.935.880 KM. U okviru razgraničenih prihoda su namjenska sredstva za zaštitu i spašavanje, sredstva avio takse, sredstva GSM licence, sredstva od privatizacije, pristojba za uspostavu rezervi naftnih derivata, naknade za šume i drugi. Zajednički problem koji je utvrđen revizijom pojedinačnih proračunskih korisnika je da se raspodjela i trošenje ovih sredstava u svim slučajevima ne vrši pravovremeno i namjenski.

Preporuke:

- **Potrebno je dospjele obveze iskazivati sukladno načelu modificiranog nastanka poslovnog događaja, po članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, odredbama Pravilnika o**

knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu;

- *Izvršiti usuglašavanje stanja na kontima finansijskih i obračunskih odnosa sa drugim povezanim jedinicama, te evidentiranje na istim vršiti sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.*

6.2.6 Dugoročne obveze i razgraničenja

Dugoročne obveze u konsolidiranim finansijskim izvješćima Proračuna FBiH na dan 31.12.2017. godine iskazane su u iznosu 5.647.397.699 KM, od čega se na dugoročne zajmove odnosi 5.525.853.928 KM, ostale dugoročne obveze 65.094.170 KM i dugoročna razgraničenja 56.449.601 KM. U odnosu na prethodnu godinu dugoročne obveze su manje za 10%, a dugoročna razgraničenja za 28%.

Strukturu dugoročnih zajmova čine dugoročni krediti i zajmovi vanjskog zaduživanja od 4.739.373.176 KM i obveze domaćeg zaduživanja 786.480.751 KM.

U odnosu na prethodnu godinu obveze po vanjskom dugu su manje za 510.674.005 KM ili 9% i sastoje se od:

Vanjski dug koji je ugovorila Bosna i Hercegovina **4.657.148.836 KM**

- Stari dug (kreditna zaduženja po ugovorima do 06.04.1992. godine) 705.749.628 KM
- Zajmovi za infrastrukturu implementirani u FBiH 2.128.860.951 KM
- Zajmovi za javnu proračunsku potrošnju 1.446.568.698 KM
- Zajmovi za privredne djelatnosti 375.969.559 KM

Vanjski dug koji je direktno ugovorila Federacija Bosne i Hercegovine **82.224.340 KM**

- Zajmovi za javnu proračunsku potrošnju plasirani za projekte obrazovanja 2.717.507 KM
- Zajmovi za infrastrukturu u oblasti vodosnabdijevanja i saobraćaja u FBiH 79.506.833 KM

Dugoročne obveze po unutaršnjem dugu iskazane su u iznosu od 786.480.751 KM i u odnosu na prethodnu godinu (983.103.728 KM) manje su za 181.520.515 KM. Navedene obveze odnose se na: obveze od dugoročnih obveznica za staru deviznu štednju u iznosu od 41.811.395 KM, emitirane obveznice za ratne tražbine 214.663.999 KM, obveze od dugoročnih vlastitih obveznica temeljem zaduženja FBiH u iznosu od 530.000 KM i obveze od dugoročnih vlastitih obveznica Ministarstva financija za staru deviznu štednju u iznosu od 5.235 KM.

U 2017. godini Federacija BiH je zadužena temeljem jedne **emisije obveznica** u ukupnom iznosu od 30.000.000 KM, uz kamatnu stopu od 1,09% do 1,25%, te je prikupljeno 29.999.154 KM. Otplate su izvršene u iznosu od 120.000.000 KM, a kamate po istim iskazane su u iznosu od 2.755.000 KM. Nedospjeli dug po emitiranim obveznicama na dan 31.12.2017. godine iskazan je u iznosu od 530.000.000 KM (od 2018. do 2022. godine), od čega u 2018. godini na naplatu dopijeva 120.000.000 KM.

Po kreditu Vlade Kraljevine Španije (za vodosnabdijevanje općina Široki Brijeg, Ljubuški i Fojnica), sa podračuna za servisiranje ino duga FBiH, plaćene su dospjele kreditne obveze u iznosu od 382.981 KM (glavnica 308.146 KM i kamate 74.835 KM). Po navedenim obvezama, u ranijem razdoblju Sporazumom o kreditu reguliran je kreditni odnos između Kraljevine Španije i Ministarstva financija i riznice BiH i odnos između španskih izvođača i navedenih općina, kao krajnjih korisnika kredita. **Obveze po ovim kreditima, još uvijek, nisu prenesene sa BiH na FBiH, odnosno sa FBiH na krajnjeg korisnika, te po navedenim isplatama, u Glavnoj knjizi Riznice, nisu iskazane obveze niti tražbine od krajnjih korisnika. Obzirom da su ove obveze teretile Proračun FBiH, sukladno zakonskim i ostalim propisima, Ministarstvo financija kao nadležno ministarstvo za planiranje i evidentiranje obveza po vanjskom dugu, bilo je u obvezi iste unijeti u Glavnu knjigu Riznice i poduzeti aktivnosti da se iste vrate u Proračun FBiH.**

Preporuka:

- **Potrebno je da Ministarstvo financija u Glavnoj knjizi Riznice izvrši sva potrebna evidentiranja knjigovodstvenih promjena koja su nastala odlivom sredstava po kreditu Vlade Kraljevine Španije.**

6.2.7 Izvori sredstava

Na datum bilance izvori stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 240.595.415 KM, dok je sadašnja vrijednost stalnih sredstava iskazana od 243.581.664 KM, te isto nije usuglašeno za iznos od 2.986.249 KM.

Ostali izvori sredstava iskazani su u iznosu od 301.993.520 KM, dok su dugoročni plasmani iskazani 340.983.909 KM, te neusuglašenost iznosi 38.990.389 KM.

Izvori stalnih sredstva u bilanci stanja iskazani su kao negativna vrijednost u iznosu od - 4.780.146.487 KM, što ukazuje da su primici od kreditnih zaduženja veći od vrijednosti imovine i predstavljaju prikaz kumuliranog negativnog financijskog rezultata Proračuna FBiH na dan 31.12.2017. godine. Navedeno je posljedica stvaranja obveza iznad ostvarenog prihoda duži niz godina.

6.2.8 Popis sredstava i obveza

Provedenim revizijama financijskih izvješća proračunskih korisnika za 2017. godinu, kod jednog broja istih konstatirano je da popis sredstva i obveza nisu proveli sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Kod pojedinih korisnika koji su bili predmet revizije evidentno je odsustvo pravovremenih i kvalitetnih pripremnih radnji za provođenje popisa, usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem nije bilo cjelovito, te je prisutno kašnjenje knjigovodstvenog evidentiranja utvrđenih razlika.

Nedostatak validne dokumentacije (ZK izvadak i izvod iz posjedovnog lista) kojom bi se potvrdilo vlasništvo i posjed na građevinama, otežavaju utvrđivanje stvarnog činjeničnog stanja nekretnina **kod Ministarstva obrazovanja i nauke, Ministarstva kulture i sporta i Ministarstva rada i socijalne politike. U Ministarstvu za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, iako je Uredbom o privremenom preuzimanju funkcija Prijašnjeg FMO-a iz oblasti vođenja evidencija i upravnog postupka o pripadnosti oružanim snagama i okolnostima stradanja utvrđeno je, da će Ministar formirati Povjerenstvo za primopredaju opreme, inventara, dokumentacije i sredstava od Prijašnjeg FMO-a, a Vlada FBiH je 2009. godine donijela zaključke koji tretiraju pitanje navedene imovine, ni u tijeku 2017. godine nije izvršena primopredaja imovine između Ministarstva i institucije nadležne za imovinu Prijašnjeg FMO-a i nije utvrđen konačan status predmetne imovine.**

U **Ministarstvu prometa i komunikacija** revizijom je utvrđeno da nije izvršen popis stalnih sredstava sadašnje vrijednosti 10.586.001 KM, odnosno nije utvrđeno stvarno stanje, a samim tim nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem sredstava danih na korištenje Agenciji - BHANSA. Iz Ministarstva je dopisom od 01.02.2017. godine traženo od Agencije – BHANSA, da izvrši popis stalnih sredstava i sitnog inventara koji su u vlasništvu Ministarstva i dostave primjerak popisnih lista. Međutim, navedeno Agencije - BHANSA isto nije uradila. Također, u izvješću o popisu stalnih sredstava i sitnog inventara konstatirano je da je za otuđena stalna sredstva koja se nalaze na korištenju u Agenciji - BHANSA, Povjerenstvo dalo prijedlog za preknjižavanje na stalna sredstva privremeno van uporabe do rješavanja pitanja krađe (nabavne i ispravke vrijednosti u iznosu 84.781 KM), od čega se 35.347 KM odnosi na putničko vozilo marke Volkswagen – Golf V otuđeno u prosincu 2016. godine i 49.434 KM na Agregat FG Wilson LH 14 koji je otuđen još u 2015. godini. Iako su navedena sredstva otuđena nije konstatiran manjak, odnosno stvarno stanje.

Redovnim godišnjim popisom obveza u Riznici, Ministarstvo financija nije obuhvatilo niti popisalo ukupne obveze po pravosnažnim sudbenim presudama evidentirane kod proračunskih korisnika, tako da se ne može točno potvrditi o kojim obvezama se radi, odnosno koji se iznos

obveza odnosi ponaosob na svakog proračunskog korisnika.

Popisna povjerenstva kod pojedinih korisnika su preuzela stanja iz knjigovodstvenih evidencija, ne utvrdivši stvarno stanje istih, što ukazuje da nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem, niti je popis na dan 31.12.2017. godine izvršen sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Preporuka:

- *Popis imovine, obveza i tražbina izvršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH propisano.*

7. IZVANBILANČNA EVIDENCIJA

U izvanbilančnoj evidenciji sa 31.12.2017. godine iskazan je iznos od 7.035.944.208 KM. Navedeni iznos najvećim dijelom se odnosi na primljene mjenice za osiguranje kredita, zajmova i grantova u iznosu od 4.370.621.731 KM, te izdane garancije za obezbjeđenje kredita, zajmova i grantova u iznosu od 90.261.653 KM, dugoročne obveze FBiH od krajnjih korisnika, kojima je FBiH, temeljem supsidijarnih sporazuma ustupila na korištenje kreditna sredstva u iznosu od 2.297.848.385 KM.

Obveze Federacije BiH po osnovu pravomoćnih presuda i izvršnih sudbenih rješenja iskazane su u iznosu od 12.512.682 KM, što nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, jer su iste dospjele, i trebaju se evidentirati na pripadajućim pozicijama rashoda i obveza u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno od plaćanja.

Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na vanbilančnoj evidenciji je iskazalo 25.853.751 KM, od čega se 14.389.661 KM odnosi na obveze temeljem stvorenih nerealiziranih poticaja u poljoprivredi iz prethodnih godina, i iste su se trebale evidentirati na poziciji rashoda i obveza pripadajućeg razdoblja.

Preporuka:

- *Obveze, odnosno rashode proračunski korisnici trebaju da planiraju i evidentiraju sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.*

8. JAVNE NABAVE

Nabavu roba, usluga i ustupanje radova korisnici Proračuna FBiH bili su dužni provoditi sukladno Zakonu o javnim nabavama²⁶. Odredbe navedenog Zakona i propisa vezanih za provođenje javnih nabava u 2017. godini nisu u potpunosti primjenjivani kod: Parlamenta FBiH, Ureda predsjednika i dva dopredsjednika FBiH, Vlade FBiH, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva pravde, Ministarstva financija, Ministarstva energije, rudarstva i industrije, Ministarstva prometa i komunikacija, Ministarstva zdravstva, Ministarstva trgovine, Ministarstva prostornog uređenja, Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, Ministarstvo rada i socijalne politike, te Ministarstva obrazovanja i nauke.

Proračunski korisnici su sukladno Zakonu o javnim nabavama, prije pokretanja postupaka javnih nabava, donosili Plan nabava i isti je u najvećem broju slučajeva mijenjan u tijeku 2017. godine, a kod pojedinih i po nekoliko puta. Najčešći konstatirani propusti u dijelu sačinjavanja plana nabave, provođenja postupka javne nabave, te zaključivanja i realizacije ugovora su sljedeći:

- Planovi nabave ne sadrže sve provedene postupke, a pojedine nabave vršene su bez, da se za iste provodio postupak javne nabave;
- Zaključivanje ugovora sa odabranim dobavljačima u drugoj polovini ili pred sami kraj proračunske godine na razdoblje koji zahvata dvije fiskalne godine, **što nije sukladno članku 17. stavak (3)**

²⁶ „Sl. glasnik BiH“ br. 39/14

Zakona o javnim nabavama obzirom da obveze koje dospijevaju u narednim godinama moraju biti ugovorene u iznosima predviđenim propisima, kojim se uređuje izvršenje proračuna. Navedeni način preuzimanja obveza nije sukladan članku 6. stavku 4. Zakona o proračunima u FBiH po kojem proračunski korisnici mogu preuzeti obveze na teret proračuna tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene u posebnoj dijelu proračuna, ako su za to ispunjeni svi zakonom i drugim propisima utvrđeni uvjeti;

- Tenderska dokumentacija nije sačinjavana u potpunosti sukladno zakonskim i podzakonskim propisima na način da svim ponuđačima pruža jednak i ne diskriminirajući tretman;
- Vršene su nabave roba i usluga bez primjene odredbi Zakona o javnim nabavama, dijeljenje predmeta nabave protivno odredbama članka 15. točka 6. Zakona;
- Primjenom izravnog postupka nabave nije zadovoljen princip nediskriminacije (nije vršeno istraživanje tržišta i nema dokaza da se pregovaralo o cijeni);
- Zaključeni ugovori sa dobavljačima nemaju preciziranu ukupnu vrijednost ugovora; nedostatak unutarnjih kontrola prilikom realizacije zaključenih ugovora (nabavljane roba i usluga, koje nisu sadržane u ponudi dobavljača; fakturirane cijene dobara i usluga ne odgovaraju cijenama koje su ugovorene i prihvaćene u ponudi putem provedenih postupaka).

Preporuka:

- *Potrebno je da proračunski korisnici u potpunosti primjenjuju Zakon o javnim nabavama u dijelu blagovremenog započinjanja procedura javnih nabava kao i praćenja realizacije zaključenih ugovora.*

9. KOMENTAR

U ostavljenom roku očitovao se Federalno ministarstvo financija na Nacrt Izvješća o finansijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu, broj: 01-14-3-3292/18, od 25.07.2018. godine, dok se Vlada FBiH nije očitovala na navedeni Nacrt.

U očitovanju Federalnog ministarstva financija su dani komentari i obrazloženja za određeni broj nalaza i preporuka, koji se odnose na Registar proračunskih korisnika, evidentiranje po kreditu Vlade Kraljevine Španije i pravomoćnih sudbenih presuda, utrošak sredstava tekuće pričuve i zaključivanje ugovora o djelu. Obzirom da nije dostavljena dodatna dokumentacija, niti su dana adekvatna obrazloženja za naprijed navedeno, isti nisu imali utjecaja na nalaze, kvalifikacije i preporuke dane u Izvješću o finansijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2017. godinu.

Rukovoditelj Sektora za finansijsku reviziju

Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Tim za reviziju:

Mirko Mišić, dipl. oec. - voditelj tima

Anisa Prasko, dipl. oec - član tima

Amira Muhić, dipl. oec. - član tima

Sabina Muderizović, MA Menadžmenta - član tima

**IV PRIVITAK
KONSOLIDIRANA GODIŠNJA FINACIJSKA IZVJEŠĆA
I PREGLED REALIZIRANIH TEKUĆIH TRANSFERA**

Konsolidirano godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2017. godinu					
Naziv institucije: Proračun FBiH					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procent (3/2x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I. PRIHODI (os 1 do 16)	2.124.835.126	2.119.834.478	1.810.651.638	-5.000.648	99,8
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	1.620.277.705	1.600.094.278	1.430.922.837	-20.183.427	98,8
1. Porez na dobit pojedinaca i poduzeća	66.655.104	75.573.677	63.886.886	8.918.573	113,4
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)					
Porezi na dobit poduzeća					
Porez na dobit banaka i drugih financijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz područja elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz područja igara na sreću i ostalih poduzeća	66.655.104	75.573.677	63.886.886	8.918.573	113,4
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	-
3. Porezi na plaću i radnu snagu	0	0	0	0	-
4. Porez na imovinu	0	0	0	0	-
5. Domaći porezi na dobra i usluge	0	0	0	0	-
6. Porez na dohodak	0	0	0	0	-
7. Prihodi od indirektnih poreza	1.553.492.601	1.524.473.930	1.366.672.733	-29.018.671	98,1
8. Ostali porezi	130.000	46.670	363.218	-83.330	35,9
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	504.528.300	519.699.270	379.684.891	15.170.970	103,0
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	369.016.955	384.038.165	278.646.922	15.021.210	104,1
Prihodi od nefinancijskih javnih poduzeća i financijskih javnih institucija	329.326.055	372.702.254	270.906.132	43.376.199	113,2
Ostali prihodi od imovine	13.001.147	10.770.709	7.486.657	-2.230.438	82,8
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	469.753	565.088	252.723	95.335	120,3
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	114	0	114	-
Prihodi od privatizacije	0	0	1.410	0	-
Prihodi na temelju premije i provizije za izdatu garanciju	26.220.000	0	0	26.220.000	-
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	119.665.690	121.724.415	82.153.934	2.058.725	101,7
Administrativne takse	27.998.703	25.347.810	16.087.050	-2.650.893	90,5
Sudbene takse	41.958	33.269	38.932	-8.689	79,3
Komunalne naknade i takse					
Ostale proračunske naknade i takse	16.658.376	15.926.388	15.763.335	-731.988	95,6
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	30.025.074	23.932.755	18.568.125	-6.092.319	79,7
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastiti prihodi)	18.942.477	20.120.663	19.835.916	1.178.186	106,2
Neplanirane uplate – prihodi	25.999.102	36.363.530	11.860.577	10.364.428	139,9
Novčane kazne	15.839.632	13.930.270	14.940.156	-1.909.362	87,9
Drugi tekući prihodi	6.023	6.419	3.943.879	396	106,6
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	29.121	40.929	43.910	11.808	140,5
11. Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija					
12. Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	0	40.929	43.910	40.929	-

13.	Primljeni kapitalni transferi od inozemnih vlada					
14.	Kapitalni transferi od ostalih razina vlasti i fondova					
15.	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora					
16.	Donacije	29.121	0	0	-29.121	-

	II. RASHODI (od 1 do 7)	1.622.142.528	1.403.632.627	1.378.909.929	-218.509.901	86,5
1.	Plaće i naknade troškova uposlenih	208.576.119	198.077.369	199.174.205	-10.498.750	95,0
	Bruto plaće i naknade plaća	181.966.094	173.244.804	173.836.244	-8.721.290	95,2
	Naknade troškova uposlenih	26.610.025	24.832.565	25.337.961	-1.777.460	93,3
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	22.378.695	21.378.197	21.532.838	-1.000.498	95,5
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	87.749.937	69.550.001	79.498.549	-18.199.936	79,3
	Putni troškovi	3.037.279	2.461.753	2.274.206	-575.526	81,1
	Izdaci za energiju	6.151.250	5.293.518	5.205.014	-857.732	86,1
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	5.940.311	5.429.742	5.233.909	-510.569	91,4
	Nabava materijala i sitnog inventara	16.491.601	14.730.624	15.064.037	-1.760.977	89,3
	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	2.824.530	1.973.363	1.809.795	-851.167	69,9
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	8.615.258	8.127.781	7.450.615	-487.477	94,3
	Izdaci za tekuće održavanje	4.581.409	3.895.863	3.747.348	-685.546	85,0
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	2.033.861	1.513.221	1.431.756	-520.640	74,4
	Ugovorene i druge posebne usluge	38.074.438	26.124.136	37.281.869	-11.950.302	68,6
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.015.443.193	992.870.357	967.810.309	-22.572.836	97,8
	Tekući transferi drugim razinama vlasti	353.703.005	351.506.848	336.187.064	-2.196.157	99,4
	Tekući transferi pojedincima	472.665.500	468.504.630	466.396.265	-4.160.870	99,1
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	22.320.624	23.115.808	22.872.243	795.184	103,6
	Subvencije javnim poduzećima	40.856.054	39.095.660	35.785.119	-1.760.394	95,7
	Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima	97.389.632	93.090.844	81.705.747	-4.298.788	95,6
	Subvencije finansijskim institucijama					
	Tekući transferi u inozemstvo	0	2.112.314	1.394.984	2.112.314	-
	Drugi tekući rashodi	28.508.378	15.444.253	23.468.887	-13.064.125	54,2
5.	Kapitalni transferi	137.678.183	23.904.999	11.366.854	-113.773.184	0
	Kapitalni transferi drugim razinama vlasti	3.542.000	1.840.933	1.598.139	-1.701.067	52,0
	Kapitalni transferi pojedincima	1.500.000	1.491.000	1.984.000	-9.000	99,4
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	1.000.000	1.000.000	1.646.716	0	100,0
	Kapitalni transferi javnim poduzećima	126.636.183	19.573.066	6.138.000	-107.063.117	15,5
	Kapitalni transferi privatnim poduze. i poduzetnicima	5.000.000	0	0	-5.000.000	-
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
	Kapitalni transferi u inozemstvo					
6.	Izdaci za kamate	145.161.401	97.851.704	99.527.174	-47.309.697	67,4
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	91.881.261	74.624.618	77.043.281	-17.256.643	81,2
	Izdaci za inozemne kamate	2.585.140	2.461.614	2.597.533	-123.526	95,2
	Kamate na domaće pozajmice	24.475.000	20.765.473	19.886.360	-3.709.528	84,8
	Izdaci za kamate u svezi za dug po izdanim garancijama	26.220.000	0	0	-26.220.000	-
7.	Tekuća proračunska pričuva	5.155.000	0	0	0	-
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	502.692.598	716.201.851	431.741.709	213.509.253	142,5
	III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA				0	

1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	120.165.998	120.165.998	53.246	0	100,0
	Primici od prodaje stalnih sredstava	120.165.998	120.165.998	53.246	0	100,0
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi					
	Ostali kapitalni primici					
2.	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	36.665.942	15.079.909	9.449.798	-21.586.033	41,1
	Nabava zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	1.000	0		-1.000	
	Nabava građevina	20.458.000	5.944.297		-14.513.703	29,1
	Nabava opreme	8.500.971	6.165.721	6.046.558	-2.335.250	72,5
	Nabava ostalih stalnih sredstava	1.807.000	482.332	1.122.976	-1.324.668	26,7
	Nabava stalnih sredstava u obliku prava	4.944.132	1.866.020	1.904.097	-3.078.112	37,7
	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	954.839	621.539	376.167	-333.300	65,1
	NETO NABAVA STALNIH SREDSTAVA (2.-1.)	-83.500.056	-105.086.088	9.396.552	-21.586.032	125,9
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabava stalnih sredstava)	586.192.654	821.287.939	422.345.156	235.095.285	140,1
	IV. TRANSAKCIJE U FINACIJSKOJ IMOVINI				0	
1.	Primici od finansijske imovine	75.000.000	0	0	-75.000.000	-
	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim razinama vlasti					
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama					
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim poduzećima					
	Primitak sredstava temeljem sudjelovanja u dionicama javnih poduzeća					
	Primitak sredstava temeljem sudjelovanja u dionicama privatnih poduzeća i u zajedničkim ulaganjima					
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja					
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inozemstvu					
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	7.343.700	2.661.700	13.847.700	-4.682.000	36,2
	Pozajmljivanje drugim razinama vlasti					
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim poduzećima					
	Pozajmljivanje javnim poduzećima					
	Izdaci za kupovinu dionica javnih poduzeća					
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih poduzeća i sudjelovanje u zajedničkim ulaganjima	4.343.700	661.700	3.447.700	-3.682.000	15,2
	Ostala domaća pozajmljivanja	3.000.000	2.000.000	10.400.000	-1.000.000	66,7
	Pozajmljivanje u inozemstvo					
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINACIJSKE IMOVINE (1.-2.)	67.656.300	-2.661.700	-13.847.700	-70.318.000	-3,9
	V. TRANSAKCIJE U FINACIJSKIM OBVEZAMA					
1.	Primici od zaduživanja	377.425.601	290.035.527	563.048.482	-87.390.074	76,8
	Primici od dugoročnog zaduživanja	117.425.601	30.202.799	242.637.101	-87.222.802	25,7
	Zajmovi primljeni kroz Državu	87.245.808		102.521.201	-87.245.808	
	Primici od inozemnog zaduživanja	179.793	203.645	203.890	23.852	113,3
	Primici od domaćeg zaduživanja	30.000.000	29.999.154	139.912.010	-846	100
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	260.000.000	259.832.728	320.411.381	-167.272	99,9
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inozemnog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja	260.000.000	259.832.728	320.411.381	-167.272	99,9
2.	Izdaci za otplate dugova	1.031.274.555	996.500.036	886.577.374	-34.774.519	96,6
	Otplate dugova primljenih kroz Državu	557.421.642	557.328.669	387.028.465	-92.973	100

	Inozemne otplate	4.088.000	3.932.792	4.041.644	-155.208	96,2
	Otplate domaćeg pozajmljivanja	430.000.000	400.379.528	339.603.140	-29.620.473	93,1
	Otplate unutarnjeg duga	39.664.913	34.859.047	155.904.125	-4.805.866	87,9
	Otplate duga po izdanim garancijama	100.000	0		-100.000	0
	Otkup duga					
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1.-2.)	-653.848.954	-706.464.508	-323.528.892	-52.615.554	108,0
	UKUPAN FINACIJSKI REZULTAT (A+B+C)	0	112.161.731	84.968.564	112.161.731	

Rukovodstvo je Konsolidirano godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2017. godinu odobrilo dana 15.03.2018. godine

Ministrica financija:
Jelka Milićević

Konsolidirana bilanca stanja na dan 31.12.2017. godine			
Naziv institucije: Proračun FBiH			
Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	504.339.209	402.209.498	125,4
1.Novčana sredstva i plemeniti metali	328.137.800	224.258.557	146,3
2.Vrijednosni papiri			
3.Kratkoročna potraživanja	137.729.477	122.804.294	112,2
4.Kratkoročni plasmani	35.991.183	36.572.131	98,4
5.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	759.934	759.934	100
6.Zalihe materijala i robe	-4.760	-280	1700
7.Zalihe sitnog inventara	4.760	280	1700
8.Kratkoročna razgraničenja	1.720.815	17.814.582	9,7
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	963.357.630	1.113.130.068	86,5
9. Stalna sredstva	477.082.001	473.324.599	100,8
10.Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	233.500.337	223.517.000	104,5
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	243.581.664	249.807.599	97,5
12.Dugoročni plasmani	340.983.909	417.232.173	81,77
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	340.983.909	417.232.173	81,7
15.Vrijednosni papiri	932.945	932.944	
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	278.888	531.987	
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	654.056	400.958	
18.Dugoročna razgraničenja	378.138.001	445.689.338	84,8
UKUPNO AKTIVA (A+B)	1.467.696.839	1.515.339.566	96,9
II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	488.283.897	517.830.418	94,3
19.Kratkoročne tekuće obaveze	175.781.721	181.122.700	97,1
20.Obaveze po osnovu vrijednosnih papira			
21.Kratkoročni krediti i zajmovi	100.073.342	120.873.050	82,8
22.Obaveze prema zaposlenicima	90.274.111	90.410.485	99,8
23.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
24.Kratkoročna razgraničenja	122.154.723	125.424.183	97,4
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	5.647.397.699	6.315.265.908	89,4
25.Dugoročni krediti i zajmovi	5.525.853.928	6.143.512.238	89,9
26.Ostale dugoročne obaveze	65.094.170	93.160.624	69,9
27.Dugoročna razgraničenja	56.449.601	78.593.046	71,8
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	-4.667.984.757	-5.317.756.760	87,8
28.Izvori stalnih sredstava	-5.092.436.734	-5.707.028.767	89,2
29.Ostali izvori sredstava	301.993.520	379.107.480	79,7
30.Izvori sredstava rezervi			
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	122.458.457	10.164.527	1204,8
32.Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima			
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	1.467.696.839	1.515.339.566	96,9

Rukovodstvo je Konsolidiranu bilancu stanja na dan 31.12.2017. godine odobrilo dana 15.03.2018. godine.

Ministrica financija:
Jelka Milićević

Konsolidirano izvješće o novčanim tijekovima Razdoblje izvještavanja od 01.01. do 31.12.2017. godine		
Naziv institucije: Proračun FBiH		
Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
	I NOVČANI PRIMICI	
1	Prihodi (od 2 do 6)	2.119.834.478
2	Prihodi od poreza	1.600.094.278
3	Neporezni prihodi	519.692.851
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	40.930
5	Kapitalni transferi	
6	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	6.419
7	Kapitalni primici i transferi (8)	120.165.998
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	120.165.998
9	Finansiranje (od 10 do 12)	290.035.527
10	Primici od finansijske imovine	
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	30.202.799
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	259.832.728
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	2.530.036.003
14	II NOVČANE ISPLATE	
15	Rashodi (od 16 do 21)	1.420.005.318
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	201.022.198
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	19.562.660
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	73.388.189
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.017.553.048
20	Kapitalni transferi	10.627.519
21	Izdaci za kamate	97.851.704
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	10.863.961
23	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	10.863.961
24	Finansiranje (25 + 26)	998.661.736
25	Izdaci za finansijsku imovinu	2.161.700
26	Izdaci za otplate dugova	996.500.036
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	2.429.531.015
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	100.504.988
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	218.372.213
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	318.877.201

Rukovodstvo je Konsolidirano izvješće o novčanim tijekovima za razdoblje izvještavanja od 01.01.2017. do 31.12.2017. godine odobrilo dana 15.03.2018. godine.

Ministrica financija:
Jelka Milićević

PREGLED REALIZIRANIH TEKUĆIH TRANSFERA U 2017. GODINI

<i>Redni broj</i>	<i>Institucija</i>	<i>Tekući transferi drugim razinama vlasti</i>	<i>Tekući transferi pojedincima</i>	<i>Tekući transferi neprofitnim organizacijama</i>	<i>Potpore javnim poduzećima</i>	<i>Potpore privatnim poduzećima</i>	<i>Tekući transferi u inozemstvo</i>	<i>Drugi tekući rashodi</i>	<i>Ukupno (3 -9)</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Parlament FBiH		119.604	118.599				113.825	352.028
2.	Predsjednik i potpredsjednici FBiH	127.000	86.000	217.000				7.386	437.386
3.	Vlada Federacije BiH	170.000	47.000	4.779.776				50.298	5.047.074
4.	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova		5.000	510.800				70.364	586.164
5.	Federalno ministarstvo pravde							14.365	14.365
6.	Federalno ministarstvo financija	12.951.488		5.286.023				11.883.932	30.121.443
7.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije				12.882.215	333.606		141.743	13.357.564
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija				23.860.000			89.607	23.949.607
9.	Federalno ministarstvo zdravstva	40.834.445					2.112.313	26.711	42.973.469
10.	Federalno ministarstvo trgovine			120.000				18.590	138.590
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	2.070.000						44.000	2.114.000
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva		25.936			74.054.307		41.337	74.121.580
13.	Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata		307.333.243	2.478.800				210.390	310.022.433
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	940.368	100.000	247.337		18.702.930		39.100	20.029.735
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	279.648.115	139.633.101	2.315.000	2.343.445			135.731	424.075.392
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	6.416.500		2.173.500				33.885	8.623.885
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica		21.096.272					51.897	21.148.169
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti	3.123.932		3.767.917				54.000	6.945.849
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	4.600.000						68.846	4.668.846
UKUPNO (1 – 19)		350.881.848	468.446.156	22.014.752	39.085.660	93.090.843	2.112.313	13.096.007	988.727.579